

LATVIJAS REPUBLIKAS
2020. GADA PĀRSKATS PAR
VALSTS BUDŽETA IZPILDI
UN PAR PAŠVALDĪBU BUDŽETIEM

1. SĒJUMS

FINANŠU MINISTRIJA
2021

Latvijas Republikas 2020. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem

Satura rādītājs

Piel. Nr.	Nosaukums	Lpp.
1. sējums		
	<i>Ziņojums par Latvijas Republikas 2020. gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem</i>	4
1.	Valsts konsolidētā grāmatvedības bilance	8
1.1.	Konsolidētais pārskats par darbības finansiālajiem rezultātiem	9
1.2.	Konsolidētais naudas plūsmas pārskats	10
1.3.	Konsolidētais pašu kapitāla izmaiņu pārskats	12
	<i>Finanšu pārskata pielikums:</i>	13
	<i>Grāmatvedības uzskaites principu apraksts</i>	17
	<i>Pārskata sagatavošanas principu apraksts</i>	36
	<i>Finanšu instrumentu risku pārvaldīšanas apraksts</i>	41
	<i>Finanšu pārskata posteņu skaidrojums</i>	44
2.	Pārskats par valsts konsolidēto parādu	98
	<i>Skaidrojums pārskatam par valsts konsolidēto parādu</i>	99
2. sējums		
3.	Pārskats par konsolidētā kopbudžeta izpildi	4
	<i>Skaidrojums par konsolidētā kopbudžeta izpildi</i>	5
3.1.	Konsolidētais valsts budžeta izpildes pārskats	12
	<i>Skaidrojums par konsolidēto valsts budžeta izpildi</i>	13
3.1.1.	Likuma par valsts budžetu 1.pielikuma “Valsts konsolidētais budžets” izpilde	39
3.1.2.	Likuma par valsts budžetu 2.pielikuma “Valsts budžeta ieņēmumi” izpilde	41
3.1.3.	Likuma par valsts budžetu 3.pielikuma “Valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta kopsavilkums” izpilde	47
3.1.4.	Likuma par valsts budžetu 4.pielikuma “Valsts pamatbudžeta ieņēmumi un izdevumi pa programmām un apakšprogrammām” izpilde	112

Piel. Nr.	Nosaukums	Lpp.
3.1.5.	Likuma par valsts budžetu 5.pielikuma “Valsts speciālā budžeta ieņēmumi un izdevumi pa programmām un apakšprogrammām” izpilde	345
3.1.6.	Likuma par valsts budžetu 6.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldībām – pašvaldību pamata un vispārējās vidējās izglītības iestāžu, pašvaldību speciālās izglītības iestāžu un pašvaldību profesionālās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām” izpilde	353
3.1.7.	Likuma par valsts budžetu 7.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldībām – interešu izglītības programmu pedagogu daļējai darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām” izpilde	356
3.1.8.	Likuma par valsts budžetu 8.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldībām – pašvaldību speciālo pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām, Izglītības iestāžu reģistrā reģistrētajiem attīstības un rehabilitācijas centriem un speciālajām izglītības iestādēm, kas nodrošina internāta pakalpojumus” izpilde	359
3.1.9.	Likuma par valsts budžetu 9.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldībām – pašvaldību izglītības iestādēs bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām” izpilde	361
3.1.10.	Likuma par valsts budžetu 10.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldību māksliniecisko kolektīvu vadītāju darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām” izpilde	364
3.1.11.	Likuma par valsts budžetu 11.pielikuma “Valsts budžeta ilgtermiņa saistību maksimāli pieļaujama apjoms” izpilde	367
3.1.12.	Likuma par valsts budžetu 12.pielikuma “2020.gadā dzēšamo debitoru parādsaistību saraksts” izpilde	415
3.1.13.	Valsts konsolidētā ziedojumu un dāvinājumu izpilde	416
3.1.14.	No valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu konsolidētā pamatdarbības izpilde	418
3.2.	Konsolidētais pašvaldību budžeta izpildes pārskats	422
	<i>Skaidrojums par pašvaldību konsolidētā budžeta izpildi</i>	423
3.2.1.	Konsolidētais pašvaldību pamatbudžeta izpildes pārskats	435
3.2.2.	Konsolidētais pašvaldību speciālā budžeta izpildes pārskats	437
3.2.3.	Konsolidētais pašvaldību ziedojumu un dāvinājumu izpildes pārskats	438

Ziņojums par Latvijas Republikas 2020. gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem

Latvijas ekonomikas attīstību galvenais noteicošais faktors 2020. gadā, tāpat kā visā pasaulē, bija Covid-19 pandēmija un tās ietekmes ierobežošanas pasākumi. Ekonomikas kritums pagājušajā gadā par 3,6% salīdzināmās cenās izrādījies būtiski mazāks nekā tika pieļauts Covid-19 uzliesmojuma sākumā un bija zemāks arī salīdzinājumā ar Eiropas Savienības (turpmāk – ES) dalībvalstu ekonomiku vidējo līmeni – 6,1 %. To sekmēja gan visai veiksmīgā Covid-19 pirmā uzliesmojuma pārvarēšana 2020. gada pavasarī, gan operatīvi ieviestie ekonomikas atbalsta pasākumi un labvēlīgā ekonomikas struktūra – ražojošās nozares pērn praktiski nepiedzīvoja izlaides apjomu kritumu. Ekonomikas lejupslīdi galvenokārt noteica privātā patēriņa kritums saistībā ar Covid-19 pandēmijas ietekmes ierobežošanai ieviestajiem pasākumiem, kas būtiski samazināja ekonomisko aktivitāti, un, pieaugot iedzīvotāju piesardzībai, samazinājies iekšējais pieprasījums.

2020. gadā vispārējās valdības budžeta deficīts¹ bija 4,5 % no iekšzemes kopprodukta (turpmāk – IKP), kas Covid-19 pandēmijas ietekmē bija krietni lielāks nekā 2019. gadā un būtiski atšķīrās no plānotā likumā “Par valsts budžetu 2020. gadam”, kas tika gatavots, balstoties uz 2019. gada jūnijā izstrādāto makroekonomiskās attīstības scenāriju, kad pandēmija vēl netika prognozēta. FM vērtējumā valdības apstiprinātie pasākumi veidoja lielāko daļu no 2020. gada vispārējās valdības budžeta deficīta, to ietekmējot par 1,29 mljrd. *euro* jeb 4,4 % no IKP. Budžeta deficīts² Latvijā bija viens no zemākajiem ES dalībvalstu vidū un nepārsniedza vidējo rādītāju – 6,9 % apmērā. Savukārt, vispārējās valdības parāds³ 2020. gada beigās Latvijā bija 12,7 mljrd. *euro* jeb 43,5 %, kas ir ievērojami mazāks kā vidēji ES dalībvalstīs (90,7%).

Vispārējās valdības parāda līmeni galvenokārt ietekmē valsts parāds⁴, kas 2020. gada beigās bija 13,6 mljrd. *euro* nominālvērtībā, pieaugot par 14,3 % salīdzinājumā ar 2019. gadu, ņemot vērā ievērojamu aizņemšanās apjomu pieaugumu, ko izraisīja Covid-19 uzliesmojuma seku mazināšanai un ekonomikas atbalsta pasākumiem nepieciešamais finansējums. Latvijas valsts kredītreitings 2020. gadā joprojām saglabājās augstā, investīcijām drošā līmenī, ļaujot veikt aizņemšanos ar izdevīgiem nosacījumiem. 2020. gadā starptautiskajos finanšu tirgos piesaistīti resursi 1,550 mljrd. *euro* apmērā, veicot divas eiroobligāciju emisijas ar procentu likmēm tuvu nullei. Iekšējā finanšu tirgū 2020. gadā sasniegts pēdējos gados lielākais aizņemšanās apjoms – 680 milj. *euro*, t.sk. uzsākot apgrozībā esošo Latvijas eiroobligāciju izsoles un sasniedzot izolēs negatīvus ienesīgumus. Covid-19 uzliesmojuma ietekmes pasākumu mazināšanai izmantoti arī starptautisko institūciju aizdevumi ar finansiāli izdevīgiem nosacījumiem, t.sk. 250 milj. *euro* no Ziemeļu Investīciju bankas un 120 milj. *euro* no Eiropas Komisijas pagaidu atbalsta instrumenta bezdarba risku mazināšanai ārkārtējā situācijā (SURE).

2020. gadā valsts budžets izpildīts, īstenojot likumā “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2020., 2021. un 2022. gadam” noteiktās prioritātes – valsts aizsardzības spēju palielināšana,

¹ saskaņā ar EKS'2010 metodoloģiju

² saskaņā ar EKS'2010 metodoloģiju

³ saskaņā ar EKS'2010 metodoloģiju

⁴ saskaņā ar nacionālo metodoloģiju, bez atvasinātajiem finanšu instrumentiem

publisko finanšu izlietojuma efektivitātes palielināšana, valsts aktīvu atjaunošana, iedzīvotāju ienākumu nevienlīdzības mazināšana un valsts cilvēkkapitāla palielināšana.

2020. gadā konsolidētajā kopbudžetā (valsts un pašvaldību budžetu izpilde⁵) bijis finansiālais deficīts 1 148,9 milj. *euro*, kas bija augstākais deficīta līmenis kopš 2009. gada, kad Latviju satricināja globālā finanšu krīze, un ir par 1 031,3 milj. *euro* lielāks salīdzinājumā ar 2019. gada rādītāju. Konsolidētajā kopbudžetā 2020. gadā situāciju noteikusi Covid-19 izplatība, tās mazināšanai noteiktajiem ierobežojumiem ietekmējot nodokļu ieņēmumus, gan arī valdības un Saeimas apstiprinātie atbalsta pasākumi, palielinot kopbudžeta izdevumus. Konsolidētā kopbudžeta deficītu veidoja gan valsts konsolidētā budžeta deficīts 1 109,5 milj. *euro*, kas salīdzinot ar 2019. gada attiecīgo rādītāju 167,8 milj. *euro*, bija par 941,7 milj. *euro* lielāks, gan pašvaldību konsolidētā budžeta deficīts 39,4 milj. *euro* salīdzinājumā ar pārpalikumu 50,2 milj. *euro* apmērā 2019. gadā.

Konsolidētā kopbudžeta ieņēmumos 2020. gadā saņemti 11,3 mljrd. *euro*, kas ir par 93,8 milj. *euro* jeb 0,8% mazāk, salīdzinot ar 2019. gadu. Samazinājumu galvenokārt ietekmēja nodokļu ieņēmumu kritums par 50,8 milj. *euro* un ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumu samazinājums par 36,8 milj. *euro*. Nozīmīga nodokļu ieņēmumu samazināšanās 2020. gadā bija vērojama tādās nozarēs kā izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, transports un uzglabāšana, būvniecība, māksla, izklaide un atpūta, arī nekustamā īpašuma izīrēšanas un pārvaldīšanas nozarē. Ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumu apjomu ietekmēja Eiropas Komisijas veiktās atmaksas par ES fondu līdzfinansēto projektu īstenošanu saistībā ar 2014. – 2020. gada investīciju cikla noslēgšanos.

Konsolidētā kopbudžeta izdevumi 2020. gadā veidoja 12,5 mljrd. *euro*, pieaugot par 937,4 milj. *euro* jeb 8,1% salīdzinājumā ar 2019. gadu, ko ietekmēja gan sākotnēji plānotie izdevumi kā veselības nozares darbinieku algu celšana, pensiju indeksēšana, gan arī apstiprinātie atbalsta pasākumi Covid-19 pandēmijas ietekmes mazināšanai uz tautsaimniecību. Konsolidētā kopbudžetā nozīmīgākais pieaugums 2020. gadā bija subsīdiju un dotāciju izdevumos, kas pieauguši par 444,3 milj. *euro* jeb 19,1 %, veidojot 2 773,8 milj. *euro*. Izdevumu pieaugumu noteica ar Covid-19 saistītais atbalsts, kas tika piešķirts finanšu institūcijai ALTUM atbalsta programmu komersantiem nodrošināšanai. Tāpat šo izdevumu pieaugumu ietekmēja plānotais un papildus piešķirtais finansējums veselības nozarei. Konsolidētā kopbudžetā kapitālie izdevumi 2020. gadā veidoja 1 251,9 milj. *euro*, par 42,5 milj. *euro* jeb 3,5 % pārsniedzot 2019. gada līmeni, kas norāda uz kopumā pieaugošu investīciju līmeni arī Covid-19 pandēmijas laikā. Pieaugumu nodrošināja valdības lēmums 2020. gadā piešķirt papildus 75 milj. *euro* ceļu infrastruktūras uzlabošanai, tāpat pašvaldību aizņēmumu limita celšana par 150 milj. *euro*, tādējādi nodrošinot aizņēmuma pieejamību pašvaldībām tautsaimniecībai nozīmīgiem augstas gatavības investīciju projektiem.

2020. gadā pašvaldību budžetā bija deficīts 39,4 milj. *euro* apmērā, pretēji 2019. gadam, kad tas noslēdzās ar 50,2 milj. *euro* pārpalikumu. Pašvaldību konsolidētā budžeta ieņēmumi 2020. gadā veidoja 2 818,3 milj. *euro*, kas ir par 102,9 milj. *euro* jeb 3,5 % mazāk kā 2019. gadā. Ieņēmumu samazinājumu ietekmēja iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) ieņēmumu kritums

⁵ saskaņā ar naudas plūsmas metodi

pašvaldību budžetā par 84,0 milj. *euro* jeb 5,5% un ieņēmumu no maksas pakalpojumiem kritums par 16,9 milj. *euro* jeb 13,6%. Salīdzinājumā ar 2019. gada IIN plānu pašvaldību budžetos 2020. gadā tika ieskaitīti par 69,2 milj. *euro* jeb 5,0% vairāk. Nodokļu politikas izmaiņu kompensācijai 2020. gadā pašvaldībām speciālā dotācija tika piešķirta par 61,6 milj. *euro* jeb 71,3% vairāk nekā 2019. gadā.

Pašvaldību konsolidētā budžeta izdevumu līmenis 2020. gadā samazinājies par 13,4 milj. *euro* jeb 0,5% pret 2019. gadu, veidojot 2 857,7 milj. *euro*. Kritums skaidrojams ar izdevumu samazinājumu precēm un pakalpojumiem, kā arī kapitāliem izdevumiem, ko noteica kapitālo ieguldījumu samazinājums ES fondu līdzfinansētajiem projektiem saistībā ar 2014. – 2020. gada investīciju cikla noslēgšanos. Atsevišķās izdevumu pozīcijās 2020. gadā bija vērojams pieaugums, tai skaitā izdevumi atlīdzībai, subsīdijas un dotācijas, kā arī sociālā rakstura maksājumi.

Likumā “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2020., 2021. un 2022. gadam” noteiktie vidēja termiņa budžeta politikas prioritārie attīstības virzieni būs aktuāli tuvāko gadu laikā līdzās jauniem izaicinājumiem saistībā ar ģeopolitiskajiem riskiem un globālās ekonomikas attīstību.

Likumā “Par valsts budžetu 2021. gadam” noteiktais vispārējās valdības budžeta deficīts ir 3,9% no IKP. Arī šogad, līdzīgi kā pērn, galvenais ekonomikas attīstību noteicošais faktors būs Covid-19 izplatība un valstu panākumi slimības ierobežošanā, tajā skaitā pēc iespējas ātrāk veicot iedzīvotāju vakcināciju. Finanšu ministrija 2021. gada februārī izstrādātajās makroekonomisko rādītāju prognozēs paredz, ka iekšzemes kopprodukts 2021. gadā palielināsies par 3,0%, pieņemot, ka ekonomikas attīstību vēl līdz pat gada vidum turpinās negatīvi ietekmēt Covid-19 izplatība, bet iedzīvotāju vakcinācijai sasniedzot noteiktu līmeni, kas ļaus atcelt lielāko daļu ierobežojumu, ekonomikas izaugsme strauji sāks atjaunoties. Prognozēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts 2022. gadā sasniegs 2,7% no IKP, 2023. gadā 1,3% no IKP, bet 2024. gadā šis rādītājs koriģēts 0,3% līmenī. Atbilstoši Eiropas Komisijas pieņemtam lēmumam dalībvalstis var atkāpties no deficīta mērķiem, neapdraudot fiskālo stabilitāti vidējā termiņā.

Latvijas Republikas 2020. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem (turpmāk – Pārskats) sagatavots atbilstoši Likuma par budžetu un finanšu vadību 31. panta prasībām un struktūrai, kas noteikta Ministru kabineta 2020. gada 30. jūnija noteikumos Nr. 430 “Saimnieciskā gada pārskata sagatavošanas kārtība” par periodu no 2020. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim, apkopojot ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību pārskatu un valsts budžeta finanšu uzskaites informāciju.

Pārskatā ietvertie valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu finanšu pārskati un pašvaldību budžeta iestāžu un kopīgo iestāžu finanšu pārskati sagatavoti atbilstoši likumam “Par grāmatvedību”, likumam “Par pašvaldību budžetiem”, likumam “Par valsts budžetu 2020. gadam” un citiem normatīvajiem aktiem budžeta un grāmatvedības jomā.

Pārskatu veido divi sējumi, kopā 544 lpp. Pārskata 1. – 3.2.3. pielikumi ir šī Pārskata neatņemama sastāvdaļa. Pārskata 1. sējumā iekļauta 2020. gada valsts konsolidētā grāmatvedības bilance, tās pielikumi – finansiālās darbības pārskats, naudas plūsmas pārskats, pašu kapitāla izmaiņu pārskats ar skaidrojumiem un pārskats par valsts konsolidēto parādu ar skaidrojumiem.

ZIŅOJUMS PAR LATVIJAS REPUBLIKAS 2020. GADA PĀRSKATU PAR VALSTS BUDŽETA IZPILDI UN
PAR PAŠVALDĪBU BUDŽETIEM

Pārskata 2. sējumā iekļauta informācija par budžetu izpildi 2020. gadā, kas sastāv no konsolidētā kopbudžeta izpildes pārskata un tā pielikumiem – pielikuma, kurā sniedz skaidrojumu par konsolidētā kopbudžeta izpildi, konsolidētā valsts budžeta izpildes pārskata un konsolidētā pašvaldību budžeta izpildes pārskata.

Finanšu ministrs

(paraksts*)

J.Reirs

Valsts kases pārvaldnieka vietā-
pārvaldnieka vietniece

(paraksts*)

G.Medne

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Valsts konsolidētā grāmatvedības bilance

(tūkst. euro)

Konta Nr.	Posteņa nosaukums	Piezīmes/ visaptverošās piezīmes numurs	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā
A	B	C	1	2
AKTĪVS				
1000	Ilgtermiņa ieguldījumi		28 353 122	26 515 122
1100	Nemateriālie ieguldījumi	KB.1.1.,V1,V3, V4	166 108	141 534
1200	Pamatlīdzekļi	KB.1.2.,V1,V3, V4,V7	13 597 553	12 972 252
1300	Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	KB.1.3.,V9	12 615 399	11 513 065
1400	Ilgtermiņa prasības	KB.1.4.,V9	242 283	223 350
1500	Ieguldījuma īpašumi	KB.1.5.,V1,V3, V4	544 095	496 032
1600	Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai	KB.1.6, V4	1 187 684	1 168 889
2000	Agrozāmie līdzekļi		3 107 097	3 005 465
2100	Krājumi	KB.2.1.,V1,V3	650 719	690 442
2300	Īstermiņa prasības	KB.2.3.,V9	109 671	99 552
2400	Nākamo periodu izdevumi un avansa maksājumi par pakalpojumiem un projektiem	KB.2.4.	255 655	221 312
2500	Īstermiņa finanšu ieguldījumi	KB.2.5.,V9	11 791	698 030
2600	Naudas līdzekļi	KB.2.6. ,V1	2 079 261	1 296 129
I.	BILANCE (1000+2000)		31 460 219	29 520 587
PASĪVS				
3000	Pašu kapitāls		7 715 839	7 912 803
3300	Rezerves	KB.3.3.	620 669	438 634
3500	Budžeta izpildes rezultāti	KB.3.5., FD	7 095 170	7 474 169
4000	Uzkrājumi	KB.4.,V6	3 735 548	3 987 583
5000	Saistības		20 008 832	17 620 201
5100	Ilgtermiņa saistības	KB.5.1.,V7,V9	16 384 409	14 616 461
5200-	Īstermiņa saistības	KB.5.2.-	3 624 423	3 003 740
5900		KB5.9.,V7,V9		
I	BILANCE (3000+4000+5000)		31 460 219	29 520 587
ZEMBILANCE				
0100	Nomātie aktīvi	KB.0.1.	330 294	326 027
9100	Zembilances aktīvi	KB.9.1.	435 291	457 568
9500	Zembilances pasīvi	KB.9.2.,V6,V9	5 356 758	5 840 717

Finanšu ministrs

(paraksts*)

J.Reirs

Valsts kases pārvaldnieks

(paraksts*)

K.Āboliņš

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Konsolidētais pārskats par darbības finansiālajiem rezultātiem

(tūkst. euro)

Kods/ piezīmes numurs	Posteņa nosaukums vai darījuma apraksts	Visaptverošās piezīmes numurs	Pārskata periodā	Iepriekšējais pārskata periods
A	B	C	1	2
A1	Ieņēmumi (A11 līdz A19 rindas summa)		12 990 147	12 605 494
A11	Nodokļu ieņēmumi		9 012 104	9 069 215
A12	Nenodokļu ieņēmumi		636 922	579 309
A13	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi		361 886	441 515
A14	Ārvalstu finanšu palīdzība		1 195 120	1 176 358
A16	Ziedojumi un dāvinājumi		32 075	26 500
A18	Procentu ieņēmumi		35 194	10 815
A19	Pārējie ieņēmumi, kas nav klasificēti A11 līdz A18 rindā		1 716 846	1 301 782
A2	Izdevumi (A21 līdz A31 rindas summa)		13 391 041	16 252 097
A21	Atalgojums		2 090 754	1 977 710
A22	Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pabalsti un kompensācijas		652 659	623 309
A23	Mācību, darba un dienesta komandējumi un dienesta, darba braucieni		11 818	40 820
A24	Pakalpojumi		897 034	865 442
A25	Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika		395 124	435 669
A26	Nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumi		27 407	28 086
A27	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība		6 682 834	5 856 249
A28	Procentu izdevumi		267 394	470 498
A29	Transferti		0	3 659
A30	Nolietojuma un amortizācijas izmaksas		713 671	686 132
A31	Pārējie izdevumi, kas nav klasificēti A21 līdz A30 rindā		1 652 346	5 264 523
A	Ieņēmumu un izdevumu rezultāts (A1 – A2)		-400 894	-3 646 603
N1	Ieņēmumi (+) vai izdevumi (-) no finanšu instrumentiem		10 086	28 411
N2	Ieņēmumi (+) vai izdevumi (-) no nefinanšu aktīvu atsavināšanas		11 836	16 984
REZ	Budžeta izpildes rezultāts (A + N1 + N2)		-378 972	-3 601 208

Konsolidētais naudas plūsmas pārskats

(tūkst. euro)

Kods/ piezīmes numurs	Posteņa nosaukums vai darījuma apraksts	Visaptverošās piezīmes numurs	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods
A	B	C	1	2
I	Ieņēmumi kopā (A1 + B1 + C1 + D1)		17 209 915	16 173 989
II	Izdevumi kopā (A2 + B2 + C2 + D2)		16 442 219	15 864 912
A	Naudas līdzekļu plūsma no pamatdarbības (A1 – A2)		5 282	996 762
A1	Ieņēmumi no pamatdarbības (A11 līdz A19 rindas summa)		11 599 313	11 729 007
A11	Nodokļu ieņēmumi		9 553 191	9 665 352
A12	Nenodokļu ieņēmumi		369 120	334 565
A13	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi		343 446	378 756
A14	Ārvalstu finanšu palīdzība		1 312 437	1 315 972
A16	Ziedojumi un dāvinājumi		2 813	5 101
A17	Aizdevumu atmaksas		9 134	14 085
A18	Procentu ieņēmumi		3 050	3 206
A19	Citi ieņēmumi no pamatdarbības		6 122	11 969
A2	Izdevumi no pamatdarbības (A21 līdz A19 rindas un A32 līdz A33 rindas summa)		11 594 031	10 732 246
A21	Atalgojums		2 059 691	1 957 489
A22	Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pabalsti un kompensācijas		1 220 004	1 242 755
A23	Mācību, darba un dienesta komandējumi un dienesta, darba braucieni		11 695	41 075
A24	Pakalpojumi		990 231	1 023 296
A25	Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika		439 564	412 124
A26	Nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumi		25 535	25 488
A27	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība		6 761 351	5 935 146
A28	Procentu izdevumi		10 032	20 363
A32	Aizdevumu izsniegšana		70 837	64 707
A33	Citi izdevumi no pamatdarbības		5 089	9 802
B	Naudas līdzekļu plūsma no ieguldījumu darbības (B1 – B2)		-699 418	-977 237
B1	Ieņēmumi no ieguldījumu darbības (B11 līdz B15 rindas summa)		1 317 262	1 573 790
B11	Nemateriālo ieguldījumu pārdošana un atmaksātie avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		1	8
B12	Pamatlīdzekļu pārdošana un atmaksātie avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		40 548	38 731
B13	Līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru pārdošana		29 801	13 081
B14	Procentu ieņēmumi		318	433
B15	Citi ieņēmumi no ieguldījumu darbības		1 246 594	1 521 537
B2	Izdevumi no ieguldījumu darbības (B21 līdz B27 rindas summa)		2 016 680	2 551 027
B21	Nemateriālo ieguldījumu iegāde un avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		27 441	28 156
B22	Nemateriālo ieguldījumu izveidošana		31 056	19 745
B23	Pamatlīdzekļu iegāde un avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		613 656	612 090
B24	Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība		574 989	540 091

(tūkst. euro)

Kods/ piezīmes numurs	Posteņa nosaukums vai darījuma apraksts	Visaptverošās piezīmes numurs	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods
A	B	C	1	2
B25	Līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru iegāde		440 012	47 967
B26	Procentu izdevumi		1 527	1 977
B27	Citi izdevumi no ieguldījumu darbības		328 000	1 301 000
C	Naudas līdzekļu plūsma no finansēšanas darbības (C1 – C2)		1 004 004	192 832
C1	Ieņēmumi no finansēšanas darbības (C11 līdz C13 rindas summa)		2 624 393	1 435 424
C11	Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri		2 615 759	1 417 697
C12	Procentu ieņēmumi		4 116	10 802
C13	Citi ieņēmumi no finansēšanas darbības		4 518	6 925
C2	Izdevumi no finansēšanas darbības (C21 līdz C23 rindas summa)		1 620 389	1 242 592
C21	Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri		1 369 061	1 001 814
C22	Procentu izdevumi		251 328	240 778
C23	Citi izdevumi no finansēšanas darbības		0	1
D	Naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem (D1 - D2)		457 828	96 721
D1	Ieņēmumi no piesaistītajiem līdzekļiem		1 668 946	1 435 768
D2	Izdevumi no piesaistītajiem līdzekļiem		1 211 119	1 339 047
III.	Naudas līdzekļu plūsma kopā (I. - II.)		767 696	309 077
IV.	Naudas plūsma kopā (III. +DOT)		767 696	309 077
V.	Ārvalstu valūtu kursu svārstību rezultāts (+,-)		-5 764	2 707
VI.	Naudas līdzekļu un noguldījumu izmaiņas pārskata periodā (NL1 - NL2)		-761 932	-311 785
NL1.	Naudas līdzekļu un noguldījumu atlikums perioda sākumā		1 295 983	984 344
NL2.	Naudas līdzekļu un noguldījumu atlikums perioda beigās		2 057 915	1 296 129

1.3. pielikums

Konsolidētais pašu kapitāla izmaiņu pārskats

(tūkst. euro)

Kods	Periods	Apraksts	Pašu kapitāls						
			rezerves			budžeta izpildes rezultāts			pavisam
			finanšu instrumentu patiesās vērtības rezerve	pārējās rezerves	kopā (1. + 2.)	iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts	pārskata gada budžeta izpildes rezultāts	kopā (4. + 5.)	
A	B	C	1	2	3	4	5	6	7
301		Iepriekšējā pārskata perioda sākumā	0	193 244	193 244	11 069 471	64 597	11 134 068	11 327 312
312		kļūdu labojumi	0	-10 862	-10 862	2 387	-2 203	184	-10 678
313	Iepriekšējais pārskata periods	Iepriekšējā pārskata perioda sākumā ar kļūdu labojumu	0	182 382	182 382	11 071 858	62 394	11 134 252	11 316 634
314		palielinājums	0	270 961	270 961	2 364	2 975 541	2 977 905	3 248 866
315		samazinājums	0	-14 709	-14 709	-61 239	-6 576 749	-6 637 988	-6 652 697
316		pārvietošana starp 3000	0	0	0	62 394	-62 394	0	0
302		Iepriekšējā pārskata perioda beigās/pārskata perioda sākumā	0	438 634	438 634	11 075 377	-3 601 208	7 474 169	7 912 803
324		palielinājums	0	335 256	335 256	0	1 932 429	1 932 429	2 267 684
325		samazinājums	0	-153 221	-153 221	-27	-2 311 401	-2 311 428	-2 464 649
326	Pārskata periods	pārvietošana starp 3000	0	0	0	-3 601 208	3 601 208	0	0
303		Pārskata perioda beigās	0	620 669	620 669	7 474 142	-378 972	7 095 170	7 715 839

Finanšu pārskata pielikums

2020. gada finanšu pārskats sagatavots atbilstoši likumam “Par grāmatvedību”, Likumam par budžetu un finanšu vadību, likumam “Par valsts budžetu 2020. gadam”, likumam “Par pašvaldību budžetiem”, Ministru kabineta 2020. gada 30. jūnija noteikumiem Nr. 430 “Saimnieciskā gada pārskata sagatavošanas kārtība” (turpmāk – MK noteikumi Nr.430) un citiem normatīviem aktiem, kas nosaka budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaiti un pārskatu sagatavošanu.

Finanšu pārskats sagatavots, ievērojot uzkrāšanas, naudas plūsmas (piemēram, attiecībā uz naudas plūsmas pārskatu), piesardzības un darbības turpināšanas principus. Finanšu un nefinanšu informācija sagatavota atbilstoši vispārpieņemtām pārskatu kvalitātes prasībām – patiesums, nozīmīgums, saprotamība, savlaicīgums, salīdzināmība un pārbaudāmība.

Finanšu pārskatā konsolidēti ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību (turpmāk – budžeta iestādes) konsolidētie gada pārskati un Valsts kases sagatavotais valsts budžeta finanšu uzskaites pārskats.

Ministriju un centrālo valsts iestāžu konsolidētajos gada pārskatos ir iekļauti valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu gada pārskati.

Pašvaldību konsolidētajos gada pārskatos ir iekļauti pašvaldību budžeta iestāžu un kopīgo iestāžu gada pārskati.

2020. gadā budžeta iestādes grāmatvedības uzskaiti kārtoja un gada pārskatus sagatavoja atbilstoši 2018.gada 13.februāra noteikumiem Nr.87 “Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 87) un Ministru kabineta 2018. gada 19. jūnija noteikumiem Nr. 344 “Gada pārskata sagatavošanas kārtība” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 344) un ievērojot arī citu normatīvo aktu prasības, kas bija spēkā un piemērojamas 2019. gadā.

Valsts kase valsts budžeta finanšu grāmatvedības uzskaiti nodrošina un valsts budžeta finanšu uzskaites pārskatu sagatavo atbilstoši Valsts kases 2013. gada 17. decembra metodiskos norādījumos Nr. 123 “Valsts kases valsts budžeta un ilgtermiņa stabilizācijas rezerves finanšu uzskaites grāmatvedības kontu atvēršanas un slēgšanas metodiskie norādījumi” un 2013. gada 28. decembra dokumentā Nr. 127 “Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaites grāmatvedības politika” noteiktam.

Atbilstoši Likumam par budžetu un finanšu vadību 2020. gada finanšu pārskatā ir apkopoti 13 ministriju, 15 centrālo valsts iestāžu un 119 pašvaldību 2020. gada konsolidētie gada pārskati, ievērojot Valsts kases iekšējos dokumentos noteikto finanšu pārskata posteņu pārklasifikāciju/attiecināšanu.

Finanšu pārskata sagatavošanā izmantoti šādi konsolidācijas veidi:

- pārskatu apvienošana, summējot visus pārskatos minētos rādītājus un veidojot pārskatu kopsavilkumus;
- savstarpējo darījumu rezultāta vai atlikumu (pēc uzkrāšanas principa) izslēgšana, kas veikta starp konsolidācijā iesaistītajām institucionālo sektoru struktūrām;
- savstarpējo transferta ieņēmumu un transferta izdevumu darījumu rezultāta izslēgšana pa budžeta veidiem un starp budžeta veidiem (pēc naudas plūsmas principa), kas notikusi starp darījuma pusēm saimnieciskā gada ietvaros.

Finanšu pārskatā iekļauta šāda finanšu informācija:

- valsts konsolidētā grāmatvedības bilance un tās pielikumi;
- konsolidētais pārskats par darbības finansiālajiem rezultātiem;
- konsolidētais pašu kapitāla izmaiņu pārskats;

- konsolidētais naudas plūsmas pārskats;
- finanšu pārskata pielikums, kurā sniegti skaidrojumi par:
 - grāmatvedības uzskaites principiem;
 - pārskata sagatavošanas principiem;
 - finanšu instrumentu risku pārvaldīšanu;
 - finanšu pārskata posteņiem.
- pārskats par valsts konsolidēto parādu un tā pielikumi, kuros sniegti skaidrojumi par valsts konsolidēto parādu.

Naudas vienība

Grāmatvedības uzskaitē par vērtības mēru lietota naudas vienība *euro*. Gada pārskata pielikumi un skaidrojumi sagatavoti *euro* un uzrādītie skaitļi noapaļoti līdz veseliem skaitļiem.

Ārvalstu valūtu pārvērtēšana

Budžeta iestādēs visi darījumi ārvalstu valūtās pārvērtēti *euro*, izmantojot Eiropas Centrālās bankas publicēto *euro* atsauces kursus, bet, ja konkrētai ārvalstu valūtai nav Eiropas Centrālās bankas publicētā *euro* atsauces kursa, tad izmantota pasaules finanšu tirgus atzīta finanšu informācijas sniedzēja periodiskajā izdevumā vai tā tīmekļa vietnē publicēto valūtas tirgus kursu attiecība pret *euro*, piemēram “The Financial Times” publicētie ārvalstu valūtu kursi, (turpmāk – grāmatvedībā izmantotais ārvalstu valūtas kurss), kas ir spēkā darījuma dienas sākumā.

Ieņēmumus vai izdevumus, kas rodas no valūtas kursa svārstībām starp ieņēmumu vai izdevumu atzīšanas dienu un naudas saņemšanas vai samaksāšanas dienu, atzīst attiecīgā pārskata perioda finanšu ieņēmumos vai izdevumos.

Monetāro posteņu – naudas līdzekļu ārvalstu valūtā, prasību un saistību, kas saņemamas vai maksājamas ārvalstu valūtā, atlikumi pārrēķināti *euro* atbilstoši grāmatvedībā izmantotajam ārvalstu valūtas kursam, kas ir spēkā pārskata gada pēdējās darba dienas beigās. Atlikumu izmaiņas no valūtas kursa svārstībām atzītas pārskata perioda finanšu ieņēmumos vai izdevumos.

1. tabula. Grāmatvedībā izmantotie ārvalstu valūtas kursi (*euro*)

Valūta	31.12.2020.	31.12.2019.
USD	1.2271	1.1234
CHF	1.0802	1.0854
GBP	0.89903	0.8508
DKK	7.4409	7.4715
SEK	10.03430	10.4468
XDR	0.8447	0.80914

Aplēšu izmantošana

Sagatavojot finanšu pārskatu, ņemtas vērā aplēses un pieņēmumi, kas ietekmējuši atsevišķu posteņu atlikumus, kā arī iespējamo aktīvu un saistību novērtējumu. Iespējamie nākotnes notikumi var ietekmēt pieņēmumus, pamatojoties uz kuriem veiktas attiecīgās aplēses.

Finanšu pārskata posteņu novērtēšanā izmantotās aplēses un pieņēmumi aprakstīti sadaļā “Grāmatvedības uzskaites principu apraksts” pie katra attiecīgā posteņa.

Pārskata periodā veiktās aplēšu metodes maiņas ietekme aprakstīta sadaļas “Finanšu pārskata posteņu skaidrojums” vispārīgajā piezīmē V12.APLE “Informācija par grāmatvedības aplēses maiņu un tās ietekmi”.

Būtiskuma līmenis

Finanšu pārskata pielikums sagatavots, ņemot vērā Saimnieciskā gada pārskatam noteikto būtiskuma līmeni, kā arī Valsts kases noteikto būtiskuma līmeni budžeta iestāžu 2020. gada konsolidēto gada pārskatu posteņu izmaiņu skaidrojumiem, kas publicēts Valsts kases tīmekļa vietnē.

Budžeta iestādes grāmatvedības uzskaitē piemēro attiecīgās ministrijas, centrālās valsts iestādes un pašvaldības noteikto būtiskuma līmeni saskaņā ar tās vienoto grāmatvedības uzskaites kārtību, ko ievēro visas finanšu pārskatu konsolidācijā iesaistītās iestādes.

Iepriekšējo periodu kļūdu labojumi

Būtiski iepriekšējo pārskata periodu kļūdu labojumi budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaitē veikti, pamatojoties uz Valsts kases noteikto būtiskuma līmeni 2020. gadam katrai budžeta iestādei, kas publicēts Valsts kases tīmekļa vietnē.

Konsolidētajam finanšu pārskatam būtiskuma līmenis kļūdu labojumiem noteikts 487 500 *euro*.

Ja ministriju, centrālo valsts iestāžu vai pašvaldību konsolidētajos gada pārskatos finanšu pārskatu posteņu atzīšanā, novērtējumā, izklāstā vai norādīšanā ir pieļautas būtiskas kļūdas, kas nav labotas auditētajos konsolidētajos gada pārskatos, tad Valsts kase koriģē finanšu pārskatu saskaņā ar Valsts kases iekšējos dokumentos noteikto būtiskuma līmeni par ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegtajiem būtiskiem koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma.

Finanšu pārskatā būtisku iepriekšējo periodu kļūdu labojumi uzrādīti, koriģējot salīdzināmo informāciju, korekcijas veicot:

- iepriekšējo gadu budžeta izpildes rezultātā;
- atbilstošajā bilances aktīva vai pasīva postenī.

Pārējie iepriekšējo pārskata periodu kļūdu labojumi veikti pārskata gada ieņēmumos vai izdevumos un atbilstošajā bilances aktīva vai pasīva postenī.

Notikumi pēc bilances datuma

Finanšu pārskatā uzrādīti tādi būtiski notikumi pēc pārskata gada beigām, kas ietekmē valsts un pašvaldību budžetu finansiālo stāvokli bilances datumā (koriģējošie notikumi).

Finanšu pārskata posteņu skaidrojuma sadaļā “Notikumi pēc bilances datuma” sniegta informācija par būtiskiem nekoriģējošiem notikumiem pēc pārskata gada beigām, kas liecina par apstākļiem, kas radušies pēc bilances datuma, neattiecas uz pārskata gadu, bet nākotnē varētu būtiski ietekmēt finanšu pārskata rādītājus.

Valsts kontroles un zvērinātu revidentu atzinumi

Valsts kontrole, veicot finanšu revīziju, sniedz atzinumu par pārskata sagatavošanas pareizību un par būtisku finanšu pārskatam pakārtotu darījumu atbilstību tiesību aktiem, plānošanas dokumentiem un valstiski (starptautiski) atzītai praksei. Atzinuma par būtisku finanšu pārskatam pakārtotu darījumu atbilstību tiesību aktiem, plānošanas dokumentiem un valstiski (starptautiski) atzītai praksei uzdevums ir sniegt izvērtējumu ministrijas vai centrālās valsts iestādes vadībai, vai revīzijas laikā ir gūta pārliecība, ka valsts pārvalde ievēro tiesību aktus un ar valsts resursiem rīkojas efektīvi. 2020. gada revīzijā ietvertas Covid-19 pandēmijas radītās krīzes pārvarēšanai papildu piešķirtā finansējuma izlietojuma pārbaudes.

Valsts kontroles atzinumus par 2020. gada pārskata sagatavošanas pareizību saņēmušas 13 ministrijas un 13 centrālās valsts iestādes. Atbilstoši tiesību aktos noteiktajam 2 centrālās valsts iestādes¹ saņēmušas zvērinātu revidentu atzinumus.

Valsts kontroles vai zvērinātu revidentu atzinumus saņēmušas:

- bez iebildēm – 12 ministrijas un 14 centrālās valsts iestādes;
- bez iebildēm ar norādītu apstākļu akcentējumu – viena centrālā valsts iestāde²;
- ar iebildēm – 1 ministrija³.

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām zvērinātu revidentu atzinumus par gada pārskata sagatavošanas pareizību saņēmušas 119 pašvaldības, tai skaitā:

- bez iebildēm – 98 pašvaldības;
- bez iebildēm ar norādītu apstākļu akcentējumu – 10 pašvaldības⁴;
- ar iebildēm – 8 pašvaldības⁵;
- ar iebildēm un ar norādītu apstākļu akcentējumu – 3 pašvaldības⁶.

Valsts kontroles sniegtie atzinumi par ministriju un centrālo valsts iestāžu 2020. gada pārskatiem ir pieejami Valsts kontroles tīmekļvietnē. Valsts kases tīmekļvietnē ir pieejami ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību, valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu un kopīgo iestāžu gada pārskati ar pievienotiem Valsts kontroles un zvērinātu revidentu atzinumiem.

Finanšu pārskata sagatavošanas ietvaros izvērtējot Valsts kontroles un zvērinātu revidentu sniegtos atzinumus par ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību konsolidētajiem gada pārskatiem atbilstoši finanšu pārskatam noteiktajam būtiskuma līmenim kļūdu labojumiem, korekcijas nav veiktas.

¹ Saeima un Valsts kontrole

² Sabiedrības integrācijas fonds

³ Kultūras ministrija

⁴ Aglonas novada pašvaldība, Baltinavas novada pašvaldība, Ciblas novada pašvaldība, Daugavpils pilsētas pašvaldība, Lielvārdes novada pašvaldība, Priekuļu novada pašvaldība, Rēzeknes novada pašvaldība, Saulkrastu novada pašvaldība, Skrundas novada pašvaldība, Stopiņu novada pašvaldība

⁵ Baldones novada pašvaldība, Jelgavas novada pašvaldība, Krustpils novada pašvaldība, Ķeguma novada pašvaldība, Liepājas pilsētas pašvaldība, Rūjienas novada pašvaldība, Sējas novada pašvaldība, Ventspils novada pašvaldība

⁶ Daugavpils novada pašvaldība, Ozolnieku novada pašvaldība, Riebiņu novada pašvaldība

Grāmatvedības uzskaites principu apraksts**Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņa**

2020. saimnieciskā gada laikā nav veikta uzskaites pamatprincipu maiņa.

Aktīvu un saistību īstermiņa un ilgtermiņa daļas

Finanšu pārskatā nodalītas aktīvu un saistību īstermiņa un ilgtermiņa daļas.

Par ilgtermiņa aktīviem grāmatvedībā atzīti aktīvi vai to daļa, kuru lietošana vai turēšana plānota ilgāk par vienu saimniecisko gadu vai apmaksā paredzēta vēlāk kā gadu pēc bilances datuma. Īstermiņa aktīvi ir aktīvi vai to daļa, kuru lietošana, turēšana vai apmaksā paredzēta nākamā saimnieciskā gada laikā pēc bilances datuma. Īstermiņa aktīvu sastāvā klasificēti arī tādi finanšu ieguldījumi, kurus iespējams realizēt jebkurā laikā.

Par ilgtermiņa saistībām grāmatvedībā atzītas saistības vai to daļa, kuru atmaksas termiņš iestājas vēlāk kā gadu pēc bilances datuma. Īstermiņa saistības ir saistības vai to daļa, kuru atmaksas termiņš iestājas nākamā saimnieciskā gada laikā pēc bilances datuma.

Nemateriālie ieguldījumi

Nemateriālie ieguldījumi ir ilgtermiņa ieguldījumi, kam nepiemīt lietiskā forma. Pārsvārā tās ir lietošanas tiesības, kurām paredzētais lietošanas laiks ir ilgāks par vienu saimniecisko gadu un kas paredzētas budžeta iestāžu funkciju izpildei.

Nemateriālos ieguldījumus sākotnēji atzīst to iegādes vai izveidošanas vērtībā, kas ietver attiecīgā nemateriālā ieguldījuma pirkšanas cenu un visas izmaksas, kas tieši attiecas uz iegādāto vai izveidoto objektu līdz dienai, kad tas nodots lietošanā, piemēram, izmaksas par neatskaitāmiem nodokļiem, darba samaksu, kas tieši radusies nemateriālā ieguldījuma iegādes vai izveidošanas procesā, ieviešanas izmaksas.

Nemateriāliem ieguldījumiem amortizāciju (vērtības norakstīšanu) aprēķina atbilstoši to paredzamajam lietderīgās lietošanas laikam, sākotnējo vērtību sistemātiski sadalot pa periodiem (lineārā metode), uzskaita kā uzkrāto amortizāciju un atzīst pārskata perioda pamatdarbības izdevumos.

Nemateriālajiem ieguldījumiem, kuru vērtība laika gaitā pieaug un kurus plāno lietot neierobežotu laika periodu, amortizāciju neaprēķina.

Pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv pazīmes, kas norāda uz nemateriālā ieguldījuma vērtības būtisku samazinājumu:

- vismaz par 90 procentiem samazinājies vai nepastāv pieprasījums pēc pakalpojuma, kuru sniedz budžeta iestāde, lietojot attiecīgo nemateriālo ieguldījumu;
- pieņemts valdības vai pašvaldības lēmums, kas rada būtiskas negatīvas izmaiņas budžeta iestādes darbībā;
- nemateriālais ieguldījums ir novecojis;
- budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē nemateriālā ieguldījuma paredzēto lietojumu;
- pieņemts lēmums apturēt nemateriālā ieguldījuma izveidošanu pirms tā izveidošanas vai nodošanas lietošanā.

Ja konstatē kādu no iepriekš minētajām pazīmēm, budžeta iestāde nosaka aktīva atgūstamo vērtību. Nemateriālajiem ieguldījumiem, kuriem ir nenoteikts lietderīgās lietošanas laiks un kuri

nav nodoti lietošanā, atgūstamo vērtību nosaka arī tad, ja nav konstatētas vērtības samazinājuma pazīmes. Ja nemateriālā ieguldījuma atgūstamā vērtība bilances datumā ir zemāka par tā uzskaites (atlikušo) vērtību un vērtības samazinājums, ko nosaka kā uzskaites vērtības un atgūstamās vērtības starpību, ir paredzēts ilgāks par gadu, nemateriālo ieguldījumu novērtē atbilstoši zemākajai vērtībai. Ja atgūstamo vērtību nav iespējams noteikt, aktīva vērtības samazinājumu nenosaka.

Nemateriālie ieguldījumi, kas paredzēti nodošanai bez atlīdzības citai budžeta iestādei, uzskaitīti ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā līdz to izslēgšanai no uzskaites.

Atsavināšanai (izņemot nodošanu bez atlīdzības budžeta iestādēm) paredzētie nemateriālie ieguldījumi uzskaitīti apgrozāmo līdzekļu sastāvā to atlikušajā uzskaites vērtībā.

Nemateriālie ieguldījumi, kas iegūti operatīvās nomas ietvaros, uzskaitīti zembilancē atbilstoši nomas līgumā noteiktai vērtībai vai vērtībai, kuru noteikusi budžeta iestādes vadītāja apstiprināta komisija.

Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļu sastāvā uzskaitīti ilgtermiņa materiāli lietiskie aktīvi, kas paredzēti budžeta iestāžu funkciju izpildes nodrošināšanai. Pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par vienu saimniecisko gadu un vienības sākotnējās atzīšanas vērtība noteikta, ievērojot normatīvajos aktos budžeta izdevumu klasifikāciju jomā noteiktās prasības. Nekustamie īpašumi, bioloģiskie aktīvi, bibliotēku fondi, izklaides, literārie un mākslas oriģināldarbi, dārgakmeņi un dārgmetāli, antīkie un citi kultūras un mākslas priekšmeti, vērtslietas un muzeja krājumu priekšmeti uzskaitīti pamatlīdzekļu sastāvā neatkarīgi no vienas vienības atzīšanas vērtības.

Pamatlīdzekļi sākotnēji atzīti to iegādes vai izveidošanas izmaksu vērtībā, kas ietver attiecīgā aktīva pirkšanas cenu un visas izmaksas, kas tieši attiecas uz iegādāto vai izveidoto objektu līdz dienai, kad tas nodots lietošanā.

Sākotnēji atzīstot līdz šim neuzskaitītus pamatlīdzekļus, tie novērtēti patiesajā vērtībā, zeme un būves – galvenokārt kadastrālajā vērtībā, mežaudzes – Meža valsts reģistrā norādītajā pilnajā vērtībā.

Pamatlīdzekļu nolietojumu aprēķina atbilstoši to paredzamajam lietderīgās lietošanas laikam un ievērojot MK noteikumos Nr. 87 noteiktās pamatlīdzekļu nolietojuma normas, sākotnējo vērtību sadalot pa periodiem (lineārā metode), uzskaitot kā uzkrāto nolietojumu un atzīstot pārskata perioda pamatdarbības izdevumos. Ilgtermiņa ieguldījumiem nomātajos pamatlīdzekļos lietderīgās lietošanas laiks noteikts atbilstoši noslēgtā nomas, īres vai apsaimniekošanas līguma darbības termiņam.

Pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv vismaz šādas pazīmes, kas norāda uz pamatlīdzekļu vērtības būtisku samazinājumu:

- vismaz par 90 procentiem samazinājies vai nepastāv pieprasījums pēc pakalpojuma, kuru sniedz budžeta iestāde, lietojot attiecīgo pamatlīdzekli;
- pieņemts valdības vai pašvaldības lēmums, kas rada būtiskas negatīvas izmaiņas budžeta iestādes darbībā;
- pamatlīdzeklis ir novecojis vai fiziski bojāts;
- budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē pamatlīdzekļa paredzēto lietojumu;
- pieņemts lēmums apturēt pamatlīdzekļa izveidošanu pirms tā pabeigšanas vai nodošanas lietošanā.

Ja konstatē kādu no iepriekš minētajām pazīmēm, budžeta iestāde nosaka aktīva atgūstamo vērtību. Ja pamatlīdzekļa atgūstamā vērtība bilances datumā ir zemāka par tā uzskaites (atlikušo) vērtību un vērtības samazinājums, ko nosaka kā uzskaites vērtības un atgūstamās vērtības starpību, ir paredzēts ilgāks par gadu, pamatlīdzekli novērtē atbilstoši zemākai vērtībai. Ja atgūstamo vērtību nav iespējams noteikt, aktīva vērtības samazinājumu nenosaka.

Zemei, bioloģiskiem un pazemes aktīviem, bibliotēku fondiem, kultūras un mākslas priekšmetiem, muzeju krājuma priekšmetiem, dārgakmeņiem, dārgmetāliem un to izstrādājumiem, vērtslietām un valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļautiem kultūras pieminekļiem, kurus nelieto ikdienā, nolietojumu neaprēķina.

Finanšu nomas (līzinga), kā arī publiskās un privātās partnerības darījumos iegādātos pamatlīdzekļus uzskaita tāpat kā budžeta iestādes īpašumā vai valdījumā esošos pamatlīdzekļus un nolietojumu aprēķina atbilstoši tādiem pašiem noteikumiem, kādi piemērojami pārējiem īpašumā esošiem tās pašas grupas aktīviem.

Likvidētie vai iznīcinātie pamatlīdzekļi izslēgti no uzskaites, atzīstot pārējos izdevumus.

Atsavināšanai (izņemot nodošanu bez atlīdzības) paredzētie pamatlīdzekļi līdz to atsavināšanai uzskaitīti apgrozāmo līdzekļu sastāvā.

Pamatlīdzekļus uzskaita kā atsavināšanai paredzētus, ja tie pašreizējā stāvoklī ir pieejami tūlītējai atsavināšanai un pakļauti normatīvajos aktos noteiktajiem atsavināšanas nosacījumiem, to lietderīgā lietošana ir pārtraukta un to atsavināšana ir ticama. Pamatlīdzekļu atsavināšanu uzskata par ticamu, ja ir spēkā šādi nosacījumi:

- atsavināšana ir pamatota ar normatīvo aktu vai iestādes vadības lēmumu;
- atsavināšanas process ir uzsākts;
- ir pārliecība par atsavināšanas procesa pabeigšanu.

Pamatlīdzekļus, kas paredzēti nodošanai bez atlīdzības citai budžeta iestādei, uzskaita ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā līdz to izslēgšanai no uzskaites.

Budžeta iestāde, bez atlīdzības nododot pamatlīdzekli citai budžeta iestādei, atzīst pārējos izdevumus pamatlīdzekļa atlikušajā vērtībā, kas veidojas, no pamatlīdzekļa sākotnējās uzskaites vērtības atskaitot vērtības samazinājumu un nolietojumu.

Budžeta iestādes īpašumā un valdījumā esošus valsts un pašvaldību īpašumus nododot turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām, uzskaita to sākotnējo vērtību un uzkrāto nolietojumu atsevišķos kontos pamatlīdzekļu sastāvā un turpina aprēķināt nolietojumu pamatlīdzekļu atlikušajā lietderīgās lietošanas laikā atbilstoši MK noteikumos Nr. 87 noteiktajām pamatlīdzekļu nolietojuma normām un to piemērošanas nosacījumiem.

Budžeta iestāde, veicot kapitālos ieguldījumus valsts un pašvaldību īpašumos, kas nodoti turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām, palielina to sākotnējo vērtību par valsts vai pašvaldību kapitālo ieguldījumu daļu. Budžeta iestāde savā uzskaitē neatzīst kapitālsabiedrību, ostu pārvalžu vai atvasināto publisko personu veiktos kapitālos ieguldījumus no budžeta iestādes turējumā saņemtajos īpašumos.

Ieguldījuma īpašumi

Ieguldījuma īpašumu sastāvā uzskaitīta zeme un būves, kas nav paredzētas budžeta iestāžu funkciju izpildes nodrošināšanai, bet tās iznomā ārpus vispārējās valdības institucionālā sektora struktūrām vai to lietošanas mērķis nav noteikts. Šo aktīvu lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par vienu saimniecisko gadu.

Ieguldījuma īpašumu uzskaitē atbilst pamatlīdzekļu uzskaites pamatprincipiem.

Ieguldījuma īpašumu vērtības samazinājumu pārskata perioda beigās izvērtē, ja konstatētas vismaz šādas vērtības samazinājuma pazīmes:

- pārskata periodā tehnoloģiskajā, tirgus, ekonomiskajā vai juridiskajā vidē, kurā darbojas budžeta iestāde, vai tirgos, kuros aktīvs tiek izmantots, ir notikušas izmaiņas, kas nelabvēlīgi ietekmē budžeta iestādi;
- aktīvs ir novecojis vai fiziski bojāts;
- budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē aktīva paredzēto lietojumu;
- pieņemts lēmums apturēt aktīva izveidošanu pirms tā pabeigšanas vai nodošanas lietošanā;
- ar aktīvu saistīto budžetā paredzēto ienākošo un izejošo naudas plūsmu kopsummas vai budžeta izpildes rezultāta samazināšanās vismaz par 50 procentiem.

Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskai darbībai

Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskai darbībai paredzēti budžeta iestādes plānveida darbībai lauksaimniecībā, zivsaimniecībā un mežsaimniecībā ieņēmumu gūšanai. Šo aktīvu lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par vienu saimniecisko gadu un tos klasificē ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā neatkarīgi no normatīvajos aktos budžeta izdevumu klasifikāciju jomā noteiktās vienas aktīva vienības atzīšanas vērtības.

Bioloģiskos aktīvus sākotnēji atzīst to iegādes vai izveidošanas izmaksu vērtībā. Sākotnēji atzīstot līdz šim neuzskaitītus bioloģiskos aktīvus, tie novērtēti patiesajā vērtībā, mežaudzes – Meža valsts reģistrā norādītajā pilnajā vērtībā.

Pārskata gada beigās mežaudzes novērtētas aktuālajā Meža valsts reģistrā norādītajā pilnajā vērtībā, bet pārējie bioloģiskie aktīvi novērti patiesajā vērtībā, atskaitot atsavināšanas izmaksas.

Starpība starp bioloģisko aktīvu uzskaites vērtību pārskata gada beigās un sākotnējo vērtību vai uzskaites vērtību iepriekšējā pārskata gada beigās iekļauta pārskata perioda pamatdarbības ieņēmumos vai izdevumos.

Finanšu ieguldījumi (ilgtermiņa un īstermiņa)

Finanšu ieguldījumu sastāvā uzskaita valsts un pašvaldību finanšu ieguldījumus kapitālsabiedrību, starptautisko un citu organizāciju kapitālā un vērtspapīros, aizdevumus, noguldījumus, samaksātos avansus par finanšu ieguldījumiem. Šajā postenī uzskaitīti arī valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļi un pārņemtie valsts budžeta debitori, kas saistīti ar izsniegtajiem aizdevumiem.

Budžeta iestādes īpašumā un valdījumā esošus valsts un pašvaldību īpašumus nododot turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām, to vērtību uzskaita atsevišķos kontos finanšu ieguldījumu sastāvā. Šajā postenī uzrāda privatizācijai vai atsavināšanai nodotos valsts īpašumus un kapitāla daļas, kuru īpašuma tiesības zemesgrāmatā vai kapitālsabiedrības dalībnieku (akcionāru) reģistrā ir reģistrētas uz valsts vārda privatizāciju (atsavināšanu) veicošās institūcijas personā, un nekustamos īpašumus, kuri nodoti privatizācijai vai atsavināšanai un kuras privatizāciju (atsavināšanu) veicošā institūcija ir ņēmusi valdījumā, bet kuru īpašuma tiesības vēl nav nostiprinātas zemesgrāmatā.

Finanšu ieguldījumus sākotnēji atzīst to rašanās dienā un novērtē patiesajā vērtībā atbilstoši iegādes izmaksām.

Finanšu ieguldījumus, kas klasificēti kā finanšu instrumenti, pēc sākotnējās atzīšanas uzskaita atbilstoši finanšu instrumentu uzskaites pamatprincipiem, kas detalizētāk aprakstīti sadaļā “Finanšu instrumentu klasifikācija, uzskaitē un novērtēšana”.

Finanšu ieguldījumus, kas nav klasificēti kā finanšu instrumenti, pēc sākotnējās atzīšanas uzskaita izmaksu vērtībā un pārskata perioda beigās nosaka vērtības samazinājumu, ja pastāv attiecīgas pazīmes.

Ieguldījumu radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību kapitālā uzskaitē un novērtēšana (ilgtermiņa un īstermiņa)

Finanšu ieguldījumus kapitālsabiedrību kapitālā klasificē kā līdzdalību radniecīgās kapitālsabiedrībās, ja valstij un pašvaldībām kopā pieder vairāk par 50 procentu balsstiesību, vai līdzdalību asociētās kapitālsabiedrībās, ja valstij un pašvaldībām kopā pieder 20-50 procentu balsstiesību. Līdzdalību radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību kapitālā novērtē un uzskaita saskaņā ar pašu kapitāla metodi.

Budžeta iestāžu ilgtermiņa finanšu ieguldījumi pārējo kapitālsabiedrību kapitālā, kur budžeta iestādei pieder 20 procenti un mazāk balsstiesību, bet valstij un pašvaldībām kopā pieder vairāk par 20 procentiem balsstiesību, finanšu pārskatā pārskata perioda sākumā un beigās pārrēķināti, pielietojot pašu kapitāla metodi.

Pārskata gadā apstiprinātās, bet nesaņemtās dividendes uzskaitītas kā zembilances prasības.

Aizdevumu uzskaitē un novērtēšana (ilgtermiņa un īstermiņa)

Valsts un pašvaldību aizdevumi kapitālsabiedrībām, privātpersonām, biedrībām un nodibinājumiem klasificēti finanšu instrumentu kategorijā “Aizdevumi un prasības”.

Finanšu pārskatā konsolidēti valsts budžeta finanšu uzskaitē iekļautie valsts aizdevumi pašvaldībām, valsts speciālā budžeta, studējošo un studiju kreditēšanas programmas izpildītājiem no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskajām personām.

Ieguldījumi vērtspapīros (ilgtermiņa un īstermiņa)

Šajā bilances postenī uzskaita iegādātos ilgtermiņa un īstermiņa vērtspapīrus, kā arī Ministru kabineta īpaši noteiktu uzdevumu izpildei vai valsts atbalsta ietvaros izvietotos ieguldījuma vērtspapīrus.

Vērtspapīri klasificēti finanšu instrumentu kategorijā “Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi”.

Noguldījumu uzskaitē (ilgtermiņa un īstermiņa)

Noguldījumu sastāvā uzskaitīti Valsts kases uz laiku brīvo finanšu līdzekļu ieguldījumi depozītos Latvijas Bankā, kredītiestādēs un ārvalstu finanšu sabiedrībās, kā arī budžeta iestāžu noguldījumi kredītiestādēs un Valsts kasē, ja to sākotnējais termiņš ir lielāks par 90 dienām.

Finanšu pārskatā konsolidēti budžeta iestāžu noguldījumi Valsts kasē.

Noguldījumi klasificēti finanšu instrumentu kategorijā “Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi”.

Finanšu ieguldījumu kapitālsabiedrību un starptautisko organizāciju kapitālā, kur valstij un pašvaldībām pieder 20 procenti un mazāk balsstiesību, uzskaitē

Finanšu ieguldījumi kapitālsabiedrību un starptautisko organizāciju kapitālā, kur valstij un pašvaldībām pieder 20 procenti un mazāk balsstiesību, klasificēti finanšu instrumentu kategorijā “Pārdošanai pieejami finanšu aktīvi”.

Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļi

Valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieka ieguldījuma plāna līdzekļus un uzkrāto kapitālu uzskaita pārējo ilgtermiņa finanšu ieguldījumu sastāvā, atbilstoši to vērtībai ieguldīšanas brīdī, vērtības izmaiņām, dzēšot ieguldījuma plāna daļu pensijas pieprasīšanas vai shēmas dalībnieka nāves un citos gadījumos, un pārskata gada beigās atbilstoši līdzekļu pārvaldītāju sniegtai informācijai.

Krājumi

Krājumos uzskaitīti budžeta iestāžu īstermiņa materiāli lietiskie aktīvi, kas paredzēti to darbības nodrošināšanai, atsavināšanai un materiālu vai izejvielu veidā iesaistīti vai tiks izlietoti saimnieciskās darbības procesā. Krājumu sastāvā uzskaita arī inventāru, kura vērtība ir līdz 500 *euro* par vienību, ieskaitot ar pirkuma iegādi, piegādi un ar uzstādīšanu saistītos izdevumus, neatkarīgi no tā kalpošanas ilguma, atsavināšanai paredzētos ilgtermiņa ieguldījumus (izņemot nodošanu bez atlīdzības citai budžeta iestādei), valsts stratēģiskās rezerves un militāro inventāru Nacionālo bruņoto spēku militāro uzdevumu un ar tiem saistīto apmācību izpildes nodrošināšanai un militāro spēju attīstīšanai.

Budžeta iestādes krājumus sākotnēji novērtē iegādes vai ražošanas pašizmaksā. Bioloģisko aktīvu produktus, kurus budžeta iestāde ieguvusi no saviem bioloģiskajiem aktīviem, sākotnēji novērtē patiesajā vērtībā, atskaitot atsavināšanas izmaksas, krājumu iegūšanas dienā.

Pārskata gada beigās nosaka aizstāšanas izmaksas krājumiem, kas paredzēti iestāžu funkciju nodrošināšanai (izņemot inventāru), izplatīšanai bez maksas vai par minimālu samaksu, kā arī šādu krājumu izgatavošanai, ja tie nav nodoti lietošanā vai izlietoti. Krājumu vērtību koriģē atbilstoši zemākajai vērtībai, salīdzinot krājumu aizstāšanas izmaksas ar šo krājumu iegādes (izmaksu) vērtību. Atsavināšanai trešām personām (izņemot inventāru, izplatīšanai bez maksas vai par minimālu samaksu) paredzētos krājumus saimnieciskā gada beigās novērtē neto pārdošanas vērtībā, ja tā ir zemāka par šo krājumu iegādes (izmaksu) vērtību. Starpību, kas rodas starp iegādes (izmaksu) vērtību un aizstāšanas izmaksām vai neto pārdošanas vērtību, atzīst budžeta iestāžu pārējos izdevumos. Krājumiem, kuri pēc savām funkcijām neatšķiras no pamatlīdzekļiem, bet neatbilst pamatlīdzekļu sākotnējās vērtības atzīšanas kritērijiem (inventārs) un kuri nav nodoti lietošanā, vērtības samazinājumu aprēķina un uzskaita atbilstoši budžeta iestāžu pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma noteikšanas nosacījumiem.

Krājumus noraksta, pielietojot metodi “pirmais iekšā – pirmais ārā” (FIFO). Norakstot izlietoto krājumu vērtību, to atzīst budžeta iestādes pamatdarbības izdevumos periodā, kad tos nodod lietošanā vai faktiski izlieto.

Krājumus atsavinot, likvidējot vai konstatējot to iztrūkumu, to uzskaites vērtību noraksta pārējos izdevumos.

Speciālā militārā inventāra uzskaiti un norakstīšanu līdz 2020. gada 31. decembrim veic saskaņā ar Ministru kabineta 2010. gada 14. septembra instrukciju Nr. 13 “Speciālā militārā inventāra uzskaites un norakstīšanas kārtība”. Speciālo militāro inventāru uzskaita Aizsardzības ministrija.

Budžeta iestāžu īpašumā un valdījumā esošo valsts un pašvaldību krājumu, kas nodoti turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām, vērtība uzskaitīta atsevišķos kontos krājumu sastāvā.

Krājumus, kas iegūti operatīvās nomas ietvaros, uzskaita zembilancē atbilstoši nomas līgumā noteiktai vērtībai vai vērtībai, kuru noteikusi budžeta iestāde.

Prasības (norēķini ar debitoriem)

Prasību grupā budžeta iestādes uzskaita norēķinus ar debitoriem – juridiskām un fiziskām personām, pret kurām budžeta iestādei vai valsts budžetam ir radušās ilgtermiņa vai īstermiņa prasības, tai skaitā par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politiku instrumentu finansētajiem projektiem (pasākumiem).

Prasības sākotnēji atzīst atbilstoši darījuma patiesai vērtībai.

Prasības, kas klasificētas kā finanšu instruments kategorijā “Aizdevumi un prasības”, pēc sākotnējās atzīšanas uzskaita atbilstoši finanšu instrumentu uzskaites pamatprincipiem, kas detalizētāk aprakstīti sadaļā “Finanšu instrumentu klasifikācija, uzskaitē un novērtēšana”.

Pārējām prasībām nosaka vērtības samazinājumu, ja konstatētas vērtības samazinājuma pazīmes.

Vērtības samazinājumu prasībām veido budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaitē:

- atbilstoši prasību apmaksas vai izpildes kavējuma dienu skaitam, vērtības samazinājuma apmēru nosakot proporcionāli no prasību vērtības;
- apšaubāmās summas apmērā, ja pastāv strīds par prasību apmaksu vai līguma izpildi, par kuru veikts avansa maksājums, pret darījuma partneri ir ierosināta lieta par maksātnespēju, kā arī citos gadījumos, kad ir pamatots iemesls apšaubīt prasības atgūšanu;

Finanšu pārskatā prasību sastāvā uzskaita arī uzkrātos ieņēmumus. Uzkrāto ieņēmumu posteņi uzskaita skaidri zināmas norēķinu summas, kas saskaņā ar noslēgtiem līgumiem attiecas uz pārskata gadu vai iepriekšējiem gadiem, attiecībā uz kuriem līdz pārskata gada beigām nav sagatavots maksāšanai paredzētais attaisnojuma dokuments. Šīs norēķinu summas aprēķina saskaņā ar attiecīgā darījuma līguma nosacījumiem.

Nākamo periodu izdevumi un avansa maksājumi par pakalpojumiem un projektiem

Šajā bilances posteņi uzskaita ar budžeta iestāžu darbību saistītos izdevumus, kas apmaksāti pārskata gadā, bet attiecas uz nākamajiem periodiem pēc bilances datuma, kā arī veiktos avansa maksājumus par pakalpojumiem un projektiem.

Nākamo periodu izdevumus budžeta iestādes atzīst izdevumos pārskata gadā, kurā ir saņemti / izlietoti iepriekš apmaksātie pakalpojumi.

Budžeta iestādes šajā posteņi uzskaita arī avansā pārskaitītos tranfertus, tai skaitā par ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem), kurus atzīst izdevumos pārskata periodā, kad apstiprināts transferta izlietojums.

Naudas līdzekļi

Naudas līdzekļu sastāvā uzskaitīti budžeta iestāžu naudas līdzekļi kasēs un norēķinu kontos kredītiestādēs, naudas ekvivalenti, kā arī Valsts kases kontu atlikumi Latvijas Bankā, kredītiestādēs un ārvalstu finanšu sabiedrībās.

Pašu kapitāls

Pašu kapitāla sastāvā uzskaita budžeta iestāžu rezerves, iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultātu un pārskata gada budžeta izpildes rezultātu.

Rezerves atzīst, ja finanšu ieguldījumi radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās novērtēti saskaņā ar pašu kapitāla metodi un kapitālsabiedrībai pašu kapitālā ir bijušas izmaiņas, kas nav norādītas kapitālsabiedrības peļņas un zaudējumu aprēķinā, kā arī pārdošanai pieejamu finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņas.

Uzkrājumi

Uzkrājumi atzīti valsts budžeta un budžeta iestāžu saistību segšanai, kas attiecas uz pārskata gada vai iepriekšējo gadu darījumiem un pārskata sagatavošanas laikā ir paredzamas vai zināmas, bet to vērtība, izpildes vai apmaksas datums nav precīzi zināms – ierosināto tiesvedību spriedumu izpildei, izdienas pensiju izmaksai, citu normatīvos aktos noteikto pabalstu un piešķirto kompensāciju un grantu izmaksai.

Uzkrājumus izveido paredzamām saistībām saskaņā ar uzkrāšanas principu atbilstoši šādiem nosacījumiem:

- pastāv pašreizējs pienākums (juridisks vai prakses radīts), kuru izraisījis pagātnes notikums, ņemot vērā visus pieejamos pierādījumus pārskata perioda beigās. Uzkrājumus veido tikai tādām paredzamām saistībām, kas pastāv neatkarīgi no vienības rīcības nākotnē;
- ir ticams (pastāv pietiekami liela varbūtība), ka šā pienākuma izpildei būs nepieciešams resursu izlietojums;
- pienākuma izpildei nepieciešamās summas var ticami novērtēt.

Uzkrājumus iespējamiem izdevumiem, kas radīsies no galvojumu saistību izpildes pirms galvojumā noteiktā notikuma iestāšanās, atzīst vērtībā, kas atbilst galvojuma iespējami precīzākajai pašreizējās vērtības aplēsei (patiesajā vērtībā).

Valsts budžeta finanšu uzskaitē uzkrājumu apjoms noteikts aizņēmajam individuāli (individuāli vērtējamo aizņēmēju grupā), izvērtējot kredītriska notikumu (Starptautisko finanšu pārskatu standartu (turpmāk – SFPS) izpratnē) un nākotnē iespējamo maksājamo naudas plūsmu, lai izpildītu valsts uzņemtās saistības.

Uzkrājumus ierosināto tiesvedību spriedumu izpildei veido, izvērtējot katru gadījumu atsevišķi atbilstoši izdevumu iespējami precīzākajai pašreizējās vērtības aplēsei, ņemot vērā ar izmaksu saistītos riskus un nenoteiktības.

Uzkrājumus izdienas pensiju izmaksai aprēķina:

- pārskata gada beigās attiecīgajā profesijā nodarbinātām personām, kurām ir tiesības pieprasīt izdienas pensiju pēc normatīvos aktos noteikto kritēriju izpildes. Uzkrājumus aprēķina par katrai personai atbilstoši minēto kritēriju izpildes pakāpei pārskata gada beigās izmaksājamo summu laika periodā no normatīvos aktos noteiktā izdienas pensijas piešķiršanas termiņa līdz vispārējā pensionēšanās vecuma sasniegšanai. Saskaņā ar Valsts kases aplēsēm pārskata gadā ir pienācis satiksmes nozarē nodarbinātām personām normatīvos aktos noteikto nosacījumu izdienas pensijas piešķiršanai izpildes termiņš un šīm personām ir tiesības pieteikties izdienas pensijas saņemšanai, tāpēc uzkrājumus aprēķina par piešķirtajām izdienas pensijām;
- personām, kam līdz pārskata gada beigām piešķirta izdienas pensija. Uzkrājumus aprēķina par katrai personai izmaksājamo izdienas pensiju vai piemaksu pie vecuma

pensijas laika periodā no nākamā pārskata gada līdz statistiski noteiktam vidējam mūža ilgumam – 87 gadu vecumam.

Uzkrājumus citu normatīvos aktos noteikto pabalstu un piešķirto grantu un kompensāciju izmaksai aprēķina katrai personai atsevišķi, ņemot vērā tiesību aktos noteikto pabalsta, kompensācijas vai granta apmēru un izmaksas nosacījumus.

Uzkrājumu daļa, kuru paredzēts izmaksāt vēlāk nekā vienu gadu pēc pārskata gada beigām, diskontēta ar Valsts kases noteikto negatīvo diskonta likmi uzkrājumiem -0.52 % gadā, ja bija iespējams noteikt aptuveno maksāšanas termiņu. Diskontēšanas rezultātā atzīto uzkrājumu samazinājumu uzrāda procentu ieņēmumu sastāvā.

Saistības (norēķini ar kreditoriem)

Saistību sastāvā uzskaita budžeta iestāžu pašreizējās saistības (pienākumi), kas radušās pagātnes notikumu (darījumu) rezultātā un kuru izpildei nepieciešamo valsts vai pašvaldību budžetu resursu apjoms un pienākuma izpildes laiks ir precīzi zināmi.

Saistības, kas klasificētas kā finanšu instrumenti, pēc sākotnējās atzīšanas turpmāk uzskaita atbilstoši finanšu instrumentu uzskaites pamatprincipiem, kas detalizētāk aprakstīti sadaļā “Finanšu instrumentu klasifikācija, uzskaitē un novērtēšana”.

Saistības, kas nav klasificētas kā finanšu instrumenti, pēc sākotnējās atzīšanas samazina atbilstoši to izpildei, apmaksai vai dzēšanai.

Aizņēmumi (ilgtermiņa un īstermiņa)

Aizņēmumus atzīst uzskaitē dienā, kad saņemta nauda vai tās ekvivalenti no iekšzemes vai ārvalstu finanšu institūcijām. Aizņēmumi klasificēti finanšu instrumentu kategorijā “Pārējās finanšu saistības”.

Finanšu pārskatā konsolidēti ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilancē iekļautie aizņēmumi no valsts budžeta.

Emitētās obligācijas un citi parāda vērtspapīri (ilgtermiņa un īstermiņa)

Saistību sastāvā uzskaita emitētās obligācijas, t.sk. eiroobligācijas, un citus parāda vērtspapīrus (parādzīmes, krājobligācijas, īpašam mērķim noteiktus bezprocentu valsts vērtspapīrus). Valsts vērtspapīrus izlaiž atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 6.maijā noteikumos Nr.237 “Valsts vērtspapīru izlaišanas noteikumi” noteiktajai valsts vērtspapīru izlaišanas un apgrozības kārtībai Latvijas Republikā.

Emitētās obligācijas un citi parāda vērtspapīri klasificēti finanšu instrumentu kategorijā “Pārējās finanšu saistības”.

Saņemtie noguldījumi (ilgtermiņa un īstermiņa)

Saistību sastāvā uzskaitīti Valsts kasē ieguldītie valsts budžeta izpildītāju valsts speciālā budžeta un ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļu atlikumu ieguldījumi noguldījumu veidā atbilstoši Likumā par budžetu un finanšu vadību noteiktajam.

Saņemtie noguldījumi sākotnēji atzīti to saņemšanas dienā saņemtās summas apmērā.

Saņemtie noguldījumi klasificēti finanšu instrumentu kategorijā “Pārējās finanšu saistības”.

Finanšu pārskatā konsolidēti valsts budžeta izpildītāju noguldījumi Valsts kasē, kas uzskaitīti valsts budžeta finanšu uzskaitē.

Uzkrātās saistības (ilgtermiņa un īstermiņa)

Uzkrātās saistības ir skaidri zināmas un samērā precīzi aprēķināmas saistību summas par pārskata gadā vai iepriekšējos pārskata periodos saņemtām precēm vai pakalpojumiem, kā arī citu darījumu un notikumu rezultātā radušās saistības, par kurām bilances datumā maksāšanai paredzētais attaisnojuma dokuments vēl nav saņemts.

Uzkrātās saistības par darbinieku neizmantotajiem atvaļinājumiem aprēķinātas katram darbiniekam atsevišķi, nosakot darbinieka līdz pārskata perioda beigām neizmantoto atvaļinājuma dienu skaitu un to sareizinot ar darbinieka vienas darba dienas vidējo izpeļņu pēdējo sešu kalendāra mēnešu laikā, un pieskaitot darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra atzīst un uzkrāj saistības iemaksām valsts fondēto pensiju shēmā līdz pārskata gadam sekojošā gada 15. februārim shēmas dalībnieku kontos reģistrētās summas apjomā, t.i., summas, kas reģistrētas nodošanai pārvaldīšanā.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē atzīst uzkrātās saistības par valsts sniegtajiem galvojumiem un izdevumus, ja saistību lielums un apmaksas termiņi ir samērā precīzi aprēķināmi, bet galvotā aizņēmuma summa netiks maksāta no aizņēmēja līdzekļiem, bet tā atmaksai ir paredzēti valsts budžeta līdzekļi attiecīgās nozares ministrijas budžetā.

Saistības par Eiropas Savienību politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem)

Saņemto ES finansējumu un citu ārvalstu finanšu palīdzību atzīst īstermiņa saistību sastāvā dienā, kad no Eiropas Komisijas (turpmāk – EK) vai cita sadarbības partnera ieskaitīta nauda Valsts kases kontā Latvijas Bankā. Valsts kase saistības pret ES politiku instrumentu vai citiem ārvalstu finanšu palīdzības fondiem atzīst ieņēmumos, veicot pārskatījumu finansējuma saņēmējam.

Katra pārskata perioda beigās veicot prasību un saistību inventarizācijas procedūras, sertificētos izdevumus uzskaita kā prasības pret EK par ES fondu līdzekļiem, ja šo līdzekļu saņemšana ir droši sagaidāma un sertificētie izdevumi ir lielāki nekā faktiski saņemtie naudas līdzekļi no EK, kas to saņemšanas dienā atzīti kā saistības pret EK.

Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi (ilgtermiņa un īstermiņa)

Nākamo periodu ieņēmumu un saņemto avansu sastāvā uzskaita budžeta iestāžu saņemtos resursus (naudas līdzekļus, citus finanšu un nefinanšu aktīvus), kurus atbilstoši attiecīgā darījuma nosacījumiem ieņēmumos atzīs nākamajos pārskata periodos.

Nākamo periodu ieņēmumos uzskaitīta ārvalstu finanšu palīdzība (darījuma partneris – nerezidents) un saņemtie ziedojumi un dāvinājumi, ja ar to saņemšanu saistītajos tiesību aktos ir ietverti nosacījumi attiecībā uz to, kā saņēmējam jālieto saņemtie resursi, un kas izpildāmi juridisku un administratīvu procesu ietvaros.

Nākamo periodu ieņēmumus no ārvalstu finanšu palīdzības un saņemtiem ziedojumiem un dāvinājumiem budžeta iestāžu grāmatvedībā atzīst ieņēmumos pārskata periodā, kad izpildīti attiecīgajos tiesību aktos ietvertie nosacījumi.

Nākamo periodu ieņēmumos budžeta iestādes uzskaita saņemtos transfertu avansa maksājumus, tai skaitā par ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem), ja nav saņemts apstiprinājums par attaisnotajiem (atzītajiem) izdevumiem.

Nākamo periodu ieņēmumos uzskaitīti par siltumnīcefekta gāzu emisiju kvotu pārdošanu izsolēs saņemtie, bet projektos neizmantotie līdzekļi.

Pārējās saistības (ilgtermiņa un īstermiņa)

Pārējo saistību posteņi uzskaita saistības, kuras nav klasificētas citos atsevišķi nodalītos saistību posteņos.

Pārējās saistības, kas klasificētas kā finanšu instrumenti, pēc sākotnējās atzīšanas turpmāk uzskaita atbilstoši finanšu instrumentu uzskaites pamatprincipiem, kas detalizētāk aprakstīti sadaļā "Finanšu instrumentu klasifikācija, uzskaitē un novērtēšana".

Pārējo īstermiņa saistību sastāvā kā saistības par Valsts kases klientu kontu atlikumiem uzskaitītas Valsts kases saistības par finanšu pārskatā nekonsolidēto vienību kontu atlikumiem Valsts kases kontos – citu budžetu, kapitālsabiedrību, biedrību un nodibinājumu līdzekļi.

Nomas darījumu klasifikācija un uzskaitē

Par nomu klasificē līgumu, ar kuru iznomātājs par vienu vai vairākiem nomas maksājumiem (atlīdzību) nodod nomniekam tiesības lietot aktīvu līgumā noteiktu laika periodu. Nomu klasificē kā finanšu nomu (līzingu) vai operatīvo nomu atbilstoši iznomātā aktīva īpašuma tiesībām raksturīgo risku un atlīdzības sadalījumam starp iznomātāju un nomnieku. Klasifikāciju nosaka darījuma būtība, nevis līguma juridiskā forma. Nomu klasificē nomas uzsākšanas datumā un klasifikāciju pārskata, ja būtiski mainīti līguma nosacījumi.

Nomu klasificē kā finanšu nomu, ja pastāv pazīmes, kas liecina, ka pircējam nodoti visi īpašuma tiesībām raksturīgie riski un atlīdzības. Finanšu nomas ietvaros iegūtos aktīvus uzrāda aktīvu sastāvā un atbilstošās saistības – ilgtermiņa saistību sastāvā minimālo nomas maksājumu pašreizējā vērtībā atbilstoši nomas līgumā noteiktai procentu likmei. Finanšu nomā nodotie aktīvi izslēgti no uzskaites un atzītas prasības un ieņēmumi no aktīva atsavināšanas minimālo nomas maksājumu pašreizējā vērtībā atbilstoši nomas līgumā noteiktai procentu likmei.

Aktīvus, kas iegūti operatīvās nomas ietvaros, uzskaita zembilancē atbilstoši budžeta iestādes noteiktajai vērtībai. Pamatdarbības izdevumus par operatīvo nomu atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu pārskata periodā, par kuru tie aprēķināti. Aktīvus, kas nodoti operatīvā nomā, uzskaita aktīvu sastāvā atbilstoši to ekonomiskai būtībai. Pamatdarbības ieņēmumus par operatīvo nomu atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu pārskata periodā, par kuru tie aprēķināti.

Publiskās un privātās partnerības darījumu klasifikācija un uzskaitē

Aktīvus (ilgtermiņa ieguldījumus un krājumus), kas iegūti Publiskās un privātās partnerības likuma ietvaros noslēgto publiskās un privātās partnerības (turpmāk – partnerība) līgumu izpildes rezultātā, sākotnēji atzīst aktīvu sastāvā, ja:

- budžeta iestādes kontrolē vai regulē, kādi pakalpojumi, kam un par kādu cenu ir jānodrošina līguma darbības laikā;
- partnerības līguma termiņa beigās partnerības aktīva īpašuma tiesības nodod budžeta iestādei vai partnerības aktīva lietderīgās lietošanas laiks beidzas partnerības līguma termiņa beigās.

Aktīvus atzīst patiesajā vērtībā, klasificē atbilstoši to ekonomiskai būtībai un piemēro attiecīgās aktīvu grupas grāmatvedības uzskaites pamatprincipus.

Saistības par partnerības aktīva izveidošanu atzīst aktīva sākotnējās vērtības apmērā un turpmāk novērtē amortizētajā vērtībā – pārskata gadā palielina par procentu izdevumiem, kurus aprēķina, piemērojot partnerības līgumā ietvertu procentu likmi, un samazina par privātajam partnerim veiktajiem maksājumiem.

Partnerības līgumā noteiktos izdevumus par privātā partnera sniegtajiem pakalpojumiem atbilstoši to ekonomiskajai būtībai un attiecīgās finanšu saistības atzīst lineāri partnerības līguma

darbības laikā. Papildu izdevumus par privātā partnera sniegtajiem pakalpojumiem atzīst pārskata periodā, kad tie radušies.

Finanšu instrumentu klasifikācija, uzskaitē un novērtēšana

Finanšu aktīvus un finanšu saistības pēc sākotnējās atzīšanas klasificē atbilstoši finanšu instrumentu kategorijām:

- prasības un aizdevumi – neatvasināti finanšu aktīvi ar fiksētiem vai nosakāmiem maksājumiem, kuri netiek kotēti aktīvajā tirgū. Šajā kategorijā ietvertas prasības, kas radušās aktīvu atsavināšanas rezultātā, ja maksājumu atliek ilgāk nekā 12 mēnešus (ilgtermiņa prasības un šo prasību īstermiņa daļa), un aizdevumi;
- līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi – neatvasināti finanšu aktīvi ar fiksētiem vai nosakāmiem maksājumiem un fiksētu termiņu, kuri paredzēti turēšanai līdz attiecīgā finanšu instrumenta līguma termiņa beigām un kuru uzskaites vērtība ir atgūstama. Šajā kategorijā ietverti ieguldījumi vērtspapīros, noguldījumi un citi līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi;
- pārdošanai pieejami finanšu aktīvi – neatvasināti finanšu aktīvi, kas nav klasificēti kā aizdevumi un prasības, līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi vai patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi. Šajā kategorijā ietverti finanšu ieguldījumi kapitālsabiedrību, starptautisko un citu organizāciju kapitālā, kur valstij un pašvaldībām pieder 20 procenti un mazāk balsstiesību, un citi pārdošanai pieejami finanšu aktīvi;
- patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi – finanšu aktīvi, kuri paredzēti tirdzniecībai (iegādāti vai emitēti ar mērķi paredzamā nākotnē tos pārdot vai atpirkt), kuri ir tirdzniecības portfeļa sastāvdaļa vai atvasināts finanšu instruments (izņemot finanšu garantiju līgumus);
- patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības – finanšu saistības, kuras paredzētas tirdzniecībai (iegādātas vai emitētas ar mērķi paredzamā nākotnē tās pārdot vai atpirkt), kuras ir tirdzniecības portfeļa sastāvdaļa vai atvasināts finanšu instruments (izņemot finanšu garantiju līgumus);
- pārējās finanšu saistības un finanšu garantiju līgumi. Pārējās finanšu saistības ietver aizņēmumus, saņemtus noguldījumus, emitētos vērtspapīrus un saistības, kas radušās aktīva iegādes vai izveidošanas rezultātā, ja maksājumu atliek ilgāk nekā 12 mēnešus (ilgtermiņa saistības un šo saistību īstermiņa daļa).

Finanšu instrumentiem pēc sākotnējās atzīšanas piemēro šādas novērtēšanas metodes:

- prasības un aizdevumus uzskaita amortizētajā vērtībā, piemērojot efektīvās procentu likmes metodi, un pārskata perioda ieņēmumos iekļauj amortizētos procentu ieņēmumus. Katra pārskata perioda beigās izvērtē finanšu instrumentu vērtības samazinājuma pazīmes un, ja tādas konstatē, nosaka vērtības samazinājumu. Valsts budžeta finanšu uzskaites nodrošināšanai amortizētās vērtības aprēķinam lieto procentu likmi, kas noteikta līgumā, atbilstoši Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteiktajai uzskaites kārtībai;
- līdz termiņa beigām turētus ieguldījumus (tai skaitā, vērtspapīrus, noguldījumus) uzskaita amortizētajā vērtībā, piemērojot efektīvās procentu likmes metodi, un pārskata perioda ieņēmumos iekļauj amortizētos procentu ieņēmumus. Katra pārskata perioda beigās izvērtē finanšu instrumentu vērtības samazinājuma pazīmes un, ja tādas konstatē, nosaka vērtības samazinājumu. Valsts budžeta finanšu uzskaites nodrošināšanai līdz termiņa beigām turētu ieguldījumu amortizētās vērtības aprēķinam lieto procentu likmi, kas noteikta līgumā, atbilstoši Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteiktajai uzskaites kārtībai;

- pārdošanai pieejamus finanšu aktīvus katra pārskata perioda beigās novērtē patiesajā vērtībā un vērtības izmaiņas atzīst finanšu instrumentu patiesās vērtības rezervēs, ieņēmumus vai izdevumus no valūtu kursu svārstībām atzīst pārskata perioda ieņēmumos vai izdevumos. Ja šāda nekotēta pašu kapitāla instrumenta patieso vērtību nevar ticami novērtēt, to uzskaita izmaksu vērtībā, katra pārskata perioda beigās izvērtē finanšu instrumentu vērtības samazinājuma pazīmes un, ja tādas konstatē, nosaka vērtības samazinājumu;
- patiesajā vērtībā novērtēta finanšu aktīva un finanšu saistību, tai skaitā atvasināta finanšu instrumenta, vērtības izmaiņas atzīst pārskata perioda ieņēmumos vai izdevumos;
- pārējās finanšu saistības, izņemot finanšu garantiju līgumus, uzskaita amortizētajā vērtībā, piemērojot efektīvās procentu likmes metodi, un amortizētos procentu izdevumus atzīst pārskata perioda izdevumos. Valsts budžeta finanšu uzskaites nodrošināšanai finanšu saistību amortizētās vērtības aprēķinam lieto procentu likmi, kas noteikta līgumā, atbilstoši Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteiktajai uzskaites kārtībai;
- izsniegtās finanšu garantijas katra pārskata perioda beigās novērtē atbilstoši izdevumu iespējami precīzākajām aplēsēm. Saņemtās finanšu garantijas novērtē atlīdzības pašreizējā vērtībā.

Amortizētajā un izmaksu vērtībā uzskaitītiem finanšu aktīviem katra pārskata perioda beigās novērtē vērtības samazinājuma pazīmes, ņemot vērā šādus faktoros:

- sadarbības partnerim konstatētas finansiālās grūtības;
- sadarbības partneris neievēro līguma nosacījumus, piemēram, procentu vai pamatsummas atmaksāšanas nosacījumu neizpilde vai pārkāpšana;
- aizdevējs ekonomisku vai juridisku iemeslu dēļ, kas saistīti ar aizņēmēja finansiālajām grūtībām, piešķir aizņēmējam atlaidi vai atbrīvojumu, ko citos apstākļos aizdevējs nebūtu apsvēris;
- ir ticams, ka aizņēmējs uzsāks maksātnespējas procedūru vai cita veida finansiālu reorganizāciju;
- konstatēta attiecīgā finanšu aktīva aktīvā tirgus zaudēšana finansiālu grūtību dēļ;
- pastāv novērtējams finanšu aktīvu grupas aplēsto nākotnes naudas plūsmu samazinājums kopš šo aktīvu sākotnējās atzīšanas, lai arī atsevišķiem finanšu aktīviem šis samazinājums vēl nav nosakāms, uz ko norāda:
 - nelabvēlīgas izmaiņas aizņēmēju maksātspējā attiecīgajā grupā (piemēram, pieaugošs nokavēto maksājumu skaits),
 - valsts vai pašvaldības ekonomiskie apstākļi, kas attiecīgi ietekmē saistību neizpildi aktīvu grupā (piemēram, ekonomiskās grūtības noteiktā ģeogrāfiskā apgabalā, nozīmīgas nelabvēlīgas izmaiņas kādas nozares apstākļos, kas ietekmē aizņēmēju attiecīgajā grupā);
- ieguldījumam pašu kapitāla instrumentā – nelabvēlīgas izmaiņas, kas notikušas tehnoloģiskajā, tirgus, ekonomiskajā vai juridiskajā vidē, kurā darbojas emitents, un kas norāda, ka pašu kapitāla instrumenta izmaksas var nebūt atgūstamas, kā arī ieguldījuma vērtības samazināšanās zem tā izmaksu vērtības.

Finanšu aktīvu izslēdz no uzskaites, ja budžeta iestāde nodod visus ar attiecīgā aktīva vai tā daļas īpašumtiesībām saistītos riskus, atlīdzības un aktīva vai tā daļas kontroli un tai beidzas līgumā noteiktās tiesības uz naudas plūsmām no attiecīgā finanšu aktīva vai tā daļas.

Finanšu saistības vai to daļu izslēdz no uzskaites tad, ja līgumā noteiktais pienākums ir izpildīts, darījuma partneris ir atteicies no prasības šā pienākuma izpildei, pienākums ir atcelts vai tā izpildes termiņš ir beidzies.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē pārskata perioda beigās veic aktīvu vērtības samazinājuma izvērtējumu Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Atvasināto finanšu instrumentu uzskaitē

Finanšu pārskatā uzrādīti Valsts kases un Rīgas pilsētas pašvaldības izmantotie atvasinātie finanšu instrumenti.

Atvasinātie finanšu instrumenti klasificēti finanšu instrumentu kategorijā “Patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi” un “Patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības”.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē noteiktie atvasināto finanšu instrumentu:

Uzskaites un novērtēšanas pamatprincipi

Atvasinātos finanšu instrumentus atzīst iegādes datumā un to patiesajā vērtībā atvasinātā finanšu līguma noslēgšanas brīdī. Turpmāk tos pārskata perioda beigās pārvērtē patiesajā vērtībā, ko nosaka izmantojot diskontētās naudas plūsmas metodi. Pārvērtēšanas un tirdzniecības rezultātā radušos peļņu vai zaudējumus uzrāda finansiālās darbības pārskatā, attiecīgi izdalot ieņēmumus vai izdevumus, kas rodas no procentu maksājumu valūtas kursa svārstību komponentes un pamatsummas valūtas kursa svārstību komponentes.

Visus atvasinātos līgumus uzskaita kā aktīvus, ja to patiesā vērtība ir pozitīva, un kā saistības, ja to patiesā vērtība ir negatīva. Parāda instrumentiem piesaistīto atvasināto līgumu vērtību bilancē daļa divās komponentēs – parāda instrumenta vērtību ietekmējošā un valūtas kursa svārstību efekts, attiecīgi uzrādot pie parāda instrumenta vērtības vai uzkrāto procentu izdevumu sastāvā.

Izmantošanas veidi

Valsts kase izmanto atvasinātos finanšu instrumentus tikai finanšu risku vadībai atbilstoši finanšu ministra apstiprinātajā Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem.

Valsts kase izmanto šādus atvasinātos finanšu instrumentus:

- FORWARD – nākotnes valūtas pirkšanas vai pārdošanas darījums, kura ietvaros par noteikto valūtu kursu noteiktā dienā nākotnē nopērk vai pārdod noteikto valūtas daudzumu;
- IRS – procentu likmju mijmaiņas darījums, kura ietvaros notiek apmaiņa ar procentu maksājumu plūsmām, kuras balstās uz darījumu nosacījumos noteikto termiņu procentu likmēm (vienai no plūsmām likme var būt fiksēta uz visu darījuma termiņu);
- CCIRS – valūtu mijmaiņas darījums vai procentu likmju un valūtu mijmaiņas darījums, kura ietvaros notiek apmaiņa ar naudas plūsmām dažādās valūtās (procentu un pamatsummas maksājumiem):
 - valūtu mijmaiņas darījums – ja abas naudas plūsmas ir saistītas ar fiksētām vai vienādu termiņu mainīgām procentu likmēm;
 - procentu un valūtu mijmaiņas darījums – ja naudas plūsmas ir saistītas ar dažādu termiņu procentu likmēm (viena no kurām var būt fiksēta uz visu darījuma termiņu).

Izmantošanas mērķis un rezultāts

IRS un CCIRS (procentu un valūtu mijmaiņas) darījumi tiek slēgti, lai sasniegtu Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā noteikto valsts parāda portfeļa vadības mērķi un nodrošinātu valsts parāda portfeļa ilgtspēju (duration – procentu likmju vidējo svērto fiksēto periodu (gados)) un fiksēto likmju īpatsvara rādītāju ievērošanu pieļaujamās robežās. Atbilstoši Valsts parāda un

naudas līdzekļu vadības stratēģijā definētajam parāda portfeļa vadības pamatprincipam, nodrošinot līdzsvaru starp finanšu resursu izmaksām un finanšu risku ierobežošanu, par nozīmīgāko tiek uzskatīta finanšu risku ierobežošana.

CCIRS un FORWARD darījumi tiek slēgti, lai nodrošinātu tīrā parāda valūtu kompozīcijas ievērošanu pieļaujamās robežās, kā arī izslēgtu valūtu svārstību risku procentu maksājumiem par ne euro valūtā emitētām eiroobligācijām un citiem aizņēmumiem. Slēdzot attiecīgos atvasināto finanšu instrumentu darījumus vērtspapīru emisijas brīdī ne euro valūtā, tiek fiksēts valūtas kurss, par kuru darījuma puses apmainās ar darījuma pamatsummām (attiecīgi emisijas brīdī un vēlāk emisijas dzēšanas brīdī), kā arī par kuru efektīvi tiek veikti un attiecīgi saņemti līdzekļi procentu maksājumu veikšanai – tādējādi izslēdzot valūtu svārstību risku procentu (kupona) maksājumiem.

FORWARD darījumi tiek slēgti, lai ierobežotu valūtu risku valsts parāda un naudas līdzekļu vadībā.

CCIRS un FORWARD darījumiem valūtu kursu svārstību rezultāts tiek pilnībā kompensēts ar valsts parāda vērtības izmaiņām no valūtu svārstībām. Savukārt pārējās izmaiņas kompensē ASV dolāros emitēto eiroobligāciju tirgus vērtības izmaiņas atkarībā no procentu likmju svārstībām salīdzinājumā ar vērtības izmaiņām hipotētiskām eiroobligācijām euro valūtā. Tādējādi, ja emitētās eiroobligācijas ASV dolāros tiktu dzēstas pirms termiņa atbilstoši to tā brīža tirgus cenai, tad attiecīgi, pārtraucot arī pretim noslēgtos CCIRS darījumus, abas šīs darbības naudas izteiksmē savstarpēji kompensētos.

2020. gadā Valsts kase nav veikusi jaunus aizņēmumus ārvalstu valūtās un attiecīgi nav slēgusi jaunus darījumus valsts parāda valūtu riska izslēgšanai. Savukārt tīrā valūtu parāda atklātās pozīcijas saglabāšanu Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā noteiktajās robežās nodrošināja iepriekšējos gados noslēgtie FORWARD un CCIRS darījumi. Gan FORWARD, gan CCIRS darījumi ir piesaistīti valsts parādam un, valūtu kursu svārstību rezultātā mainoties darījumu patiesai vērtībai, valsts parāds mainās pretējā virzienā.

Rīgas pilsētas pašvaldības grāmatvedībā noteiktie atvasināto finanšu instrumentu uzskaites un novērtēšanas pamatprincipi

Rīgas pilsētas pašvaldības izmantotais atvasinātais finanšu instruments 2020. gada pārskatā uzrādīts tā patiesajā vērtībā, balstoties uz Rīgas pilsētas pašvaldības izstrādātu aprēķinu metodoloģiju un principiem. Patiesā vērtība aprēķināta, ņemot vērā iespējamo mijmaiņas darījuma līguma nākotnes naudas plūsmu, kas modelēta, izmantojot DB Pulse Basket un DB FRB indeksu vēsturisko attīstību, ņemot vērā *euro* un USD likmju izmaiņas, un kā diskonta likmi izmantojot *euro* procentu likmju līkni uz 2020. gada 31. decembri, kas koriģēta ar Latvijas valsts kredītsaistību neizpildes mijmaiņas līgumu (CDS) ilgtermiņa likmi.

Nomātie aktīvi

Zembilancē atsevišķā kontā norādīti budžeta iestāžu nomātie aktīvi – pamatlīdzekļi, nemateriālie ieguldījumi un krājumi, kuri atrodas budžeta iestāžu lietošanā saskaņā ar operatīvās nomas un patapinājuma līgumiem.

Zembilances aktīvi

Zembilances aktīvā uzskaita iespējamus aktīvus, kuri radušies pagātnes notikumu rezultātā un kuru pastāvēšana apstiprināsies tikai atkarībā no viena vai vairāku tādu nākotnes notikumu notikšanas vai nenotikšanas, kurus budžeta iestāde vai valsts budžeta finanšu uzskaitē pilnībā nevar kontrolēt.

Zebilances aktīvu sastāvā uzskaitīti:

- iespējamie aktīvi, kurus atzīst un uzrāda zebilancē, ja pastāv varbūtība ekonomisko labumu un/vai sniegto pakalpojumu pieaugumam iestādē. Pēc noteiktu apstākļu apstiprināšanās un dienā, kad aktīvu var ticami novērtēt, aktīvu un ar to saistītos ieņēmumu norāda bilancē, samazinot zebilancē norādīto iespējamo aktīvu vērtību;
- prasības par radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību paziņotajām dividendēm un saņemamiem maksājumiem par kapitāla daļu izmantošanu, kas ir apstiprināti pēc bilances datuma un par kuriem nav samazināts finanšu ieguldījums;
- aprēķinātie līgumsodi, naudas sodi, soda naudas un kavējuma naudas, kas nav saņemtas līdz pārskata perioda beigām, un prasības, kuras nav uzskaitītas bilancē, no dienas, kad radušās likumīgas tiesības to saņemt;
- budžeta iestāžu prasības par prettiesiskā ceļā atsavinātiem aktīviem atbilstoši prettiesiski atsavinātā aktīva vērtības visticamākai aplēsei;
- iespējamās prasības par nākotnes finanšu darījumiem, valsts budžeta bezcerīgie (zaudētie) kredīti un pārējās zebilances prasības;
- citi zebilances aktīvi.

Zebilances pasīvi

Zebilances pasīvā uzskaita budžeta iestāžu un valsts budžeta iespējamās saistības, kas radušās pagātnes notikumu rezultātā, bet to iestāšanās vai neiestāšanās atkarīga no viena vai vairāku tādu notikumu notikšanas vai nenotikšanas, kurus budžeta iestādes vai valsts budžeta finanšu uzskaitē pilnībā nevar kontrolēt. Zebilances saistībās norāda arī pašreizējās saistības, kurām nav pietiekams pamatojums saistību vērtības noteikšanai.

Zebilances pasīvu daļā ir norādīti:

- budžeta iestāžu nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politiku instrumentu finansētajiem projektiem. Nākotnes saistību vērtība noteikta par noslēgtiem līgumiem neizpildīto darījumu apjomā bilances datumā;
- nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par ilgtermiņa ieguldījumu un militāro ilgtermiņa aktīvu iegādi un izveidošanu (izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politiku instrumentu finansētajiem projektiem). Nākotnes saistību vērtība noteikta par noslēgtiem līgumiem neizpildīto darījumu apjomā bilances datumā;
- nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politiku instrumentu finansētajiem projektiem. Nākotnes saistības un maksājumus norāda bilances datumā iespējamo maksājumu apjomā, kas rastos, ja līgumi tiktu lauzti;
- saņemtie, bet neapmaksātie avansa attaisnojuma dokumenti, nākotnes nomas maksājumi;
- iespējamie nākotnes finanšu darījumi, izsniegtie galvojumi, valsts budžeta piešķirtie, bet vēl neizmaksātie aizdevumi, un citas zebilances saistības.

Galvojumi

Zebilancē uzskaitīta budžeta iestāžu un valsts budžeta sniegto galvojumu iespējamo saistību summa bilances datumā, kas būtu jāmaksā par galvoto aizņēmumu, ja galvojuma ņēmējs to neatmaksātu.

Valsts budžeta sniegtos galvojumus zembilancē uzskaita atbilstoši iespējamo saistību atzīšanas kritērijiem:

- resursu izlietojuma varbūtība ir iespējama ($\geq 5\% < 50\%$);
- nav precīzi zināma vērtība vai konkrētu saistību rašanās vai segšanas datums.

Valsts budžeta sniegto galvojumu iespējamo saistību vērtība atbilst iespējami precīzākajai pašreizējās vērtības aplēsei.

Ieņēmumi un izdevumi

Ieņēmumus un izdevumus, kas radušies iestādes darbības rezultātā, atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu periodā, kad tie radušies, neatkarīgi no naudas saņemšanas vai samaksas, izņemot atsevišķus ieņēmumus un izdevumus, kurus uzskaita saskaņā ar naudas plūsmas principu:

- valsts akciju sabiedrības “Ceļu satiksmes drošības direkcija” administrēto nodokļu un nodevu ieņēmumi;
- nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi;
- valsts un pašvaldību administrēto nodevu ieņēmumi un citu maksājumu valsts budžetā ieņēmumi.

Ieņēmumu un izdevumu klasificēšanā piemēro Ministru kabineta 2005. gada 27. decembra noteikumus Nr. 1032 “Noteikumi par budžetu ieņēmumu klasifikāciju” un Nr. 1031 “Noteikumi par budžetu izdevumu klasifikāciju atbilstoši ekonomiskajām kategorijām”.

Nodokļu ieņēmumus atzīst to saņemšanas dienā saskaņā ar naudas plūsmas principu, izņemot ieņēmumus no nekustamā īpašuma nodokļa, ko pašvaldības atbilstoši katras pašvaldības grāmatvedības uzskaites kārtībā noteiktai metodoloģijai uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Nenodokļu ieņēmumus – valsts nodevas, soda naudu, līgumsodu un nokavējuma naudas ieņēmumus, kā arī pārējos nenodokļu ieņēmumus – atzīst saskaņā ar naudas plūsmas principu.

Pārskata gadā saņemtās dividendes par kapitāla izmantošanu atzītas budžeta ieņēmumos normatīvajos aktos budžeta un finanšu jomā noteiktajā kārtībā. Pārskata gadā apstiprinātās, bet nesaņemtās dividendes uzskaitītas kā zembilances prasības

Pārskata gada beigās atzīst nodokļu un nodevu ieņēmumus, kas normatīvos aktos noteiktajā kārtībā atzīti par saņemtiem valsts budžetā pārskata gadā, bet valsts budžeta kontā Valsts kasē ieskaitīti nākamajā pārskata gadā.

Maksas pakalpojumus un citus pašu ieņēmumus – ieņēmumus par izglītības pakalpojumiem, ieņēmumus no lauksaimnieciskās darbības, ieņēmumus par dokumentu izsniegšanu un kancelejas pakalpojumiem, ieņēmumus par nomu un īri, maksu par personu uzturēšanos sociālās aprūpes iestādēs, ieņēmumus par dzīvokļu un komunālajiem pakalpojumiem, atlīdzību no apdrošināšanas sabiedrībām par bojātu nekustamo īpašumu un kustamo mantu un citus budžeta iestāžu pašu ieņēmumus – atzīst atbilstoši uzkrāšanas principam. Saņemtos avansus par pakalpojumiem un precēm atzīst ieņēmumos dienā, kad ir sniegts pakalpojums vai piegādātas darījumā paredzētās preces. Ja pakalpojuma sniegšana pārskata perioda beigās nav pabeigta, ieņēmumus atzīst atbilstoši darījuma izpildes pakāpei pārskata perioda beigās.

Ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļus, kuri veido ārvalstu finanšu palīdzību valsts budžetam, uzskaita Valsts kase kā maksājumu iestāde. Saņemtos līdzekļus atzīst kā saistības pret Eiropas Savienības (turpmāk – ES) politiku instrumentu vai citiem ārvalstu finanšu palīdzības fondiem. Pārskata perioda ieņēmumus atzīst vienlaikus ar izdevumiem, norakstot saistības pret ES politiku instrumentu vai citiem ārvalstu finanšu palīdzības fondiem.

Ieņēmumus no ārvalstu finanšu palīdzības, ko budžeta iestādes saņēmušas no darījuma partnera – nerezidenta, atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu pārskata periodā, kurā izpildīti ar šo līdzekļu saņemšanu saistītajos tiesību aktos minētie nosacījumi to izlietošanai.

Budžeta iestādes transfertu ieņēmumus uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu, atbilstoši saņemtam apstiprinājumam no citas budžeta iestādes par attaisnotiem (atzītiem) izdevumiem, atzīstot ieņēmumus un prasības pret budžeta iestādi vai samazinot avansā saņemtos transfertus (saistības). Transfertu ieņēmumos iestādes atzīst arī bez atlīdzības saņemtos aktīvus vai nodotos pasīvus starp vispārējās valdības sektora struktūrām, izņemot valsts vai pašvaldību kontrolētus un finansētus komersantus, ostu un brīvostu pārvaldes, vispārējā valdības sektora sarakstā pie valsts vai pašvaldību struktūrām ietvertās speciālās ekonomiskās zonas.

Ziedojumus un dāvinājumus uzskaita attiecīgajā aktīvu grupā, atzīstot pārskata perioda ieņēmumus vai nākamo periodu ieņēmumus dāvinājumu un ziedojumu novērtētajā vērtībā. Nākamo periodu ieņēmumos uzskaitītos ziedojumus un dāvinājumus pārskata perioda ieņēmumos atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu pārskata periodā, kurā izpildīti ar šo līdzekļu saņemšanu saistītajos tiesību aktos minētie nosacījumi to izlietošanai.

Dotāciju no vispārējiem ieņēmumiem atzīst pamatbudžeta ieņēmumos dotācijas saņemšanas dienā un gada beigās samazina par slēgtajiem valsts pamatbudžeta asinējumiem.

Procentu ieņēmumus uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu un tos veido ieņēmumi par kontu atlikumiem un naudas līdzekļu ekvivalentiem, kuri noguldīti uz konkrētu termiņu un kuru sākotnējais termiņš nepārsniedz 90 dienas, kā arī procentu ieņēmumus no finanšu instrumentiem, izņemot patiesajā vērtībā novērtētu finanšu aktīvu un finanšu saistību finanšu instrumentu kategorijās klasificētos finanšu aktīvus un finanšu saistības, un citi procentu ieņēmumi.

Pārējos ieņēmumus, kas rodas no nefinanšu aktīvu (nemateriālo ieguldījumu, pamatlīdzekļu, ieguldījumu īpašumu, bioloģisko aktīvu, krājumu) sākotnējās atzīšanas, inventarizācijā konstatētā pārpalikuma, saistību dzēšanas, vērtības samazinājuma norakstīšanas prasībām, avansa maksājumiem un finanšu instrumentiem, rezervju izslēgšanas un citiem nenaudas darījumiem, uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Izdevumus atalgojumam, darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksām, pabalstiem un kompensācijām, mācību, darba un dienesta komandējumiem, darba braucieniem, pakalpojumiem, krājumiem, materiāliem, energoresursiem, biroja precēm un inventāram, periodikai, nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumiem, subsīdijām, dotācijām un sociāliem pabalstiem, kārtējiem maksājumiem ES budžetā un starptautiskai sadarbībai uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Maksājamiem līgumsodi un naudas sodi uzskaitīti budžeta iestāžu pamatdarbības izdevumos dienā, kad darījuma partnerim radušās likumīgas tiesības iekasēt līgumsodu un naudas sodu.

Budžeta iestādes transfertu izdevumus uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu, apstiprinot citas budžeta iestādes iesniegto dokumentu, kas apliecina izdevumu rašanos, un atzīst saistības pret attiecīgo iestādi vai samazina avansa maksājumu (prasības). Transfertu izdevumos iestādes atzīst arī bez atlīdzības nodotos aktīvus vai saņemtos pasīvus starp vispārējās valdības sektora struktūrām, izņemot valsts vai pašvaldību kontrolētus un finansētus komersantus, ostu un brīvostu pārvaldes, vispārējā valdības sektora sarakstā pie valsts vai pašvaldību struktūrām ietvertās speciālās ekonomiskās zonas.

Procentu izdevumus uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu un tos veido izdevumi par kontu atlikumiem un naudas līdzekļu ekvivalentiem, izdevumiem par privātā partnera nodrošinātajiem pakalpojumiem, izdevumus no finanšu instrumentiem, izņemot patiesajā vērtībā novērtētu finanšu aktīvu un finanšu saistību finanšu instrumentu kategorijās klasificētos finanšu aktīvus un finanšu saistības un citi procentu izdevumi.

Pārējos izdevumus, kas rodas no nefinanšu aktīvu (nemateriālo ieguldījumu, pamatlīdzekļu, ieguldījumu īpašumu bioloģisko aktīvu, krājumu) vērtības norakstīšanas, aktīvu izslēgšanas no

uzskaites, inventarizācijās konstatētiem iztrūkumiem, vērtības samazinājuma atzīšanas prasībām, avansiem, uzkrājumu veidošanas saistībām un citiem nenaudas darījumiem, uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Pārskata sagatavošanas principu apraksts**Valsts konsolidētā grāmatvedības bilance**

Valsts konsolidētā grāmatvedības bilance ietver finanšu informāciju par ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību un valsts budžeta finanšu uzskaites aktīviem un saistībām 2020. gada 31. decembrī, kā arī sniedz salīdzinājumu ar 2019. gada 31. decembra datiem.

Nemateriālie ieguldījumi, pamatlīdzekļi un ieguldījuma īpašumi uzrādīti atlikušajā vērtībā, no sākotnējās vērtības atskaitot nolietojumu (amortizāciju) un vērtības samazinājumu.

Bioloģiskie aktīvi, kurus paredzēts izmantot lauksaimnieciskajā darbībā, uzrādīti patiesajā vai Meža valsts reģistrā norādītajā pilnajā vērtībā.

Ilgtermiņa un īstermiņa prasības, finanšu ieguldījumi, kas nav klasificēti kā finanšu instrumenti, samaksātie avansi un nākamo periodu izdevumi uzrādīti neto vērtībā no uzskaites vērtības atskaitot vērtības samazinājumu.

Prasību atlikumi pārskata gada beigās ir saskaņoti ar darījumu partneriem atbilstoši aktam par savstarpējo norēķinu salīdzināšanu. Prasību apmērus pret valsts un pašvaldību budžeta iestādēm saskaņo elektroniski, ievērojot MK noteikumus Nr. 344 noteikto. Prasības par ES fondu līdzekļiem saskaņotas izdevumu sertificēšanas procesā saskaņā ar šo jomu regulējošiem normatīvajiem aktiem.

Finanšu ieguldījumi (aktīvi), kas klasificēti kā finanšu instrumenti, norādīti šādā vērtībā:

- aizdevumi un prasības, kā arī līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi – neto vērtībā, no amortizētās vērtības atskaitot vērtības samazinājumu;
- patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi – patiesajā vērtībā;
- patiesajā vērtībā novērtēti pārdošanai pieejamie finanšu aktīvu – patiesajā vērtībā;
- izmaksu vērtībā novērtēti pārdošanai pieejami finanšu instrumenti – neto vērtībā, no izmaksu vērtības atskaitot vērtības samazinājumu.

Krājumi, kuri paredzēti budžeta iestāžu funkciju veikšanai ilgāk par vienu gadu, norādīti atlikušajā vērtībā, no sākotnējās vērtības atskaitot vērtības samazinājumu. Pārējie krājumi norādīti iegādes izmaksu vērtībā vai pārskata perioda beigās noteiktā aizstāšanas izmaksu vai neto pārdošanas vērtībā, ja iegādes izmaksu vērtība ir augstāka.

Naudas līdzekļu sastāvā uzrādīti budžeta iestāžu naudas līdzekļi kredītiestādēs, kā arī Valsts kases kontu atlikumi Latvijas Bankā, kredītiestādēs un ārvalstu finanšu sabiedrībās.

Budžeta iestādes, kurām ir norēķinu konti Valsts kasē, savos pārskatos uzrāda arī naudas līdzekļus norēķinu kontos Valsts kasē, kurus Valsts konsolidētajā grāmatvedības bilancē konsolidē.

Naudas līdzekļu atlikumi pārskata gada beigās saskaņoti.

Uzkrājumi valsts konsolidētajā grāmatvedības bilancē uzrādīti pienākuma izpildei nepieciešamo resursu visticamākās aplēses pašreizējā vērtībā.

Saistības (izņemot finanšu instrumentus) valsts konsolidētajā grāmatvedības bilancē norādītas amortizētajā vērtībā.

Finanšu saistības, kas klasificētas kā finanšu instrumenti, norādītas šādā vērtībā:

- patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības, izņemot finanšu garantiju līgumus – patiesajā vērtībā;
- pārējās finanšu saistības – amortizētajā vērtībā;

- finanšu garantiju līgumi – visticamākās aplēses pašreizējā vērtībā.

Bilances postenis “Ilgtērmiņa aizņēmumi” koriģēts par parāda instrumentiem piesaistīto atvasināto finanšu instrumentu valūtas kursa svārstību efektu, pārskatā to uzrādot pie parāda instrumenta vērtības.

Saistību atlikumi gada beigās saskaņoti ar darījuma partneriem atbilstoši savstarpējo norēķinu salīdzināšanas aktiem. Saistību atlikumi pret valsts un pašvaldību budžeta iestādēm, no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām, budžeta nefinansētām iestādēm saskaņoti elektroniski ePārskatos atbilstoši MK noteikumos Nr. 344 noteiktajam.

Konsolidētais pārskats par darbības finansiālajiem rezultātiem

Konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem uzrādīta finanšu informācija par ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību un valsts budžeta finanšu uzskaites ieņēmumiem un izdevumiem 2020. gadā, kā arī salīdzinošā informācija par 2019. gadu.

Konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem iepriekšējo pārskata periodu kļūdu labojumi iekļauti pārskata gada ieņēmumu un izdevumu sastāvā, izņemot būtisku kļūdu labojumus, kas uzrādīti, koriģējot salīdzināmo informāciju tādā vērtībā, kāda attiecas uz iepriekšējo pārskata periodu. Iepriekšējā pārskata perioda darījumi uzrādīti atbilstoši pārskata gadam noteiktai pārskata struktūrai.

Ieņēmumus un izdevumus konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem uzrāda pa ieņēmumu un izdevumu grupām, izņemot ieņēmumus un izdevumus, kurus norāda atsevišķā pozīcijā, savstarpēji izslēdzot, un kas radušies sakarā ar:

- finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām, ārvalstu valūtas kursa svārstībām, atsavināšanu un izslēgšanu no uzskaites, kā arī sakarā ar pārdošanai pieejamu finanšu instrumentu pārklasifikāciju uz citu finanšu instrumentu kategoriju. Ieņēmumus vai izdevumus no finanšu instrumentiem konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem uzrāda neto vērtībā;
- nefinanšu aktīvu atsavināšanu. Konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem uzrāda neto vērtību – ieņēmumus (+) vai zaudējumus (–) no ilgtermiņa ieguldījumu objektu atsavināšanas, kuru aprēķina kā starpību starp izslēgtā objekta uzskaites vērtību un tā atsavināšanas ieņēmumiem un izdevumiem.

Konsolidētais pašu kapitāla izmaiņu pārskats

Konsolidētajā pašu kapitāla izmaiņu pārskatā uzrāda neto aktīvu pieaugumu vai samazinājumu pārskata periodā un iepriekšējā pārskata periodā. Neto aktīvi ir starpība starp budžeta iestādes kopējiem aktīviem un kopējām saistībām un uzkrājumiem. Pašu kapitāls var būt gan pozitīvs, gan negatīvs.

Pārskata periodā veiktie būtisku iepriekšējo pārskata periodu kļūdu labojumi uzrādīti, koriģējot salīdzināmo informāciju tādā vērtībā, kāda attiecas uz iepriekšējiem pārskata periodiem.

Konsolidētais naudas plūsmas pārskats

Konsolidētajā naudas plūsmas pārskatā uzrādīta finanšu informācija par ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību un valsts budžeta finanšu uzskaites ieņēmumiem, izdevumiem un finansēšanas kategorijām 2020. gadā, ievērojot naudas plūsmas principu, kā arī salīdzinošā informācija par 2019. gadu.

Konsolidētais naudas plūsmas pārskats sagatavots pēc tiešās metodes. Pārskatā ieņēmumi un izdevumi uzrādīti atbilstoši pamatdarbībai, ieguldījumu un finansēšanas darbībai.

Konsolidētajā naudas plūsmas pārskatā atsevišķi uzrādītas naudas līdzekļu un naudas ekvivalentu savstarpējās izmaiņas, kas nav uzskatāmas par naudas plūsmu.

Pamatdarbība (ieņēmumi un izdevumi)

Pamatdarbība ir darbība, kas nodrošina nozīmīgākās ienākumu daļas gūšanu, un citas darbības, kas nav saistītas ar ieguldīšanu un finansēšanu. Pamatdarbības ieņēmumi un izdevumi veikti, lai sasniegtu budžeta iestādes primāros mērķus, kas noteikti likumā par valsts budžetu saimnieciskajam gadam vai saistošajos noteikumos par pašvaldības budžetu, tie ietver ziedojumus un dāvinājumus, kā arī citos budžetos uzskaitītos līdzekļus.

Pamatdarbības naudas plūsmā ieņēmumus un izdevumus veido darījumi, kas saistīti ar:

- budžeta iestādes sniegtajiem pakalpojumiem un piegādātajām precēm, kā arī saņemtajiem pakalpojumiem un iegādātajām precēm;
- saņemto ārvalstu finanšu palīdzību, ziedojumiem un dāvinājumiem;
- atlīdzību nodarbinātajiem;
- saņemtajiem un veiktajiem nodokļu un nodevu maksājumiem, citiem maksājumiem budžetos un transfertu maksājumiem;
- tiesvedību;
- aizdevumiem;
- atvasinātajiem finanšu instrumentiem, ja tie ir piesaistīti pamatdarbībā iekļautajiem finanšu instrumentiem;
- ieguldījuma īpašumu iegādi, izveidošanu, iznomāšanu un atsavināšanu;
- saņemtajiem maksājumiem publiskās un privātās partnerības līgumu ietvaros;
- citiem uz pamatdarbību attiecināmiem saņemtajiem un veiktajiem maksājumiem.

Valsts budžeta finanšu uzskaites pamatdarbība ir valsts pamatbudžeta izpildes un valsts budžeta finanšu uzskaites organizēšana. Valsts budžeta finanšu uzskaites nodrošināšanai iegādāto vērtspapīru, atvasināto finanšu instrumentu, tai skaitā nākotnes darījumu (fx forward), iespēju un mijmaiņas līgumu (CCIRS), kā arī aizdevumu izsniegšanas un aizdevumu atmaksas naudas plūsma konsolidētajā pārskatā uzrādīta kā pamatdarbības naudas plūsma.

Procentu ieņēmumus un izdevumus no pamatdarbības klasificē šādi:

- valsts un pašvaldību budžeta iestādes procentu ieņēmumi vai izdevumi par kontu atlikumiem, overdraftiem un aizdevumiem;
- valsts budžeta finanšu uzskaites procentu izdevumi vai ieņēmumi (negatīva procentu likme) par Valsts kases klientu kontu atlikumiem un overdraftiem, procentu ieņēmumi un izdevumi (negatīva procentu likme) par Valsts kases kontu atlikumiem, overdraftiem Latvijas Bankā vai kredītiestādēs, kā arī procentu ieņēmumi par izsniegtajiem aizdevumiem.

Citos ieņēmumos un izdevumos no pamatdarbības uzskaitīti pārējie ieņēmumi un izdevumi, kas nav uzskaitīti citos pamatdarbības posteņos, kā arī citu budžetu līdzekļi, kas uz laiku ir iestādes glabājumā (konkursa vai drošības nauda, vēlēšanu drošības nauda, pansionātos dzīvojošo pensijas, atsavinātie līdzekļi no aizturētām personām un ieņēmumi par mantas realizāciju no krimināllietām un administratīvo pārkāpumu lietām līdz tiesas lēmumam, ieslodzīto un citu personu personīgā nauda, drošības nauda par kasācijas sūdzību). Citu budžetu līdzekļus pamatdarbības ieņēmumos norāda neto vērtībā, t.i., no pārskata periodā saņemtiem līdzekļiem atskaitot pārskata periodā atmaksātos līdzekļus.

Ieguldījumu darbība (ieņēmumi un izdevumi)

Ieguldījumu darbības naudas plūsma veidojas no aktīvu iegādes, kas paredzēti budžeta iestāžu funkciju nodrošināšanai, ienākumu gūšanai un naudas plūsmas radīšanai nākotnē, un no šādu aktīvu pārdošanas.

Ieguldījumu darbības naudas plūsmā ieņēmumus un izdevumus veido šādi darījumi:

- ilgtermiņa nefinanšu aktīvu (izņemot ieguldījuma īpašumus) iegāde (tai skaitā veiktie maksājumi par kapitalizētām attīstības izmaksām un pašradītiem ilgtermiņa ieguldījumiem), avanss par šiem aktīviem un šādu aktīvu atsavināšana;
- ilgtermiņa finanšu aktīvu (piemēram, līdzdalība kapitālā un iegādātie parāda vērtspapīri) iegāde, avanss par šiem aktīviem un šādu aktīvu atsavināšana;
- darījumi ar atvasinātiem finanšu instrumentiem, ja tie ir piesaistīti ieguldījumu darbībā iekļautajiem finanšu instrumentiem;
- saņemtie maksājumi finanšu nomas līgumu ietvaros un veiktie maksājumi partnerības līgumu ietvaros;
- citi uz ieguldījumu darbību attiecināmi saņemti un veikti maksājumi;
- valsts budžeta finanšu uzskaites ieņēmumi vai izdevumi no parāda vērtspapīru pārdošanas un ieguldījuma vērtspapīru iegādes. Ieņēmumus vai izdevumus, kas saņemti vai samaksāti par atvasinātajiem finanšu instrumentiem, tai skaitā nākotnes darījumu līgumiem (fx forward), mijmaiņas līgumiem (CCIRS), izņemot gadījumus, kad ar tiem saistītie saņemtie maksājumi uzrādīti kā finansēšanas darbības naudas plūsma.

Procentu ieņēmumus vai izdevumus no ieguldījumu darbības klasificē šādi:

- valsts un pašvaldību budžeta iestādes procentu ieņēmumi vai izdevumi, ja ieguldījuma mērķis ir gūt atdevi (termiņnoguldījumi, ieguldījumi kapitālsabiedrībās, finanšu noma (iznomātājam), ieguldījumi vērtspapīros);
- valsts budžeta finanšu uzskaites procentu izdevumi par pieņemtajiem noguldījumiem, procentu ieņēmumi par ieguldījuma vērtspapīriem un procentu izdevumi par emitētajiem parāda vērtspapīriem.

Finansēšanas darbība (ieņēmumi un izdevumi)

Par finansēšanas darbību uzskata darbību, kas rada izmaiņas aizņēmumu (piemēram, emitētie parāda vērtspapīri, aizņēmumi, izņemot pārsnieguma kredītus (overdraftus)) apmērā un sastāvā, kā arī darījumus ar atvasinātiem finanšu instrumentiem, ja tie piesaistīti finansēšanas darbībā iekļautajiem finanšu instrumentiem, un veiktos maksājumus finanšu nomas līguma ietvaros.

Ieņēmumos vai izdevumos no finansēšanas darbības uzskaita naudas līdzekļus un tās ekvivalentus:

Par finansēšanas darbību uzskata:

- valsts un pašvaldību budžeta iestāžu ieņēmumus, kas saņemti par aizdevumu atmaksām vai saņemtiem aizņēmumiem, vai izdevumus, kas samaksāti par aizdevumu izsniegšanu vai aizņēmumu atmaksu;
- valsts budžeta finanšu vadībā – naudas līdzekļus, kas saņemti par pašu emitēto vērtspapīru pārdošanu vai samaksāti par emitēto vērtspapīru dzēšanu.

Procentu ieņēmumus vai izdevumus no finansēšanas darbības klasificē šādi:

- valsts un pašvaldību budžeta iestāžu procentu ieņēmumi vai izdevumi par aizņēmumiem, finanšu nomu (nomniekam) un citiem darījumiem atbilstoši izvērtējumam;
- valsts budžeta finanšu uzskaites procentu ieņēmumi, kas samaksāti par aizņēmumiem un emitētajiem parāda vērtspapīriem.

Naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem

Naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem ir naudas plūsma, kas veidojas no naudas saņemšanas vai izmaksāšanas Valsts kases klientu kontos, kā arī no naudas pārskaitījumiem starp Valsts kases kontiem un ieguldījumiem depozītos Valsts kases kontos.

Ārvalstu valūtu kursu svārstību rezultāts

Peļņa vai zaudējumi, kas rodas ārvalstu valūtas kursa svārstību rezultātā, nav uzskatāmi par naudas plūsmu. Tomēr, lai salīdzinātu naudas līdzekļu un naudas ekvivalentus (tai skaitā noguldījumus, kuru termiņš nepārsniedz 90 dienas) atlikumu perioda sākumā un beigās, naudas plūsmas pārskatā uzrāda ārvalstu valūtas kursa svārstību ietekmi uz naudas līdzekļu atlikumiem un to ekvivalentiem ārvalstu valūtā. Šo ietekmi uzrāda atsevišķi no pamatdarbības, ieguldījumu darbības un finansēšanas darbības.

Finanšu instrumentu risku pārvaldīšanas apraksts

Ministrijas un pašvaldības konsolidētā gada pārskata pielikumā pievieno tās īstenoto finanšu instrumentu risku pārvaldīšanas aprakstu.

Būtiskākos skaidrojumus par finanšu instrumentu risku pārvaldību sniegusi Valsts kase un Rīgas pilsētas pašvaldība.

Valsts budžeta finanšu uzskaites finanšu instrumentu risku pārvaldīšanas apraksts

Valsts budžeta finanšu uzskaitē esošo parāda finanšu instrumentu risku pārvaldību īsteno Valsts kase saskaņā ar Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā⁷ (turpmāk – VK stratēģija) noteiktiem finanšu risku vadības pamatprincipiem.

Finanšu risku vadības mērķis ir nepieļaut valsts parāda apkalpošanas izmaksu nekontrolētu palielināšanos un ierobežot saistību neizpildes risku VK stratēģijas ietvaros noslēgtajos darījumos.

Valsts kase saskaņā ar VK stratēģijā noteiktajiem pamatprincipiem vada sekojošus finanšu riskus:

- kredītrisku – iespēju, ka partnerpuse, finanšu instrumenta emitents un/vai tā galvnieks nespēs noteiktā laikā un pilnā apmērā pildīt savas saistības;
- likviditātes risku – finansējuma nepietiekamības risku Valsts kases naudas līdzekļu kontos valsts finansiālo saistību savlaicīgai izpildei pilnā apmērā nākamo 12 mēnešu laikā;
- pārfinansēšanas risku – nespēja pārfinansēt valsts parāda saistības vidējā termiņā ar pieņemamiem nosacījumiem;
- procentu likmju risku – iespēju, ka procentu likmju izmaiņas nelabvēlīgi ietekmēs ieņēmumus/ izdevumus. Risks rodas, ja pastāv ievērojama starpība starp aktīvu un pasīvu, kas jūtīgi reaģē uz procentu likmju izmaiņām;
- valūtu risku – iespēju, ka valūtas kursa svārstību rezultātā ārvalstu valūtā denominēto aktīvu/ saistību vērtība euro izteiksmē mainīsies negatīvā virzienā. Valūtas risks rodas, ja pastāv nesaskaņotība prasību un saistību summās ārvalstu valūtās.

Detalizēta informācija par parāda vadības rādītājiem 2020. gadā pieejama Valsts kases sagatavotajā 2020. gada parāda vadības pārskatā, kas ir publicēts Valsts kases tīmekļa vietnē:

<https://www.kase.gov.lv/parskati/valsts-parada-vadibas-parskati/gada-parskati>

Valsts budžeta finanšu uzskaitē finanšu aktīvu vērtības samazinājumu regulāri pārskata un izvērtē, vai ir objektīvi pierādījumi, kas liecina par iespējamo aplēsto nākotnes naudas plūsmu samazināšanos, un vai šo apmēru var ticami novērtēt.

Valsts kase ne retāk kā reizi ceturksnī vērtē, vai nav iestājies kredīta ņēmēja kredītriska notikums, tas ir, ja tiek konstatēta viena no zemāk minētajām pazīmēm:

- vāja vai slikta kredīspēja;
- parāds (kredītmaksājumiem nokavēti termiņi vairāk par 5 dienām vai no iepriekšējiem mēnešiem uzkrāti nodokļu parādi);
- pēdējo divu gadu laikā ir veikta valsts aizdevuma restrukturizācija (atvieglojumu piešķiršana, kuri netiktu izskatīti citos apstākļos);

⁷ VK stratēģija publicēta: https://www.kase.gov.lv/sites/default/files/public/SSD/PVNLVS/PVNLVS_2018.pdf

- pret kredīta ņēmēju uzsākts Maksātnespējas likumā noteiktais tiesiskās aizsardzības vai maksātnespējas process.

Valsts aizdevumiem Valsts kase analizē kredītrisku un nosaka atbilstošu vērtības samazinājumu gan noteiktām aizņēmēju grupām, gan katram aizņēmējam individuāli (individuāli vērtējamo aizņēmēju grupā), izvērtējot kredītriska notikumu un nākotnē sagaidāmo naudas plūsmu no valsts aizdevuma.

Valsts aizdevuma vai debitora prasības naudas plūsmas tagadnes vērtību Valsts kase aprēķina, diskontējot nākotnes naudas plūsmu ar efektīvo procentu likmi (spēkā līgumā ar kredīta ņēmēju noteiktā procentu likme, kas ietver aizdevuma, riska un apkalpošanas izmaksu likmi un citas līgumā noteiktās likmes, vai cita konkrētajai situācijai atbilstoša likme).

Valsts galvotā aizdevuma naudas plūsmas tagadnes vērtību Valsts kase aprēķina, diskontējot valsts galvotā aizdevuma nākotnes naudas plūsmu, piemērojot Valsts kases tīmekļvietnē publicēto attiecīgo diskonta likmi.

Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteikts, ka Valsts kase kredīta ņēmēja kredīspēju izvērtē, ņemot vērā šādus kritērijus, kuriem tiek piešķirts noteikts novērtējums vai noteikts riska līmenis:

- finanšu rādītāji:
 - pašu kapitāla pietiekamības rādītājs;
 - peļņitspējas / budžeta izpildes rādītājs;
 - likviditātes rādītājs;
- kredītvēsture;
- biznesa risks.

Valsts kase kredīta ņēmēja kredīspējas novērtējuma kategoriju nosaka, ņemot vērā noteikto biznesa riska novērtējumu.

Rīgas pilsētas pašvaldības finanšu instrumentu risku pārvaldīšana

Rīgas pilsētas pašvaldība finanšu instrumentu risku pārvaldību uzskata par neatņemamu pašvaldības finanšu darbības sastāvdaļu, īstenojot savu parādsaistību vadību, kura tiek veikta “Pašvaldības aizņēmumu, galvojumu un citu ilgtermiņa saistību vadības stratēģijas 2018. – 2022.gadam” (turpmāk – Rīgas pilsētas pašvaldības stratēģija).

Saskaņā ar Rīgas pilsētas pašvaldības vadības stratēģiju, pašvaldības parāda portfeļa vadība ir piesardzīga, orientēta uz finanšu risku ierobežošanu un novēršanu, pieļaujot stratēģijā noteikto atvasināto finanšu instrumentu izmantošanu vienīgi finanšu risku nodrošināšanai.

Rīgas pilsētas pašvaldības ilgtermiņa saistību (finanšu instrumentu) vadība ir saistīta ar šādiem finanšu riskiem:

- valūtas risks;
- procentu likmju risks;
- likviditātes risks.

Valūtu risku vadības nodrošināšanai Rīgas pilsētas pašvaldība nosaka un uzrauga optimālā tīrā parāda valūtas kompozīciju, kas ļauj ievērot saistību ārvalstu valūtas līdzsvaru un tādejādi izvairīties no valūtu kursu svārstību ietekmes.

2020. gada 31.decembrī Rīgas pilsētas pašvaldības finanšu instrumentu saistības 100 % apmērā bija *euro* valūtā.

Procentu likmju risks rodas tiem pašvaldības aizņēmumiem, kuriem ir noteikta mainīga procentu likme, jo pastāv iespējamība, ka aizņēmumu procentu maksājumi var nozīmīgi pieaug situācijās, kad procentu likme palielinās.

Lai nodrošinātu stabilas ilgtermiņa saistību apkalpošanas izmaksas un to prognozējamību, ilgtermiņa saistību vadības procesā Rīgas pilsētas pašvaldība noteikusi, ka ir nepieciešams nodrošināt, ka ne mazāk kā 60 % no ilgtermiņa saistību portfeļa kopapjoma procentu likme ir fiksēta uz termiņu, kas ir lielāks par vienu gadu, tādējādi mazinot risku, ka tirgus likmju svārstību rezultātā pašvaldības izmaksas par finansējuma izmantošanu būs augstākas nekā plānots.

2020. gada beigās 71 % no kopējām pašvaldības saistībām bija ar fiksētu procentu likmi, kas atbilst stratēģijā noteiktajam pieļaujamam līmenim

Pamatojoties uz Rīgas pilsētas pašvaldības stratēģijā noteikto nepieciešamību nodrošināt finanšu resursu pietiekamību, kas jebkurā laikā ļauj veikt pašvaldības budžetā apstiprināto izdevumu izpildi, Rīgas pilsētas pašvaldība ir veikusi šādas darbības likviditātes riska mazināšanai:

1) ņemot vērā finansēšanas nepieciešamību un situāciju finanšu tirgos, Rīgas pilsētas pašvaldība 2019. gadā ir nodrošinājusi nepieciešamo likvīdo naudas līdzekļu apjomu budžeta izdevumu nodrošināšanai, kā arī uzturējusi nepieciešamo likvīdo naudas līdzekļu rezervi kārtējā gada un turpmāko gadu saistību segšanai;

2) 2008. gada 20. jūnijā tika noslēgts procentu mijmaiņas darījuma līgums starp Rīgas domi un Deutsche Bank AG ar mērķi ierobežot pašvaldības likviditātes risku un nodrošināt līdzekļus pašvaldības kredītsaistību apkalpošanai finanšu un budžeta situācijas izmaiņu gadījumā.

Pieņemot finanšu resursu vadības lēmumus, Rīgas pilsētas pašvaldība ir ņēmusi vērā notiekošos procesus finanšu tirgū un ir analizējusi to attīstības tendences, lai nodrošinātu efektīvu un drošu finanšu resursu vadību.

Finanšu pārskata posteņu skaidrojums

Finanšu pārskata posteņu paskaidrojumi sniegti par būtiskām posteņu izmaiņām, kas pārsniedz 10 procentus salīdzinājumā ar attiecīgā posteņa vērtību iepriekšējā pārskata periodā un izmaiņu vērtība ir vienāda vai lielāka par 4 875 000 *euro*. Detalizētāka informācija par posteņu izmaiņām un darījumiem, kas neatbilst noteiktajam būtiskuma līmenim, pieejama ePārskatos finanšu pārskata posteņu skaidrojumos un Valsts kases tīmekļa vietnē publicētajā ePārskatu informācijā.

Paskaidrojumi valsts konsolidētās grāmatvedības bilances posteņiem**Ilgtermiņa ieguldījumi**

Ilgtermiņa ieguldījumi konsolidēti par valsts iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējiem atlikumiem.

Piezīme Nr. KB.1.1. Nemateriālie ieguldījumi2. tabula. Nemateriālie ieguldījumi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Nemateriālie ieguldījumi	KB.1.1.	166 108 478	141 534 486	24 573 992	17.36
Attīstības pasākumi un programmas		5 861 425	5 435 430	425 995	7.84
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	KB.1.1.1.	114 232 828	99 216 232	15 016 596	15.14
Pārējie nemateriālie ieguldījumi		7 272 829	5 951 708	1 321 121	22.20
Nemateriālo ieguldījumu izveidošana	KB.1.1.2.	38 354 667	30 235 962	8 118 705	26.85
Derīgo izrakstu izpēte un citi līdzīgi neražotie nemateriālie ieguldījumi		3 405	0	3 405	100.00
Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		383 324	695 154	-311 830	-44.86

Piezīme Nr. KB.1.1.1. Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības

Šajā bilances postenī pārskata gadā būtiskākais palielinājums veidojies Finanšu ministrijai par licenču iegādes izmaksām un informācijas sistēmu uzlabojumu izmaksām 11 815 809 *euro* vērtībā un Iekšlietu ministrijai par datorprogrammu licenču iegādes, datorprogrammu uzlabošanas izmaksām 8 513 812 *euro* vērtībā, tai skaitā izmaksas Administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta sistēmai 2 194 577 *euro* vērtībā.

Pārskata periodā aktīvu vērtības samazinājums nav atzīts, bet norakstīts iepriekšējos gados izveidotais vērtības samazinājums 59 652 *euro* vērtībā, jo attiecīgi aktīvi izslēgti no uzskaites.

Piezīme Nr. KB.1.1.2. Nemateriālo ieguldījumu izveidošana

Šajā bilances postenī pārskata gadā būtiskākais palielinājums veidojies Rīgas pilsētas pašvaldībai par resursu vadības sistēmas ACTO ERP izstrādes izmaksām 4 743 301 *euro* vērtībā un Informācijas tehnoloģiju centra projekta "Pašvaldības klientu informācijas pārvaldības risinājums" īstenošanu 2 001 340 *euro* vērtībā.

Ministru kabinets veicis ieguldījumus 1 277 617 *euro* vērtībā Valsts un pašvaldību iestāžu tīmekļvietņu vienotās platformas izveidei, Aizsardzības ministrija 1 383 077 *euro* vērtībā veikusi militārās tehnikas prototipa izstrādi.

Ministrijām pašu izveidotu nemateriālo ieguldījumu atlikusī vērtība pārskata gadā ir 798 922 *euro*, pašvaldībām – 71 773 *euro*, kas neveido būtisku īpatsvaru no nemateriālo ieguldījumu atlikušās vērtības.

Nemateriāliem ieguldījumiem vērtības samazinājums pārskata gadā nav veidots, bet avansa maksājumiem izveidotais vērtības samazinājums nav būtisks. Vērtības samazinājums avansa maksājumiem par nemateriāliem ieguldījumiem galvenokārt aprēķināts pilnā apmērā atbilstoši budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaites kārtībā noteiktajam.

Piezīme Nr. KB.1.2. Pamatlīdzekļi

3. tabula. Pamatlīdzekļi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Pamatlīdzekļi	KB.1.2.	13 597 552 321	12 972 251 272	625 301 049	4.82
Zeme un būves		9 349 303 916	8 999 520 517	349 783 399	3.89
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas		158 522 621	155 262 478	3 260 143	2.10
Pārējie pamatlīdzekļi	KB.1.2.1.	1 392 495 725	1 177 840 319	214 655 406	18.22
Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība	KB.1.2.2.	681 935 182	823 945 498	-142 010 316	-17.24
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	KB.1.2.3.	1 593 122 887	1 422 530 419	170 592 468	11.99
Bioloģiskie un pazemes aktīvi		245 909 953	248 540 502	-2 630 549	-1.06
Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos		9 304 011	11 088 216	-1 784 205	-16.09
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem	KB.1.2.4.	166 958 026	133 523 323	33 434 703	25.04

Piezīme Nr. KB.1.2.1. Pārējie pamatlīdzekļi

Lielākais palielinājums šajā bilances postenī 167 969 064 *euro* bijis Aizsardzības ministrijai, tai skaitā par 113 424 036 *euro* pārklassificējot speciālo militāro inventāru pamatlīdzekļu sastāvā. Kultūras ministrijai posteņa palielinājums veidojies Latvijas Nacionālajam mākslas muzejam iegādājoties mākslas priekšmetus un pārcenojot mākslas darbu krājumus 2020. gadā 15 960 652 *euro* vērtībā, un Latvijas Nacionālajam arhīvam iegādājoties kinodokumentu digitalizācijas iekārtas ERAF projekta “Kultūras mantojuma satura digitalizācija (2.kārta)” ietvaros.

No pašvaldībām būtiskākie darījumi bijuši Rīga pilsētas pašvaldībai par izglītības iestādēs iegādātām un uzstādītām ugunsdrošības sistēmām, ventilācijas un kondicionēšanas sistēmām, elektrotīkliem, ūdensvadiem un kanalizācijas tīkliem, apkures sistēmām un citus šajā postenī attiecināmos pamatlīdzekļus 7 197 643 *euro* vērtībā, un par iegādātu vai saņemtu bez atlīdzības datortehniku (datortehnika; datortīkli; videonovērošanas, apsardzes un durvju piekļuves sistēmas; interaktīvās tāfeles un citus šajā postenī attiecināmos pamatlīdzekļus) 7 109 471 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.1.2.2. Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība

Lielākās izmaiņas bijušas Satiksmes ministrijai par autoceļu būvniecību (41 357 799) *euro* vērtībā un Rail Baltica Rīgas dzelzceļa tilta, uzbērums un Rīgas Centrālās stacijas kompleksās apbūves būvprojekta izstrādi un būvdarbiem 15 892 592 *euro* vērtībā. Aizsardzības ministrijai veikta samaksa par pamatlīdzekļu izveidošanu un nepabeigtās būvniecības pakalpojumiem 65 114 795 *euro* vērtībā un pārklassifikācija starp pamatlīdzekļu posteņiem (81 056 989) *euro*

vērtībā. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai 5 574 211 *euro* vērtībā veikti līgumā paredzētie darbi Eiropas Reģionālās attīstības fonda projekta “Vēsturiski piesārņoto vietu “Inčukalna sērskābā gudrona dīķi” sanācija” ietvaros.

No pašvaldībām būtiskākie darījumi bijuši Rīga pilsētas pašvaldībai par Mežaparka Lielās estrādes ēkas ar tribīnēm nodošanu ekspluatācijā (40 823 971) *euro*, Salu tilta kompleksa 2. kārtas nodošanu ekspluatācijā (21 964 687) *euro* un trīs sociālo dzīvojamo māju ar nedzīvojamām telpām nodošanu ekspluatācijā (16 968 670) *euro*.

Piezīme Nr. KB.1.2.3. Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi

Šī bilances posteņa būtiskākās izmaiņas veido Rīgas pilsētas pašvaldības uzskaitītās zemes pārklasifikācija uz turējumā nodotiem pamatlīdzekļiem – zeme SIA Rīgas meži, SIA Rīgas nami, Rīgas brīvosta 71 457 542 *euro* vērtībā un atjaunotā Mežaparka Lielās estrādes ēka ar tribīnēm SIA Rīgas meži 40 823 971 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.1.2.4. Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem

Šī bilances posteņa būtiskākās izmaiņas veido Aizsardzības ministrijas avansa maksājumi par transportlīdzekļiem (Imantas klases kuģu pretmīnu sistēmu modernizācija, helikopteru iegāde) 38 983 411 *euro* vērtībā, Zemkopības ministrijas iepriekšējā gadā veikto avansa maksājumu par Solidaritātes fonda finansējumu plūdu seku novēršanai valsts nozīmes meliorācijas sistēmām pārklasifikācija atbilstošo aktīvu sastāvā (11 845 132) *euro* vērtībā un Satiksmes ministrijas avansa maksājumu palielinājums projektā “Rail Baltica Rīgas dzelzceļa tilta, uzbēruma un Rīgas Centrālās pasažieru stacijas kompleksā izbūve” 7 110 720 *euro* vērtībā.

Pārskata gadā valsts un pašvaldību īpašumos veikti kapitālsabiedrību ieguldījumi, kas nav iekļauti pamatlīdzekļu uzskaites vērtībā:

4. tabula. Informācija par kapitālsabiedrību ieguldījumu valsts vai pašvaldības īpašumā (*euro*)

Kontu grupas nosaukums	Kapitālsabiedrības ieguldījums		Uzskaites vērtība	
	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā
A	1	2	3	4
Pamatlīdzekļi	2 907 353	5 885 256	184 302 198	181 689 256
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	2 907 353	5 885 256	184 302 198	181 689 256

Budžeta iestādes saskaņā ar MK noteikumu Nr.87 449. punktu 2020. un 2021. gadā veic to grāmatvedības uzskaitē kadastrālā vērtībā uzskaitītās zemes vērtības aktualizāciju atbilstoši 2020. gada pārskata slēguma inventarizācijā izmantotajiem Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datiem. Pārskata gada beigās aktualizēti 26 % no pamatlīdzekļu sastāvā uzskaitītās zemes uzskaites vērtības. Informācija par pamatlīdzekļu sastāvā uzskaitītās zemes uzskaites vērtību pārskata gada beigās sniegta 5. tabulā.

5. tabula. Kadastrālā vērtībā uzskaitītās zemes uzskaites vērtība (*euro*)

Kontu grupas nosaukums	Apraksts	Pārskata perioda beigās
A	B	I
Zeme un būves	Kadastrālajā vērtībā uzskaitītā zeme - kopā	913 548 170
Zeme un būves	2020. gada kadastrālajā vērtībā	89 281 664
Zeme un būves	Kadastrālajā vērtībā, kas noteikta līdz 2020. gadam	824 266 506
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	Kadastrālajā vērtībā uzskaitītā zeme - kopā	158 893 762
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	2020. gada kadastrālajā vērtībā	2 053 368
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	Kadastrālajā vērtībā, kas noteikta līdz 2020. gadam	156 840 394

Būtisks vērtības samazinājums pamatlīdzekļiem un avansa maksājumiem par pamatlīdzekļiem pārskata gadā nav veidots. Pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma noteikšanai galvenokārt lietota amortizēto aizstāšanas izmaksu metode. Vērtības samazinājums avansa maksājumiem par pamatlīdzekļiem aprēķināts atbilstoši izpildes termiņa kavēto dienu skaitam vai pilnā apmērā atbilstoši budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaites kārtībā noteiktajam.

Piezīme Nr. KB.1.3. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi

6. tabula. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	KB.1.3.	12 615 398 805	11 513 064 993	1 102 333 812	9.57
Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā		6 359 364 999	5 886 440 504	472 924 495	8.03
Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā	KB.1.3.1.	25 240 185	23 009 806	2 230 379	9.69
Ilgtermiņa aizdevumi	KB.1.3.2.	271 139 581	209 004 126	62 135 455	29.73
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi vērtspapīros		6 027	6 468	-441	-6.82
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	KB.1.3.3.	5 814 098 044	5 247 880 427	566 217 617	10.79
Turējumā nodoti ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	KB.1.3.4.	137 365 055	142 858 687	-5 493 632	-3.85
Avansa maksājumi par ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem		8 184 914	3 864 975	4 319 939	111.77

Piezīme Nr. KB.1.3.1. Ilgtermiņa aizdevumi

Šī posteņa vērtības palielinājums pārskata gadā veidojies valsts budžeta finanšu uzskaitē par izsniegtiem ilgtermiņa aizdevumiem kapitālsabiedrībām. Lielākās aizdevumu izmaksas veiktas AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" 18 766 190 euro vērtībā, Ventspils Brīvoostas pārvaldei 12 465 001 euro vērtībā un SIA Jūrmalas ūdens 10 753 500 euro vērtībā. Lielākās aizdevumu atmaksas saņemtas no VAS Starptautiskā lidosta "Rīga" 1 662 408 euro vērtībā un SIA "Hiponia" 1 210 988 euro vērtībā

Bilances posteņi "Ilgtermiņa aizdevumi" konsolidēti Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaites aizdevumi valsts un pašvaldību budžeta iestādēm.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē aizdevumiem pārskata perioda beigās aprēķināts vērtības samazinājums (10 281 627) euro vērtībā. Vērtības samazinājuma aprēķina metodika aprakstīta Finanšu pārskata pielikuma sadaļā "Finanšu instrumentu risku pārvaldīšanas apraksts".

Piezīme Nr. KB.1.3.3. Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi

Šī bilances posteņa izmaiņas veido Finanšu ministrijas ieguldījumu palielinājums 21 942 064 euro vērtībā starptautiskās finanšu organizācijās – Eiropas investīciju bankā, Starptautiskajā Finanšu korporācijā, Ziemeļu investīciju bankā, kā arī Labklājības ministrijai valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu vērtības izmaiņas par 569 607 370 euro.

Līdzdalības radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās, tai skaitā turējumā nodotas līdzdalības, vērtība pēc pašu kapitāla metodes atsevišķos gadījumos pārrēķināta, izmantojot kapitālsabiedrību pašu kapitāla datus par iepriekšējiem pārskata periodiem vai nepilnu pārskata periodu. Dati par pilnu pārskata periodu nav izmantoti, ja attiecīgā kapitālsabiedrība tādus nav iesniegusi, uzsākts kapitālsabiedrības likvidācijas process vai attiecīgā kapitālsabiedrība pārskata gadā reorganizēta.

Atbilstoši pašvaldību sniegtai informācijai par darījumiem laika posmā starp izmantotā kapitālsabiedrības finanšu pārskata datumu un datumu, kad finanšu pārskatu sagatavo kapitāldaļu

turētājs, paredzami zaudējumi 4 947 461 *euro* vērtībā, kā arī 17.04.2020. pieņemts lēmums Nr. 237 “Par Rīgas pilsētas pašvaldības nekustamā īpašuma ieguldīšanu SIA “Rīgas ūdens” pamatkapitālā” par 8 060 *euro*.

Pielietojot pašu kapitāla metodi līdzdalības radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās novērtēšanai, ieguldījuma vērtību samazina līdz nullei, ja kapitālsabiedrības pašu kapitāla vērtība ir negatīva. Pārskata perioda beigās saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju:

- kapitālsabiedrības neatzītā kopējā zaudējumu daļa, ja kapitāla daļu turētājs pārstājis atzīt savu daļu kapitālsabiedrības zaudējumos, ir 2 608 147 *euro* (lielākie SIA “Liepājas namu apsaimniekotājs” 1 046 845 *euro* un SIA “Varakļānu veselības aprūpes centrs” 496 408 *euro*), t.sk. pārskata periodā 713 974 *euro* (lielākie SIA “Liepājas namu apsaimniekotājs” 238 175 *euro* un SIA “RTU Servisu aģentūra” 214 856 *euro*);
- peļņas daļa, kas nepārsniedz zaudējumus, ir 49 715 *euro*;
- uz ieguldījumiem radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās attiecināmu iespējamo saistību nav,
- nav konstatēti ierobežojumi, kas ietekmē kapitālsabiedrību spēju pārskaitīt naudas līdzekļus ieguldītājam dividenžu vai tamlīdzīgu maksājumu veidā, vai atmaksāt aizņēmumus vai avansus, izņemot SIA “Baltijas ciklatrona centrs”, kam apturēta darbība.

Piezīme Nr. KB.1.4. Ilgtermiņa prasības

7. tabula. Ilgtermiņa prasības (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Ilgtermiņa prasības	KB.1.4.	242 282 594	223 349 947	18 932 647	8.48
Ilgtermiņa prasības par Eiropas Savienību politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem)	KB.1.4.1.	197 961 995	190 813 456	7 148 539	3.75
Citas ilgtermiņa prasības	KB.1.4.2.	44 320 599	32 536 491	11 784 108	36.22

Bilances posteņi “Ilgtermiņa prasības” konsolidēti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējie avansa maksājumi un attiecīgās saistības.

Piezīme Nr. KB.1.4.1. Citas ilgtermiņa prasības

Bilances posteņa vērtības palielinājums pārskata gadā galvenokārt veidojas Ekonomikas ministrijai par AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” finansētajiem līgumiem 5 697 400 *euro*, Finanšu ministrijai par finansējumu VAS “Valsts nekustamie īpašumi” būvniecības darbiem 4 741 610 *euro* un Zemkopības ministrijai par finansējuma AS “Attīstības finanšu institūcijas Altum” Aizdevumu programmas īstenošanai pārklasifikāciju no bilances posteņa “Ilgtermiņa prasības par Eiropas Savienību politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem)”.

Saskaņā ar pašvaldību sniegto informāciju ilgtermiņa prasību vērtības samazinājums 2019. gada beigās ir (69 696) *euro*, kas galvenokārt noteikts atbilstoši izpildes termiņa kavējuma dienām. Ministrijas un centrālās iestādes nav veidojušas ilgtermiņa prasību vērtības samazinājumu.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē atzīts ilgtermiņa prasību būtisks samazinājums par SIA “REAP” veikto atmaksu (4 000 000) *euro* vērtībā, kā arī šajā bilances posteņī pilnā apmērā izveidots vērtības samazinājums prasību atlikumam.

Piezīme Nr. KB.1.5. Ieguldījuma īpašumi

8. tabula. Ieguldījuma īpašumi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Ieguldījuma īpašumi	KB.1.5.	544 095 027	496 032 059	48 062 968	9.69
Ieguldījuma īpašumi		368 003 358	357 986 222	10 017 136	2.80
Ieguldījuma īpašumu izveidošana un nepabeigtā būvniecība		4 753 097	5 779 230	-1 026 133	-17.76
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi	KB.1.5.1.	171 029 143	132 021 706	39 007 437	29.55
Avansa maksājumi par ieguldījuma īpašumiem		309 429	244 901	64 528	26.35

Piezīme Nr. KB.1.5.1. Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi

Šī bilances posteņa vērtība pieaugusi galvenokārt par Liepājas pilsētas pašvaldības veikto aktīvu pārklasifikāciju 33 920 612 euro vērtībā – pamatlīdzekļi, kuri pārskata gadā nav lietoti valsts un pašvaldību funkciju īstenošanai, bet iznomāti ārpus vispārējās valdības sektora struktūrām vai par kuriem nav pieņemts lēmums par lietošanas mērķi pārklasificēti ieguldījuma īpašumu sastāvā.

Finanšu ministrijai šis postenis palielinājies 4 128 335 euro vērtībā par Jaunā Rīgas teātra ēkas būvniecību un Padomju okupācijas upuru piemiņas memoriāla būvniecību.

Ieguldījuma īpašumu vērtības samazinājums būtiski neietekmē posteņa vērtību. Tas konstatēts, izvērtējot zemes apgrūtinājuma apjomu un veicot zemes novērtēšanu pirms atsavināšanas un novērtēts, izmantojot aktīva patiesās vērtības novērtējumu.

Informācija par pārskata gadā valsts un pašvaldību īpašumos veiktiem kapitālsabiedrību ieguldījumiem, kas nav iekļauti ieguldījuma īpašumu uzskaites vērtībā, sniegta 9.tabulā.

9. tabula. Informācija par kapitālsabiedrību ieguldījumu valsts vai pašvaldības īpašumā (euro)

Kontu grupas nosaukums	Kapitālsabiedrības ieguldījums pārskata perioda beigās	Kapitālsabiedrības ieguldījums pārskata perioda sākumā	Uzskaites vērtība pārskata perioda beigās	Uzskaites vērtība pārskata perioda sākumā
A	1	2	3	4
Ieguldījuma īpašumi	0	1 950	3 024 475	3 058 045
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi	0	1 950	3 024 475	3 058 045

Budžeta iestādes saskaņā ar MK noteikumu Nr.87 449.punktu 2020. un 2021.gadā veic to grāmatvedības uzskaitē kadastrālā vērtībā uzskaitītās zemes vērtības aktualizāciju atbilstoši 2020. gada pārskata slēguma inventarizācijā izmantotajiem Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datiem. Pārskata gada beigās aktualizēti 19 % no ieguldījuma īpašumu sastāvā uzskaitītās zemes uzskaites vērtības. Informācija par ieguldījuma īpašumu sastāvā uzskaitītās zemes uzskaites vērtību pārskata gada beigās sniegta 10.tabulā.

10. tabula. Kadastrālā vērtībā uzskaitītās zemes uzskaites vērtība (euro)

Kontu grupas nosaukums	Apraksts	Pārskata perioda beigās
A	B	1
Ieguldījuma īpašumi	Kadastrālajā vērtībā uzskaitītā zeme - kopā	218 913 412

Kontu grupas nosaukums	Apraksts	Pārskata perioda beigās
A	B	1
Ieguldījuma īpašumi	2020. gada kadastrālajā vērtībā	37 526 222
Ieguldījuma īpašumi	Kadastrālajā vērtībā, kas noteikta līdz 2020. gadam	181 387 190
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi	Kadastrālajā vērtībā uzskaitītā zeme - kopā	17 657 425
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi	2020. gada kadastrālajā vērtībā	8 141 778
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi	Kadastrālajā vērtībā, kas noteikta līdz 2020. gadam	9 515 647

Piezīme Nr. KB.1.6. Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai

11. tabula. Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai	KB.1.6.	1 187 684 442	1 168 889 104	18 795 338	1.61

Šajā postenī uzskaitīti bioloģiskie aktīvi, kurus budžeta iestādes izmanto plānveidīgai darbībai lauksaimniecībā, zivsaimniecībā un mežsaimniecībā ieņēmumu gūšanai.

Pārskata periodā posteņa vērtība pieaugusi aktīvu pārvērtēšanas rezultātā, galvenokārt par Zemkopības ministrijas uzskaitē esošo un VAS “Latvijas Valsts meži” turējumā nodoto mežaudžu vērtības izmaiņām 18 854 267 euro inventarizācijas un saimnieciskās darbības rezultātā.

Mežaudzes galvenokārt novērtētas atbilstoši Meža valsts reģistrā norādītai pilnajai vērtībai.

Aprozāmie līdzekļi

Aprozāmie līdzekļi konsolidēti par valsts iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējiem atlikumiem.

Piezīme Nr. KB.2.1. Krājumi

12. tabula. Krājumi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Krājumi	KB.2.1.	650 719 470	690 442 013	-39 722 543	-5.75

Pārskata gadā krājumu atlikuma izmaiņas galvenokārt ietekmēja Aizsardzības ministrijas iegādātie krājumi un bez atlīdzības saņemtie krājumi 200 153 035 euro vērtībā un speciālā militārā inventāra pārklasifikācija pamatlīdzekļu sastāvā (114 472 217) euro, mainoties grāmatvedības uzskaites principiem par speciālā militārā inventāra uzskaiti un izvērtējot to atbilstību pamatlīdzekļu klasifikācijas kritērijiem. No uzskaites izsēgta lietošanā nodotā inventāra vērtība (145 506 770) euro.

Atsavināšanai paredzēto krājumu sastāvā uzskaitīti aktīvi 33 059 049 euro vērtībā saskaņā ar 13. tabulā sniegto informāciju:

13. tabula. Atsavināšanai paredzētie krājumi (euro)

Aktīva veids	Uzskaites (atlikusī)	Uzskaites (atlikusī)
	vērtība pārskata perioda beigās	vērtība pārskata perioda sākumā
A	1	2
Nemateriālie ieguldījumi	200 868	0
Pamatlīdzekļi	21 165 107	18 088 706
Bioloģiskie aktīvi	2 792 288	2 686 268
Ieguldījuma īpašumi	5 597 454	2 215 270
Krājumi	3 303 332	5 604 079
Kopā	33 059 049	28 594 323

Vērtības samazinājums krājumiem un avansa maksājumiem par krājumiem būtiski neietekmē posteņa vērtību. Vērtības samazinājums avansa maksājumiem par krājumiem galvenokārt veidots avansa maksājuma 100 % apmērā saskaņā ar budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaites kārtībā noteikto.

Piezīme Nr. KB.2.3. Īstermiņa prasības

14. tabula. Īstermiņa prasības (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Īstermiņa prasības	KB.2.3.	109 670 697	99 551 664	10 119 033	10.16

Bilances postenī “Īstermiņa prasības” konsolidētas valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējās un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējās prasības un attiecīgās saistības.

Pārskata gadā bilances posteņa izmaiņas galvenokārt saistītas ar Izglītības un zinātnes ministrijas prasībām par ES struktūrfondu finansēto projektu “Latvijas Universitātes pētniecības infrastruktūras modernizācija un resursu koncentrācija viedās specializācijas jomās” 2 082 586 euro un prasībām par 2020. gada dotāciju komersantiem, nodibinājumiem un biedrībām 2 973 700 euro.

Būtiskas izmaiņas veido valsts budžeta finanšu uzskaitē uzkrāto ieņēmumu no atvasināto finanšu instrumentu procentu maksājumu valūtas svārstībām samazināšanās (6 236 968) euro.

Rīgas pilsētas pašvaldībai veidojies prasību palielinājums 1 526 812 euro vērtībā par nekustamā īpašuma nodokli.

Atbilstoši pašvaldību sniegtai informācijai 15. tabulā uzrādīta informācija par nekustamā īpašuma nodokļa prasību sadalījumu atbilstoši termiņiem.

15. tabula. Nekustamā īpašuma nodokļa bruto prasību sadalījums atbilstoši kavējuma termiņiem (euro)

Nodokļa nosaukums/ termiņš	Pārskata perioda beigās				Pārskata perioda sākumā			
	līdz 1 gadam	1 - 2 gadi	3 - 5 gadi	vairāk nekā 5 gadi	līdz 1 gadam	1 - 2 gadi	3 - 5 gadi	vairāk nekā 5 gadi
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Nekustamā īpašuma nodoklis par zemi	7 855 348	3 752 250	1 806 845	4 210 645	7 320 869	3 845 426	2 015 189	4 204 779
Nekustamā īpašuma nodoklis par ēkām un būvēm	4 003 555	2 341 479	1 492 708	2 092 664	3 474 005	2 496 372	1 545 783	2 260 904

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Nodokļa nosaukums/ termiņš	Pārskata perioda beigās				Pārskata perioda sākumā			
	līdz 1 gadam	1 - 2 gadi	3 - 5 gadi	vairāk nekā 5 gadi	līdz 1 gadam	1 - 2 gadi	3 - 5 gadi	vairāk nekā 5 gadi
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Nekustamā īpašuma nodoklis par mājokļiem	2 940 381	1 246 637	446 689	776 881	2 405 306	1 137 832	445 880	771 201
Kopā	14 799 284	7 340 366	3 746 242	7 080 190	13 200 180	7 479 630	4 006 852	7 236 884

Pārskata gadā piešķirto nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu kopsumma norādīta 16. tabulā. Visbiežāk nodokļa atvieglojumi piešķirti invalīdiem, maznodrošinātām un daudz bērnu ģimenēm, kā arī politiski represētām personām.

16. tabula. Piešķirtie nodokļu atvieglojumi (euro)

Ieņēmumu klasifikācijas nosaukums	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā
A	1	2
Nekustamā īpašuma nodoklis par zemi	9 379 685	9 205 549
Nekustamā īpašuma nodoklis par ēkām	3 940 673	3 883 940
Nekustamā īpašuma nodoklis par mājokļiem	5 506 259	6 131 846
Kopā	18 826 617	19 221 335

Būtiskākie nodokļa atvieglojumi piešķirti:

- nodokļa maksātājam – fiziskai personai, kurš deklarējis pamata dzīvesvietu Jūrmalas administratīvajā teritorijā, 3 212 039 euro;
- speciālajām ekonomiskajām zonām 1 831 005 euro;
- personām par ēkām, kas atrodas valsts nozīmes pilsēt būvniecības pieminekļu teritorijās, kā arī par ēkām, kas ir iekļautas valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, ārpus šīm teritorijām, ja sabiedrībai šīs ēkas ir pieejamas no publiskās ārtelpas, 544 778 euro.

Prasībām 2020. gada beigās atzītais vērtības samazinājums saskaņā ar:

- ministriju un centrālo valsts iestāžu sniegto informāciju ir (451 378 781) euro. Lielākā vērtības samazinājuma daļa ir izveidota citām prasībām pret uzturlīdzekļu parādniekiem par iesniedzējiem izmaksājamiem uzturlīdzekļiem pilnas apšaubāmās summas (402 511 675) euro apmērā;
- pašvaldību sniegto informāciju ir (52 177 930) euro. Lielākā vērtības samazinājuma daļa ir izveidota apšaubāmās summas apmērā darījuma partnera maksātnespējas vai tiesvedības procesa dēļ.

Vērtības samazinājums prasībām pret pircējiem un pasūtītājiem un prasībām par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem budžetos galvenokārt veidots atbilstoši izpildes termiņa kavēto dienu skaitam.

Piezīme Nr. KB.2.4. Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem

17. tabula. Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem	KB.2.4.	255 655 356	221 312 251	34 343 105	15.52

Saskaņā ar iestāžu sniegtajiem datiem, kas izslēgti konsolidācijā, ja konsolidētie atlikumi ir starp valsts budžetu un pašvaldību budžeta iestādēm, lielākās izmaiņas šajā bilances postenī ir:

- Izglītības un zinātnes ministrijai palielinājums par 25 174 356 *euro* valsts budžeta uzturēšanas izdevumu transfertiem valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātajām publiskajām personām un budžeta nefinansētām iestādēm un palielinājums 9 495 298 *euro* par avansā pārskaitītiem transfertiem Eiropas Savienības programmas Erasmus+ 2014.–2020. gadam projektu nodrošināšanai.
- Ekonomikas ministrijai palielinājums 22 565 000 *euro* par AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” rezerves kapitālu krīzes garantiju programmas un krīzes aizdevumu programmas finansēšanai;
- Finanšu ministrijai palielinājums par 18 854 886 *euro*, izmaksājot avansus Kohēzijas fonda (KF), Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) un Eiropas Sociālā fonda (ESF) 2014.–2020. gada programmēšanas perioda projektos, un atzīti nākamo periodu izdevumi par VAS “Valsts nekustamie īpašumi” 2018. un 2019. gada peļņas novirzīšanu ieguldīšanai uz valsts vārda Finanšu ministrijas personā reģistrētajā un valstij Finanšu ministrijas personā piekrītošajā nekustamajā īpašumā 4 317 714 *euro*;

Nākamo periodu izdevumiem un avansiem par pakalpojumiem un projektiem atzītais vērtības samazinājums 2020. gada beigās saskaņā ar:

- ministriju un centrālo valsts iestāžu sniegto informāciju ir (586 583) *euro*, galvenokārt veidots apšaubāmās summas apmērā, tai skaitā 491 273 *euro* vērtībā par pašvaldībām ieskaitītiem tranfertiem kontos likvidējamā AS “Latvijas Krājbanka”;
- pašvaldību sniegto informāciju ir (342 249) *euro*, galvenokārt veidots atbilstoši izpildes termiņa kavēto dienu skaitam.

Bilances postenī “Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem” konsolidēti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējie avansa maksājumi un attiecīgās saistības.

Piezīme Nr. KB.2.5. Īstermiņa finanšu ieguldījumi

Bilances postenis konsolidēts par valsts budžeta un valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un to izveidotu iestāžu un pašvaldību savstarpējiem darījumiem, kā arī par valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītiem aizdevumiem valsts un pašvaldību budžeta iestādēm un budžeta iestāžu noguldījumiem Valsts kasē.

18. tabula. Īstermiņa finanšu ieguldījumi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Īstermiņa finanšu ieguldījumi	KB.2.5.	11 791 308	698 030 171	-686 238 863	-98.31

Būtiskākie atlikumi un lielākās izmaiņas bilances postenī “Īstermiņa finanšu ieguldījumi” 2020. gadā saistītas ar valsts budžeta finanšu uzskaiti:

- Īstermiņa noguldījumu samazinājums (675 000 000) *euro* vērtībā galvenokārt saistīts ar noguldījumu atmaksas termiņa iestāšanos 2020. gada janvārī 621 000 000 *euro* vērtībā, savukārt 2019. gadā izvietotie noguldījumi 54 000 000 *euro* vērtībā ar 2020. gada 19. un 20. martu tika pārtraukti pirms līgumā noteiktā noguldījuma beigu termiņa, operatīvi akumulējot resursus Valsts kases naudas līdzekļu kontos Latvijas Bankā un Eiropas

Centrālajā Bankā, lai nodrošinātu finansiālu segumu valdības un Saeimas pieņemtajiem lēmumiem par atbalsta pasākumiem Covid–19 uzliesmojuma seku mazināšanai;

- īstermiņa finanšu ieguldījumu vērtspapīros samazinājums par (13 511 309) *euro*, ko veido ieguldījumi ārvalstu finanšu sabiedrību vērtspapīros;
- AS “Hiponia” parādsaistību norakstīšana (24 766 239) *euro* vērtībā, kas veikta atbilstoši likuma “Par valsts budžetu 2020.gadam” 11.pantā noteiktajam, saskaņā ar finanšu ministra rīkojumu un vērtības samazinājuma norakstīšana SIA “Hiponia” parādsaistībām 26 700 000 *euro* vērtībā (t.sk veikta aktīva vērtības samazinājuma izslēgšana norakstītām prasībām par aizdevumu pamatsummu 24 766 239 EUR vērtībā);
- finanšu ieguldījumam AS “Reverta” (23 457 000) *euro* vērtībā ir izveidots vērtības samazinājums pilnā apmērā;
- pārņemto īstermiņa aizdevumu no AS “SEB banka” un likvidējamās AS “Latvijas Krājbanka” un tiem pilnā apmērā izveidotā vērtības samazinājuma norakstīšana par (1 222 513) *euro* veikta atbilstoši likumā “Par valsts budžetu 2020.gadam” noteiktajam 2020.gadā dzēšamo debitoru parāda saistību sarakstam un saskaņā ar finanšu ministra rīkojumu par pārņemto īstermiņa aizdevumu un tiem izveidotā aktīvu vērtības samazinājuma norakstīšanu 2020. gadā.

Piezīme Nr. KB.2.6. Naudas līdzekļi

19. tabula. Naudas līdzekļi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Naudas līdzekļi	KB.2.6.	2 079 260 579	1 296 128 989	783 131 590	60.42

Kopējo naudas līdzekļu atlikumu pārskata gada beigās galvenokārt veido Valsts kases naudas līdzekļu atlikumi finanšu sabiedrībās 1 741 487 668 *euro* vērtībā un pašvaldību budžeta līdzekļu atlikumi kredītiestādēs 500 956 875 *euro* vērtībā.

Lielākie budžeta iestāžu naudas līdzekļu atlikumi ārpus Valsts kases izvietoti AS “SEB banka” 86 140 598 *euro* apmērā un AS “Luminor Bank” 127 182 832 *euro* apmērā.

Kopējās naudas līdzekļu izmaiņas pārskata gadā veido:

- palielinājums par 813 575 718 *euro* par Valsts kases naudas līdzekļu atlikumu izmaiņām, kas saistīts ar Valsts kases 2020. gada 18. marta Kredītkomitejas lēmumu ieguldījumus iekšzemes un ārvalstu finanšu sabiedrībās neveikt. Naudas atlikumi un saņemtie naudas līdzekļi no veiktajām valsts vērtspapīru emisijām centralizēti Valsts kases naudas līdzekļu kontos Latvijas Bankā un Eiropas Centrālajā Bankā.
- samazinājums par (39 215 434) *euro* par pašvaldību līdzekļu kredītiestādēs atlikumu izmaiņām.

Bilances postenī “Naudas līdzekļi” konsolidēti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu naudas līdzekļi Valsts kases kontos.

Pašu kapitāls

Pašu kapitāla bilances posteņu atlikumi uzrādīti konsolidētajā pašu kapitāla pārskatā.

Piezīme Nr. KB.3.3. Rezerves

20. tabula. Rezerves (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Rezerves	KB.3.3.	620 668 467	438 634 204	182 034 263	41.50

Būtiskākās šī posteņa izmaiņas veido līdzdalības radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās pārvērtēšanas pēc pašu kapitāla metodes rezultātā atzītā kapitālsabiedrību rezervju izmaiņu proporcionālā daļa, tai skaitā Finanšu ministrija atzinusi rezerves 200 558 560 euro vērtībā, kas koriģētas par notikumiem pēc bilances datuma (132 348 229) euro vērtībā.

Piezīme Nr.KB.3.5. Budžeta izpildes rezultāti

21. tabula. Budžeta izpildes rezultāti (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Budžeta izpildes rezultāti	KB.3.5.	7 095 170 346	7 474 169 309	-378 998 963	-5.07
Iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts	KB.3.5.1.	7 474 142 691	11 075 377 493	-3 601 234 802	-32.52
Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts	KB.3.5.2.	-378 972 345	-3 601 208 184	3 222 235 839	-89.48

Piezīme Nr. KB.3.5.1. Iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts

Lielākais iepriekšējo pārskata gada budžeta izpildes rezultāta samazinājums veidojies par izdevumiem uzkrājumu izdienas pensijām, pabalstiem un kompensācijām atzīšanas rezultātā (3 980 358 470) euro apmērā.

Piezīme Nr. KB.3.5.2. Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts

Pārskata gada budžeta izpildes rezultāta izmaiņas ietekmēja iepriekšējā gadā atzītie izdevumi uzkrājumu veidošanai izdienas pensijām, pabalstiem un kompensācijām.

Detalizēta informācija par bilances posteni "Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts" sniegta Konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem.

Piezīme Nr. KB.4. Uzkrājumi

22. tabula. Uzkrājumi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Uzkrājumi	KB.4.	3 735 547 816	3 987 583 101	-252 035 285	-6.32

Būtiskākās šī posteņa izmaiņas attiecināmas uz uzkrājumiem izdienas pensijām, pabalstiem un kompensācijām.

Pārskata gadā izveidoti uzkrājumi 195 632 223 *euro* vērtībā, tai skaitā tiesvedībām – 2 719 935 *euro* vērtībā, norakstīti un diskontēšanas rezultātā samazināti iepriekšējos pārskata gados atzītie uzkrājumi (354 864 289) *euro* vērtībā, tai skaitā tiesvedībām – (934 821) *euro*. Aktīvi paredzamo zaudējumu atlīdzināšanai atzīti 501 445 *euro* vērtībā tiesvedības procesu ietvaros.

Saistības

Saistības konsolidētas par valsts iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējiem prasību, avansa maksājumu un saistību atlikumiem.

Piezīme Nr. KB.5.1. Ilgtermiņa saistības

23. tabula. Ilgtermiņa saistības (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Ilgtermiņa saistības	KB.5.1.	16 384 409 235	14 616 460 793	1 767 948 442	12.10
Ilgtermiņa aizņēmumi	KB.5.1.1.	1 342 110 041	897 654 819	444 455 222	49.51
Ilgtermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem		25 390 603	27 461 710	-2 071 107	-7.54
Ilgtermiņa uzkrātās saistības	KB.5.1.2.	259 647 901	309 157 546	-49 509 645	-16.01
Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi	KB.5.1.3.	228 439 409	192 102 791	36 336 618	18.92
Emitēto obligāciju un citu parāda vērtspapīru ilgtermiņa daļa		9 006 590 075	8 221 303 958	785 286 117	9.55
Pārējās ilgtermiņa saistības	KB.5.1.4.	5 522 231 206	4 968 779 969	553 451 237	11.14

Piezīme Nr. KB.5.1.1. Ilgtermiņa aizņēmumi

Bilances postenis konsolidēts par savstarpējiem valsts budžeta (Valsts kases) un ministriju un pašvaldību aizdevumiem un aizņēmumiem.

Būtiskas šī bilances posteņa izmaiņas veido valsts budžeta finanšu uzskaitē:

- palielinājums par saņemtiem ilgtermiņa aizņēmumiem no ārvalstu finanšu sabiedrībām COVID–19 seku mazināšanai 370 000 000 *euro* vērtībā;
- samazinājums par parāda portfeļa atvasināto finanšu instrumentu valūtas pārvērtēšanu (118 151 976) *euro*;
- ilgtermiņa aizņēmumu atmaksas Pasaules Bankai 20 000 000 *euro* vērtībā, Eiropas Investīciju bankai 5 485 140 *euro* vērtībā, Eiropas Padomes attīstības bankai 2 500 000 *euro* vērtībā, Ziemeļu Investīciju bankai 1 195 386 *euro* vērtībā un Commodity Credit Corporation 326 264 *euro* vērtībā.

Detalizēti skaidrojumi par atvasināto finanšu instrumentu izmantošanu, sniegti sadaļā “Valsts kases izmantotie atvasinātie finanšu instrumenti”.

Izglītības un zinātnes ministrijai palielinājumu par 19 000 000 *euro* 2020. gadā veido 2015. gadā ar OP Corporate Bank plc. noslēgtā aizņēmuma līguma un 2012. gadā ar AS SEB banka noslēgtā aizņēmuma līguma refinansēšana, kā arī saņemtais aizņēmums starp Rīgas tehnisko universitāti (RTU) un Eiropas Padomes Attīstības banku 2018. gada 20. decembrī noslēgtā līguma ietvaros, lai finansētu RTU stratēģiski nozīmīgos projektus laika periodā no 2018. līdz 2021. gadam.

Informācija par būtiskām izmaiņām šajā bilances postenī atklāta Pārskatā par valsts konsolidēto parādu (2.pielikums) un tā skaidrojumā.

Piezīme Nr. KB.5.1.2. Ilgtermiņa uzkrātās saistības

Bilances posteņa būtiskas izmaiņas veido valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītais:

- uzkrāto saistību procentu izdevumiem par atvasinātajiem finanšu instrumentiem samazinājums par (27 846 829) *euro*, ko ietekmēja USD un EUR procentu likmju nevienlīdzīgās izmaiņas 2020. gadā;
- saistību samazinājums (8 673 010) *euro* vērtībā par valsts sniegtajiem galvojumiem, samazinoties kopējam uzkrāto ilgtermiņa saistību apmēram Latvijas Olimpiskajai komitejai un ārstniecības iestādēm izsniegtajiem galvojumiem, kuru atmaksai ir paredzēti valsts budžeta līdzekļi attiecīgās nozares ministrijas budžetā.

Rīgas pilsētas pašvaldībai pārskata gadā atzītas atvasinātā finanšu instrumenta, kas noslēgts ar Deutsche Bank AG, patiesās vērtības izmaiņas (13 285 500) *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.5.1.3. Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi

Šī posteņa būtiskāko palielinājumu 42 299 655 *euro* vērtībā veido pārskata periodā saņemtie līdzekļi no siltumnīcefekta gāzu emisiju kvotu pārdošanas izsolēm, kas uzskaitīti valsts budžeta finanšu uzskaitē.

Saskaņā ar iestāžu sniegtiem datiem, kas izslēgti konsolidācijā, ja ir starp valsts budžetu un pašvaldību budžeta iestādēm, bilances posteņa samazinājumu veido:

- Aizsardzības ministrijas ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumu īstermiņa daļas pārklasifikācija par (5 293 627) *euro*;
- Daugavpils pilsētas pašvaldības īstermiņa transfertu daļas pārklasifikācija par (5 563 755) *euro*;
- Jelgavas pilsētas pašvaldības projektam “Loka maģistrāles pārbūve posmā no Kalnciema ceļa līdz Jelgavas pilsētas administratīvajai robežai” saņemtā transference īstermiņa daļas pārklasifikācija (4 918 244) *euro* vērtībā;
- Jēkabpils pilsētas pašvaldības projektam “Jēkabpils vispārējās izglītības iestāžu mācību vides un infrastruktūras uzlabošana” saņemtā finansējuma īstermiņa daļas pārklasifikācija (3 804 278) *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.5.1.4. Pārējās ilgtermiņa saistības

Bilances posteņa būtiskas izmaiņas veido Labklājības ministrijas saistību pieaugums 572 017 613 *euro* vērtībā pret valsts fondēto pensiju shēmas dalībniekiem par reģistrētajām iemaksām shēmas dalībnieku kontos un Finanšu ministrijas saistību samazinājums par ārvalstu valūtās izteiktu ilgtermiņa finanšu ieguldījumu starptautiskās organizācijās valūtas kursa svārstībām (17 252 493) *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.5.2.-5.9. Īstermiņa saistības

24. tabula. Īstermiņa saistības (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Īstermiņa saistības	KB.5.2.-5.9.	3 624 423 176	3 003 739 542	620 683 634	20.66
Īstermiņa aizņēmumi un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa	KB.5.2.	60 189 282	85 419 903	-25 230 621	-29.54
Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuizpildītājiem		135 686 954	132 789 961	2 896 993	2.18
Īstermiņa uzkrātās saistības	KB.5.4.	422 360 460	369 095 963	53 264 497	14.43
Valsts budžeta finanšu uzskaites īstermiņa saistības		1 521 512 109	1 395 826 315	125 685 794	9.00

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Norēķini par darba samaksu un ieturējumiem (izņemot nodokļus)	KB.5.6.	49 843 910	44 485 005	5 358 905	12.05
Saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem		54 174 042	53 581 014	593 028	1.11
Pārējās īstermiņa saistības	KB.5.8.	1 217 251 390	767 226 514	450 024 876	58.66
Nākamo periodu ieņēmumi, saņemtie avansa maksājumi un transferti		163 405 029	155 314 867	8 090 162	5.21

Piezīme Nr. KB.5.2. Īstermiņa aizņēmumi un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa

Bilances postenis konsolidēts par savstarpējiem valsts budžeta (Valsts kases) un ministriju un pašvaldību aizdevumiem un aizņēmumiem.

Būtiskāko samazinājumu šajā bilances postenī veido valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītais īstermiņa aizņēmumu un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļas samazinājums (20 737 779) *euro* vērtībā, ko veido veiktās aizņēmumu atmaksas.

Izglītības un zinātnes ministrijai šī posteņa samazinājumu (6 620 471) *euro* veido aizņēmumu atmaksas un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļas pārklasifikācija.

Informācija par būtiskām izmaiņām šajā bilances postenī atklāta Pārskatā par valsts konsolidēto parādu (2.pielikums) un tā skaidrojumā.

Piezīme Nr. KB.5.4. Īstermiņa uzkrātās saistības

Bilances postenis konsolidēts par savstarpējiem valsts budžeta (Valsts kases) un ministriju un pašvaldību darījumiem.

Šī bilances posteņa lielākās izmaiņas veido Veselības ministrijas saistību palielinājums 29 291 694 *euro* vērtībā par kompensējamo medikamentu un materiālu apmaksāšanu un veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanu.

Saskaņā ar iestāžu sniegtiem datiem, kas izslēgti konsolidācijā, ja ir starp valsts budžetu un pašvaldību budžeta iestādēm, bilances posteņa, būtiskas izmaiņas bijušas:

- Finanšu ministrijai 2 175 391 *euro* vērtībā ES fondu 2014.-2020. gada programmēšanas perioda projektu ietvaros;
- Izglītības un zinātnes ministrijai par saistībām pret darbiniekiem 2 044 656 *euro* vērtībā;
- Ekonomikas ministrijai 2 017 680 *euro* vērtībā saistībā ar piešķirto atbalstu tūrisma nozares saimnieciskās darbības veicējiem;
- Veselības ministrijai 1 515 967 *euro* par saistībām par darbinieku neizmantojamiem atvaļinājumiem pieaugums un to sociālās apdrošināšanas maksājumiem, kas skaidrojams ar darba samaksas pieaugumu 2020. gadā.

Piezīme Nr. KB.5.6. Norēķini par darba samaksu un ieturējumiem (izņemot nodokļus)

Šī bilances posteņa palielinājumu veido saistības par aprēķināto un pārskata gada beigās neizmaksāto darba samaksu 2020. gada decembrī.

Būtiskākais palielinājums bijis Veselības ministrijai – 3 487 208 *euro* un Iekšlietu ministrijai – 2 555 757 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.5.8. Pārējās īstermiņa saistības

Saskaņā ar iestāžu sniegtiem datiem bilances posteņa “Pārējās īstermiņa saistības” izmaiņas galvenokārt saistītas ar:

- samazinājumu (6 277 872) *euro* Rīgas pilsētas pašvaldībai par veikto apmaksu RP SIA “Rīgas satiksme” – kompensācija zaudējumu segšanai, kas radušies saistībā ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu 2018.gadā;
- samazinājumu Jelgavas pilsētas pašvaldībai par (496 832) *euro* par saņemto drošības naudu.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē bilances posteņa “Pārējās īstermiņa saistības” izmaiņas galvenokārt veido:

- saistību palielinājums par klientu kontu atlikumiem Valsts kasē, kas galvenokārt palielinājušies par citu klientu kontu atlikumiem 384 493 902 *euro* vērtībā;
- saistību palielinājums 105 127 173 *euro* vērtībā par ārvalstu finanšu palīdzību un ES politiku instrumentu finansēto pasākumu līdzekļiem, jo saņemti vairāk ES struktūrfondu līdzekļi nekā izlietoti.

Zemilance

Piezīme Nr. KB.9.1. Zemilances aktīvi

25. tabula. Zemilances aktīvi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Zemilances aktīvi	KB.9.1.	435 291 184	457 568 387	-22 277 203	-4.87
Iespējamie aktīvi	KB.9.1.1.	119 468 150	105 655 228	13 812 922	13.07
Paziņotās dividendes un saņemamie maksājumi par kapitāla daļu izmantošanu	KB.9.1.2.	117 645 957	144 881 459	-27 235 502	-18.80
Aprēķinātie līgumsodi, naudas sodi, soda naudas un kavējuma naudas		22 225 314	21 458 303	767 011	3.57
Prasības par prettiesiski atsavinātiem aktīviem		1 452 974	1 525 681	-72 707	-4.77
Citi zemilances aktīvi		174 498 789	184 047 716	-9 548 927	-5.19

Piezīme Nr. KB.9.1.1. Iespējamie aktīvi

Saskaņā ar iestāžu sniegto informāciju lielākais palielinājums zemilances postenī “Iespējamie aktīvi” ir:

- Aizsardzības ministrijai par uzskaitē atzītām noliktavās uzglabātām, neizvērtētām kravām 10 704 107 *euro* vērtībā;
- Kultūras ministrijai par Ventspils Mūzikas vidusskolas nomātām ēkām un zemi 6 260 595 *euro* vērtībā;
- Daugavpils pilsētas pašvaldībai par atzīto zemi zemes reformas pabeigšanai 3 899 788 *euro* vērtībā.

Būtisks bilances posteņa samazinājums (16 206 815) *euro* vērtībā veidojies Valmieras pilsētas pašvaldībai par pabeigtu dienesta viesnīcas rekonstrukciju, Kauguru ielas rekonstrukciju, Valmieras Viestura vidusskolas rekonstrukciju un vieglatlētikas manēžas būvniecību un vieglatlētikas stadiona rekonstrukciju.

Piezīme Nr. KB.9.1.2. Paziņotās dividendes un saņemamie maksājumi par kapitāla daļu izmantošanu

Zembilances posteņa samazinājums (28 824 481) *euro* vērtībā veidojies Ekonomikas ministrijai par AS “Latvenergo” paredzamām dividenžu iemaksām budžetā par 2020. gadu atbilstoši likuma “Par valsts budžetu 2021.gadam” 33.pantam.

*Piezīme Nr. KB.9.5. Zembilances pasīvi*26. tabula. Zembilances pasīvi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Zembilances pasīvi	KB.9.5.	5 356 757 713	5 840 717 407	-483 959 694	-8.29
Nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politikas instrumentu finansētajiem projektiem	KB.9.5.1.	1 701 931 432	2 276 500 053	-574 568 621	-25.24
Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par ilgtermiņa ieguldījumu un speciālā militārā inventāra iegādi un izveidošanu, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem		569 888 118	603 795 099	-33 906 981	-5.62
Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem un nomu	KB.9.5.3.	69 375 777	34 629 380	34 746 397	100.34
Saņemtie, bet neapmaksātie avansa attaisnojuma dokumenti	KB.9.5.4.	6 466 554	26 138 641	-19 672 087	-75.26
Nākotnes nomas maksājumi		10 664 727	10 221 648	443 079	4.33
Izsniegtie galvojumi	KB.9.5.6.	108 343 745	77 327 500	31 016 245	40.11
Citas zembilances saistības		2 890 087 360	2 812 105 086	77 982 274	2.77

Piezīme Nr. KB.9.5.1. Nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politikas instrumentu finansētajiem projektiem

Saskaņā ar iestāžu sniegto informāciju par šī zembilances posteņa izmaiņām:

- lielākais samazinājums veidojies Finanšu ministrijai par līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politikas instrumentu finansētajiem projektiem 2014. — 2020. gada programmēšanas periodam, (371 593 668) *euro* vērtībā un par noslēgto līgumu ar AS “Attīstības finanšu institūcijas Altum”, SIA “Getliņi EKO”, VSIA “Kultūras un sporta centra “Daugavas stadions”” un Rīgas Tehnisko universitāti ietvaros (219 843 265) *euro* vērtībā;
- Zemkopības ministrijai samazinājums par projektu īstenošanu ELFLA investīciju pasākumos (34 428 493) *euro* vērtībā;
- Rīgas pilsētas pašvaldībai palielinājums par ceļu būvniecību 37 873 030 *euro* vērtībā un projektu “Skanstes teritorijas revitalizācijas 1.kārta” 16 547 973 *euro* vērtībā;

- Ogres novadam palielinājums par Ogres Valsts ģimnāzijas ēkas un sporta ēkas būvprojekta izstrādi, būvniecību un autoruzraudzību 25 157 425 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.9.5.3. Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem un nomu

Saskaņā ar iestāžu sniegto informāciju šī zebilances posteņa lielāko palielinājumu veido Aizsardzības ministrijas saistības par sakaru tehnikas apkalpošanu un uzturēšanu, sauso uzturdevu, specializēto preču piegādi, uzturēšanu un pilnveidošanu, transportēšanas pakalpojumiem un transportlīdzekļu apkopi un uzturēšanu 33 547 964 *euro* vērtībā. Posteņa samazinājums (2 400 484) *euro* vērtībā bijis Iekšlietu ministrijai par veiktiem maksājumiem pārskata gadā deleģēšanas līgumam ar VAS “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” par uzticamības (t.sk. sertifikācijas) pakalpojumu sniegšanu līdz 2023. gadam.

Piezīme Nr. KB.9.5.4. Saņemtie, bet neapmaksātie avansa attaisnojuma dokumenti

Lielākās izmaiņas šajā zebilances postenī veido:

- Finanšu ministrija (9 997 811) *euro* par veikto maksājumu pašvaldības AS “Daugavpils siltumtīkli” par siltumcentrāles Nr.3 siltuma avota pārbūvi un maksājumu Rīgas pilsētas pašvaldībai satiksmes pārvada pār sliežu ceļiem dzelzceļa līnijā Rīga-Skulte būvniecībai;
- Rīgas pilsētas pašvaldība (7 022 984) *euro* par veiktajiem avansa maksājumiem (Satiksmes pārvads pār sliežu ceļiem dzelzceļa līnijā Rīga - Skulte ar pievadceļiem).

Piezīme Nr. KB.9.5.6. Izsniegtie galvojumi

Saskaņā ar iestāžu sniegto informāciju šī zebilances posteņa lielāko palielinājumu veido:

- Jūrmalas pilsētas pašvaldība 10 753 350 *euro* vērtībā saistībā ar galvoto aizņēmumu pašvaldības kontrolētai kapitālsabiedrībai SIA “Jūrmalas ūdens”, kas izmaksāts pārskata gadā;
- Daugavpils pilsētas pašvaldība 8 741 734 *euro* vērtībā par 2020. gadā izsniegtiem galvojumiem pašvaldības kontrolētām kapitālsabiedrībām;
- Jelgavas pilsētas pašvaldība 4 659 002 *euro* vērtībā saistībā ar galvojumu pašvaldības kontrolētai kapitālsabiedrībai SIA “Jelgavas ūdens” par tās saņemto aizņēmumu no valsts budžeta (Valsts kases) ūdensaimniecības pakalpojumu attīstībai.

Vispārīgās piezīmes*Piezīme Nr. VI. Aktīvi, kas saņemti kā ziedojumi un dāvinājumi*

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju pārskata periodā aktīvu, kas saņemti kā ziedojumi un dāvinājumi, sākotnēji noteiktā patiesā vērtība ir 22 862 817 euro un tā norādīta 27.tabulā sadalījumā pa aktīvu bilances posteņiem:

27. tabula. Aktīvi, kas saņemti kā ziedojumi un dāvinājumi (euro)

Aktīva apraksts	Sākotnēji noteiktā patiesā vērtība
A	1
Ilgtermiņa ieguldījumi	11 611 984
Nemateriālie ieguldījumi	872 268
Pamatlīdzekļi	10 711 404
Ieguldījuma īpašumi	28 312
Apgrozāmie līdzekļi	11 250 833
Krājumi	8 438 181
Naudas līdzekļi	2 812 652

Piezīme Nr. VI. Informācija par brīvprātīgo darbību

Saskaņā ar ministriju un pašvaldību sniegto informāciju pārskata gadā funkciju nodrošināšanā un dažādu projektu ievaros izmantots arī brīvprātīgais darbs, piemēram, Jēkabpils pilsētas pašvaldībā Jauniešu domes organizētajos pasākumos, pasaules talkas akcijā “Laimes koki”.

*Piezīme Nr. V3. Informācija par finanšu nomu**Piezīme Nr. V3. Informācija par finanšu nomā nodotajiem aktīviem un saņemtajiem maksājumiem*

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju prasības par finanšu nomā nodotajiem aktīviem diskontētajā vērtībā pārskata perioda beigās atzītas 2 940 760 euro vērtībā un tās sadalījumā pa aktīvu bilances posteņiem un saņemtajiem maksājumiem norādītas 28.tabulā:

28. tabula. Informācija par finanšu nomā nodotajiem aktīviem un saņemtajiem maksājumiem (euro)

Kontu grupa	Saņemamie maksājumi			Prasība (diskontētie ieņēmumi) pārskata perioda beigās	
	kopā līdz līguma termiņa beigām	2021	2022		2023
A	1	2	3	4	5
Ilgtermiņa ieguldījumi	3 135 922	1 105 528	717 208	483 137	2 478 227
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	17 990	12 806	3 982	247	17 574
Zeme un būves	2 004 894	731 355	448 947	285 531	1 566 440
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	162 753	79 266	43 854	22 489	140 933
Bioloģiskie un pazemes aktīvi	16 319	4 665	4 428	2 480	15 368
Ieguldījuma īpašumi	604 679	191 551	143 688	117 057	520 024
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi	329 287	85 885	72 309	55 333	217 888
Apgrozāmie līdzekļi	436 644	192 764	95 977	65 527	462 533
Gatavie ražojumi, pasūtījumi un krājumi atsavināšanai	429 900	186 020	95 977	65 527	455 789
Inventārs	6 744	6 744	0	0	6 744

Piezīme Nr. V3. Informācija par finanšu nomā saņemtiem aktīviem un veicamiem maksājumiem

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju saistības par finanšu nomā saņemtajiem aktīviem diskontētājā vērtībā pārskata periodā atzītas 20 368 187 *euro* vērtībā un tās sadalījumā pa aktīvu bilances posteņiem un saņemamajiem maksājumiem norādītas 29. tabulā:

29. tabula Informācija par finanšu nomā saņemtajiem aktīviem un veicamiem maksājumiem (*euro*)

Kontu grupa	Atlikusī vērtība (bilances vērtība) pārskata perioda beigās	Nākotnes minimālie nomas maksājumi				Saistības (diskontētie izdevumi) pārskata perioda beigās
		kopā līdz līguma termiņa beigām	2021	2022	2023	
A	1	2	3	4	5	6
Ilgtermiņa ieguldījumi	33 434 554	20 374 587	2 392 976	2 360 716	2 355 505	20 367 242
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	1 755	1 755	1 755	0	0	1 755
Pārējie pamatlīdzekļi	208 276	211 278	59 996	29 491	24 280	203 933
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	33 224 523	20 161 554	2 331 225	2 331 225	2 331 225	20 161 554
Apgrozāmie līdzekļi	470	945	739	206	0	945
Inventārs	470	945	739	206	0	945

Piezīme Nr. V4. Informācija par operatīvo nomu

Piezīme Nr. V4. Informācija par operatīvajā nomā nodotajiem aktīviem un saņemamajiem maksājumiem

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju par operatīvajā nomā nodotajiem aktīviem un saņemamajiem maksājumiem aktīvu bilances vērtība pārskata perioda beigās ir 365 387 355 *euro* un tā sadalījumā pa aktīvu bilances posteņiem un saņemamajiem maksājumiem norādīta 30.tabulā:

30. tabula. Informācija par operatīvajā nomā nodotajiem aktīviem un saņemamajiem maksājumiem (*euro*)

Kontu grupa	Aktīva atlikusī vērtība (bilances vērtība)			Saņemamie maksājumi		
	pārskata perioda sākumā	pārskata perioda beigās	kopā līdz līguma termiņa beigām	2021	2022	2023
A	1	2	3	4	5	6
Ilgtermiņa ieguldījumi	378 507 274	365 306 759	148 521 775	17 811 427	14 770 769	13 356 088
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	22 306	21 916	125	125	0	0
Zeme un būves	194 693 911	192 003 207	100 835 720	11 387 494	9 116 041	8 137 900
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	17 828	15 561	101 154	16 805	16 207	14 772
Pārējie pamatlīdzekļi	2 648 604	14 174 846	388 144	135 761	133 346	104 958
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	4 313 204	4 153 368	3 647 473	456 038	437 188	413 539
Bioloģiskie un pazemes aktīvi	621 291	627 745	870 800	54 788	54 674	54 674
Ieguldījuma īpašumi	170 968 917	151 900 331	42 477 010	5 713 736	4 973 038	4 595 293
Ieguldījuma īpašumu izveidošana un nepabeigtā būvniecība	3 287 206	0	0	0	0	0
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi	1 919 009	2 378 884	200 793	46 419	40 190	34 918
Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai	14 998	30 901	556	261	85	34

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Kontu grupa	Aktīva atlikusi vērtība (bilances vērtība)			Saņemamie maksājumi		
	pārskata perioda sākumā	pārskata perioda beigās	kopā līdz līguma termiņa beigām	2021	2022	2023
A	1	2	3	4	5	6
Apgrozāmie līdzekļi	79 314	80 596	82 194	45 251	19 486	10 609
Inventārs	79 314	80 596	82 194	45 251	19 486	10 609

Piezīme Nr. V4. Informācija par operatīvajā nomā saņemtajiem aktīviem un veicamajiem maksājumiem

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju par operatīvajā nomā saņemtajiem aktīviem pārskata periodā atzītie izdevumi ir 10 125 304 *euro* vērtībā un pārskata perioda beigās neatceļamās nomas maksājumi ir 2 405 587 *euro* vērtībā, to sadalījums pa aktīvu bilances posteņiem un nākotnes maksājumiem norādīts 31.tabulā:

31. tabula. Informācija par operatīvajā nomā saņemtajiem aktīviem un veicamajiem maksājumiem (euro)

Kontu grupa	Pārskata periodā atzītie izdevumi par nomu	Neatceļamās nomas maksājumi				Neatceļamā apakšnoma (ieņēmumi)
		pārskata perioda beigās	2021	2022	2023	
A	1	2	3	4	5	6
Ilgtermiņa ieguldījumi	9 104 905	2 224 635	1 555 975	1 060 789	1 059 951	0
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	3 987 778	157 561	687 852	35 986	13 431	0
Pārējie nemateriālie ieguldījumi	16 572					
Zeme un būves	57 329 203	7 512 162	15 580 575	12 294 483	11 390 864	0
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	722 086	184 558	184 558	161 320	161 320	0
Pārējie pamatlīdzekļi	13 352 196	2 627 580	2 127 971	1 216 011	702 258	0
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	324 709					
Bioloģiskie un pazemes aktīvi	685	1 914	1 914	1 914	1 914	0
Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos	17 068	0	0	0	0	0
Apgrozāmie līdzekļi	1 020 399	180 952	172 763	63 681	58 507	0
Inventārs	1 020 399	180 952	172 763	63 681	58 507	0

Piezīme Nr. V6. Tiesvedības

Saskaņā ar budžeta iestāžu novērtējumu un sniegto informāciju ārvalstu un starptautiskajās tiesu institūcijās notiekošām tiesvedībām būtisks resursu izlietojums nav paredzams. Citām tiesvedībām lielākie uzkrājumi izveidoti Jūrmalas pilsētas pašvaldībai 4 370 005 *euro* vērtībā un Kultūras ministrijai 1 168 886 *euro* vērtībā. Lielākās zembilances saistības par citām tiesvedībām uzskaitītas Rīgas pilsētas pašvaldībai 2 927 893 *euro* vērtībā, Ekonomikas ministrijai 2 844 829 *euro* un Finanšu ministrijai 2 236 877 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. V7. Informācija par publisko un privāto partnerību

Piezīme Nr. V7. Informācija par partnerības līgumu

Publiskās un privātās partnerības līgumus par pirmsskolas izglītības iestāžu būvniecību īstenojušas Mārupes novada pašvaldība saskaņā ar līgumu Nr.133/2009, Ķekavas novada pašvaldība – līgums Nr.391/2009 un Tukuma novada pašvaldība – līgums Nr. 5-25/134-2009. Sākotnēji šādu līgumu bija noslēgusi arī Ogres novada pašvaldība, tomēr tā pirmsskolas izglītības iestādes būvniecības projektu īstenoja izmantojot citus finansēšanas avotus.

Piezīme Nr.V7. Informācija par pamatlīdzekļiem, kas analītiski nodalīti par partnerības aktīviem

Pārskata gadā saskaņā ar izmaiņām normatīvajos aktos budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaites jomā analītiski nodalīti pašvaldību uzskaitē esošie partnerības aktīvi, par ko sniegta informācija 32.tabulā.

32. tabula. Informācija par pamatlīdzekļiem, kas analītiski nodalīti par partnerības aktīviem (euro)

Konta nosaukums	Pārskata periodā			
	sākotnējā vērtība (+)	nolietojums (-)	vērtības samazinājums (+,-)	Uzskaites vērtība
A	1	2	3	4
Pamatlīdzekļi	5 889 002	-1 169 013	0	4 719 989
Zeme un būves	5 380 354	-737 323	0	4 643 031
Nedzīvojamās ēkas	4 275 434	-171 086	0	4 104 348
Transporta būves	477 289	-276 197	0	201 092
Inženierbūves	595 023	-269 997	0	325 026
Pārējais nekustamais īpašums	32 608	-20 043	0	12 565
Pārējie pamatlīdzekļi	488 226	-431 690	0	56 536
Dator tehnika, sakaru iekārtas un cita biroja tehnika	40 661	-30 389	0	10 272
Pārējie iepriekš neklasificētie pamatlīdzekļi	447 565	-401 301	0	46 264
Bioloģiskie un pazemes aktīvi	20 422	0	0	20 422
Pārējie bioloģiskie aktīvi	20 422	0	0	20 422

Piezīme Nr. V7. Informācija par saistībām un privātā partnera sniegtajiem pakalpojumiem partnerības līguma ietvaros

Pārskata gada beigās partnerības līguma ietvaros saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem par sniegtajiem pakalpojumiem ir atzītas 5 956 707 euro vērtībā un 33. tabulā sniegta informācija par to nākotnes maksājumiem un par izdevumiem līdz līguma termiņa beigām.

33. tabula. Informācija par saistībām un privātā partnera sniegtajiem pakalpojumiem partnerības līguma ietvaros (euro)

Konta un izdevumu klasifikācijas koda nosaukums	Uzskaites vērtība		kopā līdz līguma termiņa beigām	Nākotnes maksājumi		
	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā		2021	2022	2023
A	1	2	3	4	5	6
Saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem	5 956 707	6 407 950	3 311 682	310 822	329 036	348 329
Izdevumi	x	x	1 850 585	195 651	207 631	220 350

Piezīme Nr. V8. Informācija par radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību pārvaldību

Saskaņā ar ministriju un pašvaldību sniegto informāciju (34.tabulā) lielākie aizņēmumi nākamajā gadā plānoti:

- AS “Latvenergo” 778 678 031 *euro* vērtībā investīciju projektu realizēšanai;
- Akciju sabiedrība Air Baltic Corporation 175 000 000 *euro* lidmašīnu un rezerves dzinēju iegādei;
- AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” 40 000 000 *euro* valsts atbalsta programmu realizēšanai, finanšu pieejamības uzņēmējdarbībā veicināšanai un tautsaimniecības attīstības sekmēšanai.

Lielākais finansējums subsīdiju, dotāciju un ieguldījumu veidā nākamajā gadā plānots:

- SIA “Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” 154 507 612 *euro* vērtībā stacionārai un ambulatorai palīdzībai;
- VAS “Latvijas Valsts ceļi” 143 286 782 *euro* vērtībā valsts autoceļu uzturēšanai un atjaunošanai;
- Rīgas pašvaldības SIA “Rīgas satiksme” 127 263 111 *euro* vērtībā par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta maršrutu tīklā.

Pārējo finansējumu nodrošinās kapitālsabiedrības kapitāla daļu turētājs, kas nav ministrija, centrālā valsts iestāde vai pašvaldība.

34. tabula. Informācija par kapitālsabiedrību pārvaldību (*euro*)

Finansējuma veids	Apstiprinātais finansējums		
	2021	2022	2023
A	1	2	3
Aizņēmums no valsts budžeta vai komercbankām	1 099 993 717	989 848 697	930 740 822
Subsīdijas, dotācijas, ieguldījums kapitālā	982 970 076	564 599 474	455 360 398
Pārējais finansējums	3 478 567	269 500	0
Kopā	2 086 442 360	1 554 717 671	1 386 101 220

Piezīme Nr. V9. Informācija par finanšu instrumentiem

Piezīme Nr. V9. Informācija par finanšu aktīvu un finanšu saistību sadalījumu pa finanšu instrumentu kategorijām un instrumentiem un cita informācija

Informācija par ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību un valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītiem finanšu aktīviem un finanšu saistībām sniegta 35.tabulā sadalījumā pa:

- finanšu instrumentu kategorijām;
- finanšu instrumentiem.

Informācija piezīmē nav konsolidēta par valsts budžeta un pašvaldību savstarpējiem atlikumiem.

35. tabula. Informācija par finanšu aktīvu un finanšu saistību sadalījumu pa finanšu instrumentu kategorijām un instrumentiem un cita informācija (*euro*)

Finanšu instrumentu kategorijas un finanšu instrumenta nosaukums	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā
A	1	2
Finanšu aktīvi	1 018 186 203	1 645 926 930
Patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi	1 364 800	7 894 993
Atvasinātie finanšu instrumenti	1 358 937	7 894 993
Vērtspapīri	5 863	0
Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi	5 661	687 456 444
Vērtspapīri	164	13 530 279
Noguldījumi	5 497	673 926 165
Aizdevumi un prasības	286 903 592	223 499 602

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Finanšu instrumentu kategorijas un finanšu instrumenta nosaukums	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā
A	1	2
Aizdevumi	281 549 885	217 072 860
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	5 233 713	6 285 262
Pārējie finanšu instrumenti	119 994	141 480
Pārdošanai pieejami finanšu aktīvi	729 912 150	727 075 891
Pārējie finanšu instrumenti	729 912 150	727 075 891
Finanšu saistības	12 205 926 717	10 923 761 124
Patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības	99 488 081	18 581 497
Atvasinātie finanšu instrumenti	99 488 081	18 581 497
Pārējās finanšu saistības	12 106 438 636	10 905 179 627
Emitētie vērtspapīri	10 518 602 184	9 606 880 272
Aizņēmumi	1 452 803 535	1 151 734 331
Pārējie finanšu instrumenti	135 032 917	146 565 024
Zebilances posteņos iekļautie finanšu instrumenti	108 343 745	77 327 500
Garantijas	108 343 745	77 327 500

Piezīme Nr. V9. Informācija par iekļātajiem aktīviem saistību vai iespējamo saistību nodrošinājumam sadalījumā pa finanšu instrumentiem

Saskaņā ar budžeta iestāžu sniegto informāciju (36.tabulā) lielāko nekustamā īpašuma nodrošinājumu par saņemtajiem aizņēmumiem sniegušas Rīgas pilsētas pašvaldība 42 128 804 euro un Izglītības un zinātnes ministrija – Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija 14 872 445 euro un Latvijas Universitāte 6 354 128 euro vērtībā.

36. tabula. Informācija par iekļātajiem aktīviem saistību vai iespējamo saistību nodrošinājumam sadalījumā pa finanšu instrumentiem (euro)

Finanšu instrumenta/ konta nosaukums	Aktīva uzskaites (atlikusi) vērtība	
	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā
A	1	2
Finanšu saistību nodrošinājums	65 892 401	57 946 889
Aizņēmumu nodrošinājums	65 892 401	57 946 889
Zeme un būves	17 711 513	15 818 085
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	6 354 128	0
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	41 826 760	42 128 804
Zebilances posteņos iekļautie finanšu instrumenti	0	2 290 718
Garantijas	0	2 290 718

Piezīme Nr. V9. Informācija par finanšu instrumentu maksimālo pakļautību kredītriskam un to kredītqualitāti, sadalījumā pa termiņa kavējuma dienām

Informācija par ministiju un pašvaldību finanšu aktīvu apmaksas vai izpildes termiņu kavējumu un izveidoto vērtības samazinājumu sadalījumā pa finanšu instrumentu veidiem sniegta 37.tabulā.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

37. tabula. Informācija par finanšu instrumentu maksimālo pakļautību kredīriskam un to kredītqualitāti, sadalījumā pa termiņa kavējuma dienām (euro)

Finanšu instrumenta nosaukums, maksimālās pakļautības kredīriskam apraksts, termiņa kavējuma sadalījums	Pārskata perioda beigās			Pārskata perioda sākumā		
	bruto (+)	vērtības samazinājums (+,-)	uzskaites vērtība	bruto (+)	vērtības samazinājums (+,-)	uzskaites vērtība
A	1	2	3	4	5	6
Finanšu aktīvi	1 198 997 592	-1 650 296	1 197 347 296	1 194 173 512	-988 181	1 193 185 331
<i>termiņš nav kavēts, bet finanšu instrumentiem gan ir, gan arī nav aprēķināts vērtības samazinājums;</i>	<i>1 197 125 573</i>	<i>-417 660</i>	<i>1 196 707 913</i>	<i>1 192 829 537</i>	<i>-307 076</i>	<i>1 192 522 461</i>
Vērtspapīri	164	0	164	164	0	164
Noguldījumi	458 134 568	0	458 134 568	459 132 952	0	459 132 952
Aizdevumi	2 329 703	0	2 329 703	544 314	0	544 314
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	4 831 517	-80 507	4 751 010	5 852 332	-83 192	5 769 140
Pārējie finanšu instrumenti	731 829 621	-337 153	731 492 468	727 299 775	-223 884	727 075 891
<i>termiņš ir kavēts, bet finanšu instrumentu vērtība nav samazinājusies, sadalījumā pa kavējuma termiņiem;</i>	<i>422 997</i>	<i>x</i>	<i>422 997</i>	<i>448 022</i>	<i>x</i>	<i>448 022</i>
līdz 30 dienām	415 834	x	415 834	435 666	x	435 666
no 31 līdz 90 dienām	1 040	x	1 040	6 334	x	6 334
no 181 līdz 360 dienām	191	x	191	0	x	0
vairāk par 360 dienām	5 932	x	5 932	0	x	0
Vērtspapīri	5 863	x	5 863	0	x	0
vairāk par 360 dienām	5 863	x	5 863	0	x	0
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	319 782	x	319 782	337 813	x	337 813
līdz 30 dienām	318 482	x	318 482	325 457	x	325 457
no 31 līdz 90 dienām	1 040	x	1 040	6 334	x	6 334
no 181 līdz 360 dienām	191	x	191	0	x	0
vairāk par 360 dienām	69	x	69	0	x	0
Pārējie finanšu instrumenti	97 352	x	97 352	110 209	x	110 209
līdz 30 dienām	97 352	x	97 352	110 209	x	110 209
<i>termiņš ir kavēts un finanšu instrumentu vērtība ir samazinājusies, sadalījumā pa kavējuma termiņiem;</i>	<i>1 449 022</i>	<i>-1 232 636</i>	<i>216 386</i>	<i>895 953</i>	<i>-681 105</i>	<i>214 848</i>
līdz 30 dienām	28 326	0	28 326	301	0	301
no 31 līdz 90 dienām	2 842	-689	2 153	1 162	0	1 162
no 91 līdz 180 dienām	16 432	-5 014	11 418	45 735	-9 627	36 108
no 181 līdz 360 dienām	60 966	-20 784	40 182	93 669	-40 495	53 174
vairāk par 360 dienām	1 340 456	-1 206 149	134 307	755 086	-630 983	124 103
Aizdevumi	1 150 161	-1 089 332	60 829	624 607	-588 068	36 539
vairāk par 360 dienām	1 150 161	-1 089 332	60 829	624 607	-588 068	36 539

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Finanšu instrumenta nosaukums, maksimālās pakļautības kredītriskam apraksts, termiņa kavējuma sadalījums	Pārskata perioda beigās			Pārskata perioda sākumā		
	bruto (+)	vērtības samazinājums (+,-)	uzskaites vērtība	bruto (+)	vērtības samazinājums (+,-)	uzskaites vērtība
A	1	2	3	4	5	6
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	298 861	-143 304	155 557	271 346	-93 037	178 309
līdz 30 dienām	28 326	0	28 326	301	0	301
no 31 līdz 90 dienām	2 842	-689	2 153	1 162	0	1 162
no 91 līdz 180 dienām	16 432	-5 014	11 418	45 735	-9 627	36 108
no 181 līdz 360 dienām	60 966	-20 784	40 182	93 669	-40 495	53 174
vairāk par 360 dienām	190 295	-116 817	73 478	130 479	-42 915	87 564
Zebilances postņos iekļautie finanšu instrumenti	29 345 277	0	29 345 277	14 794 298	0	14 794 298

Piezīme Nr. V9. Informācija par nodrošinātajiem finanšu aktīviem, kas pakļauti kredītriskam, sadalījumā pa finanšu instrumentiem

Informācija par ministiju un pašvaldību nodrošinātajiem finanšu aktīviem sadalījumā pa finanšu instrumentu veidiem sniegta 38. tabulā.

38. tabula. Informācija par nodrošinātajiem finanšu aktīviem, kas pakļauti kredītriskam, sadalījumā pa finanšu instrumentiem (euro)

Finanšu instrumenta un institucionālā sektora nosaukums	Uzskaites (atlikusī) vērtība	
	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā
A	1	2
Finanšu aktīvi	737 637 907	734 057 932
Vērtspapīri	6 027	164
Noguldījumi	5 497	5 553
Aizdevumi	2 390 532	580 853
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	5 226 349	6 285 262
Pārējie finanšu instrumenti	730 009 502	727 186 100

Piezīme Nr. V9. Informācija par finanšu saistību nediskontēto nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūru sadalījumā pa finanšu instrumentiem

Informācija par ministriju un pašvaldību nediskontētām finanšu saistībām (naudas plūsmu) sadalījumā pa finanšu instrumentu veidiem sniegta 39. tabulā.

39. tabula. Informācija par finanšu saistību nediskontēto nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūru sadalījumā pa finanšu instrumentiem (euro)

Finanšu saistību un instrumenta nosaukums	Pārskata perioda beigās				Pārskata perioda sākumā			
	līdz 1 gadam	no 1 gada līdz 5 gadiem	vairāk par 5 gadiem	kopā	līdz 1 gadam	no 1 gada līdz 5 gadiem	vairāk par 5 gadiem	kopā
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Finanšu saistības	181 096 863	873 105 565	1 074 539 202	2 128 741 630	196 178 959	901 147 986	1 015 808 566	2 113 135 511

Finanšu saistību un instrumenta nosaukums	Pārskata perioda beigās				Pārskata perioda sākumā			
	līdz 1 gadam	no 1 gada līdz 5 gadiem	vairāk par 5 gadiem	kopā	līdz 1 gadam	no 1 gada līdz 5 gadiem	vairāk par 5 gadiem	kopā
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Neatvasinātās finanšu saistības	165 136 863	793 305 565	1 050 599 202	2 009 041 630	180 218 959	821 347 986	975 908 566	1 977 475 511
Aizņēmumi	164 991 867	792 909 833	1 050 184 601	2 008 086 301	180 069 418	821 026 392	975 430 050	1 976 525 860
Pārējie finanšu instrumenti	144 996	395 732	414 601	955 329	149 541	321 594	478 516	949 651
Atvasinātās finanšu saistības	15 960 000	79 800 000	23 940 000	119 700 000	15 960 000	79 800 000	39 900 000	135 660 000
Atvasinātie finanšu instrumenti	15 960 000	79 800 000	23 940 000	119 700 000	15 960 000	79 800 000	39 900 000	135 660 000

Atvasinātie finanšu instrumenti

Konsolidētajā bilancē uzrādīti Valsts kases un Rīgas pilsētas pašvaldības izmantotie atvasinātie finanšu instrumenti.

Rīgas pilsētas pašvaldības izmantotais atvasinātais finanšu instruments 2020. gada pārskatā uzrādīts tā patiesajā vērtībā, kā rezultātā pārskata gada beigās veidojas ilgtermiņa uzkrāto saistību samazinājums (13 285 500) *euro* vērtībā. Rīgas pilsētas pašvaldības atvasinātā finanšu instrumenta izmantošana aprakstīta šī skaidrojuma sadaļas “Grāmatvedības uzskaites principu apraksts” apakšsadaļā “Rīgas pilsētas pašvaldības grāmatvedībā noteiktie atvasināto finanšu instrumentu uzskaites un novērtēšanas pamatprincipi”.

Valsts kases izmantotie atvasinātie finanšu instrumenti

Atvasināto finanšu instrumentu uzskaites un novērtēšanas pamatprincipi

Atvasinātos finanšu instrumentu uzskaites un novērtēšanas pamatprincipi noteikti Grāmatvedības uzskaites principu aprakstā par Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaitē noteiktajiem atvasinātajiem finanšu instrumentiem.

Atvasināto finanšu instrumentu izmantošanas mērķis un rezultāts

Atvasinātos finanšu instrumentu izmantošanas mērķis un rezultāts noteikts Grāmatvedības uzskaites principu aprakstā par Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaitē noteiktajiem atvasinātajiem finanšu instrumentiem.

Atvasināto finanšu instrumentu izmantošanas veidi

Atvasinātos finanšu instrumentu izmantošanas veidi noteikti Grāmatvedības uzskaites principu aprakstā par Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaitē noteiktajiem atvasinātajiem finanšu instrumentiem.

Atvasināto finanšu instrumentu maksimālā pakļautība kredītriskam

Attiecībā uz noslēgtajiem atvasināto finanšu instrumentu darījumiem pastāv partnerpuses kredītrisks – ka darījumu partneris nepildīs savas saistības, līdz ar to radot darījumu pārtraukšanas izdevumus (darījumu izbeigšanas brīdī). Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā

finanšu risku vadībā ir izvirzīts uzdevums partnerpušu kredītriska novērtēšanu veikt pamatojoties uz kredītreitingu un citiem starptautiskā finanšu vadības praksē pielietotajiem riska novērtēšanas kritērijiem. Partnerpuses kredītriska vadības kritēriji ir noteikti Valsts kases iekšējos noteikumos. Atvasinātajiem finanšu instrumentu darījumiem maksimālā partnerpuses riska summa uz bilances datumu ir šo aktīvu tirgus vērtība, kas FORWARD un CCIRS darījumiem sakrīt ar bilances vērtību.

Partnerpušu kredītrisku vada saskaņā ar Valsts kases iekšējiem noteikumiem, nosakot ieguldījumu struktūras ierobežojumus. Nosaka un uzrauga partnerpusēm pieļaujamos darījumu veidus, darījumu apjoma un termiņa limitus un kredītreitinga kategorijas limitus.

Partnerpuses kredītriska ierobežošanai, izdevīgāku atvasināto finanšu instrumentu darījumu nosacījumu nodrošināšanai, partnerpušu loka paplašināšanai un sadarbības apjomu paaugstināšanai pieļaujama līgumu un attiecīgu darījumu slēgšana, kas paredz garantijas nodrošinājumu, vienlaikus ievērojot likviditātes vadības prasības.

2020. gadā atvasināto finanšu instrumentu atmaksa nav bijusi kavēta.

Atvasināto finanšu instrumentu darījumu nosacītā pamatvērtība

Atvasināto finanšu instrumentu darījumu nosacītā pamatvērtība (visu Valsts kases maksājamo (saistību) plūsmu summa) nosaka salīdzināšanas bāzi ar instrumentiem, kas tiek atzīti bilancē, bet nenorāda uz instrumenta patieso vērtību. Tādēļ nosacīto pamatvērtību neizmanto, lai noteiktu, kādā līmenī Valsts kase ir pakļauta kredītriskam vai tirgus riskam. Atvasināto finanšu instrumentu vērtība mainās atkarībā no tirgus procentu likmju vai valūtas kursu svārstībām un, attiecīgi mainoties bilances vērtības zīmei, var pāriet no bilances aktīvu puses uz pasīvu pusi un otrādi. Atvasināto finanšu instrumentu vērtības izmaiņas pašas par sevi nekādā veidā neliecina par to izmantošanas efektivitāti un to pielietošanas rezultāts ir vērtējams kontekstā ar pamatinstrumenta riska pārvaldīšanu.

Valsts kases atvasināto finanšu instrumentu nosacītās līgumu pamatvērtības un bilances vērtības

40.tabula. Valsts kases atvasināto finanšu instrumentu nosacītās līgumu pamatvērtības un bilances vērtības (euro)

Atvasinātie finanšu instrumenti	Pārskata perioda beigās			Pārskata perioda sākumā		
	Nosacītā pamatvērtība	Balances vērtība		Nosacītā pamatvērtība	Balances vērtība	
		Aktīvs	Pasīvs		Aktīvs	Pasīvs
A	1	2	3	4	5	6
Valūtas nākotnes līgumi (FORWARD)	571 430	33 648	-20 413	857 145	19 201	-117 446
Procentu mijmaiņas līgumi (IRS)	29 117 364	0	29 372 979	41 207 542	0	41 392 709
Valūtu un procentu likmju mijmaiņas līgumi (CCIRS)	284 332 226	1 325 290	-49 040 572	839 927 435	7 875 792	-155 155 352
Kopā	314 021 020	1 358 937	-19 688 006	881 992 122	7 894 993	-113 880 089

Atvasināto finanšu instrumentu nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūra

Atvasināto finanšu instrumentu nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņa struktūra uzrāda atvasināto finanšu instrumentu termiņa sadalījumu līdz gadam, no viena līdz pieciem gadiem un virs pieciem gadiem pa atvasināto finanšu instrumentu līgumiem.

Šī pārskata sagatavošanas periodā euro valūtas procentu likmes joprojām atrodas zemos līmeņos, turklāt zemo likmju periods var saglabāties arī nākamajos gados un, līdz ar to, IRS darījumu izmantošana varētu būt saistīta ar izmaksām.

CCIRS un FORWARD darījumiem valūtu kursu svārstību rezultāts tiek pilnībā kompensēts ar valsts parāda vērtības izmaiņām no valūtu svārstībām. Savukārt pārējās izmaiņas kompensē ASV dolāros emitēto eiroobligāciju tirgus vērtības izmaiņas atkarībā no procentu likmju svārstībām

salīdzinājumā ar vērtības izmaiņām hipotētiskām eiroobligācijām euro valūtā. Tādējādi, ja emitētās eiroobligācijas ASV dolāros tiktu dzēstas pirms termiņa atbilstoši to tā brīža tirgus cenai, tad attiecīgi, pārtraucot arī pretim noslēgtos CCIRS darījumus, abas šīs darbības naudas izteiksmē savstarpēji kompensētos.

IRS darījumiem saskaņā ar līgumu nosacījumiem paredzēti neto norēķini, tādēļ naudas plūsmas no IRS līgumiem uzrādītas neto vērtībā.

Atvasināto finanšu instrumentu nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūra 2020. gada 31. decembrī

41.tabula. Atvasināto finanšu instrumentu nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūra 2020. gada 31. decembrī (euro)

Atvasināto finanšu instrumentu līgumi	līdz 12 mēnešiem	1 - 5 gadi	vairāk kā 5 gadi	Kopā
A	1	2	3	4
Valūtas nākotnes līgumi (FORWARD)				
Ienākošā naudas plūsma	316 426	316 426	0	632 852
Izejošā naudas plūsma	-285 715	-285 715	0	-571 430
Procentu mijmaiņas līgumi (IRS) (neto norēķini)*				
Izejošā naudas plūsma	-16 222 596	-12 894 768	0	-29 117 364
Valūtu un procentu likmju mijmaiņas līgumi (CCIRS) (bruto norēķini)				
Ienākošā naudas plūsma	335 774 682	0	0	335 774 682
Izejošā naudas plūsma	-284 332 226	0	0	-284 332 226

* kā nākotnes mainīgās, bet vēl nefiksētās procentu likmes naudas plūsmas aprēķinam izmantotas FORWARD likmes, kas noteiktas balstoties uz Bloomberg finanšu informācijas sistēmas terminālā pēdējā saimnieciskā gada darba dienā fiksētām peļņas liknēm

Atvasināto finanšu instrumentu finanšu aktīvu un saistību patiesā vērtība

29.Starptautiskais publiskā sektora grāmatvedības standarts (turpmāk – SPSGS) nosaka patiesās vērtības novērtēšanas apsvērumus un vērtēšanas metodes, savukārt Ministru kabineta 2018.gada 13.februāra noteikumi Nr.87 “Budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaitē” nosaka finanšu instrumentu patiesās vērtības vērtēšanas metodes:

- konkrētā finanšu instrumenta darījuma cena vai identisku aktīvu vai saistību kotētās cenas aktīvos tirgos (patiesās vērtības hierarhijas 1. līmenis);
- ja finanšu instrumentam nav tirgus cenas, bet šāda cena ir atsevišķām tā komponentēm vai līdzīgiem finanšu instrumentiem, šī instrumenta tirgus cenu var noteikt, ņemot vērā tā komponentu vai līdzīgo finanšu instrumentu tirgus cenu (patiesās vērtības hierarhijas 2. līmenis);
- ja nav iespējams noteikt finanšu instrumenta tirgus cenu, tā patieso vērtību nosaka, pamatojoties uz vērtību, kas aprēķināta, izmantojot vispāratzītas un piemērotas novērtēšanas metodes, ja aprēķinātā vērtība parāda šī instrumenta iespējamo tirgus cenu. Patiesās vērtības novērtēšanas metodi izstrādā komisija vai speciālists. Novērtēšanas metodes aktualitāti pārskata ne retāk kā reizi pārskata gadā (patiesās vērtības hierarhijas 3. līmenis).

Visi Valsts kases izmantotie atvasinātie finanšu instrumenti ietilpst patiesās vērtības hierarhijas 2. līmenī, jo to patiesās vērtības novērtēšanas metode balstīta uz tirgus cenām.

Valsts kases izmantoto atvasināto finanšu instrumentu ilgtermiņa un īstermiņa daļu bilances vērtību termiņanalīze

42.tabula. Valsts kases izmantoto atvasināto finanšu instrumentu ilgtermiņa un īstermiņa daļu bilances vērtību termiņanalīze (euro)

Atvasinātie finanšu instrumenti	Balances vērtība		Balances vērtība	
	Pārskata perioda beigās		Pārskata perioda sākumā	
	Aktīvs	Pasīvs	Aktīvs	Pasīvs
A	1	2	3	4
Valūtas nākotnes līgumi (FORWARD)	33 648	-20 413	19 201	-117 446
t.sk. ilgtermiņa daļa	15 471	-10 206	6 117	-78 030
t.sk. īstermiņa daļa	18 177	-10 207	13 084	-39 416
Procentu mijmaiņas līgumi (IRS)	0	29 372 979	0	41 392 709
t.sk. ilgtermiņa daļa	0	26 932 691	0	41 392 709
t.sk. īstermiņa daļa	0	2 440 288	0	0
Valūtu un procentu likmju mijmaiņas līgumi (CCIRS)	1 325 290	-49 040 572	7 875 792	-155 155 352
t.sk. ilgtermiņa daļa	0	0	6 354 295	-67 303 447
t.sk. īstermiņa daļa	1 325 290	-49 040 572	1 521 497	-87 851 905
Kopā	1 358 937	-19 688 006	7 894 993	-113 880 089

Piezīme Nr. V10. Nekoriģējošie notikumi pēc bilances datuma

Valsts Prezidents 2020. gada 19. jūnijā ir izsludinājis Saeimas 2020. gada 10. jūnijā pieņemto Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu, kas nosaka būtisku pašvaldību skaita samazināšanu, paredzot šobrīd esošo 119 pašvaldību vietā 42 pašvaldības. Ievērojot Satversmes tiesas 2021. gada 28. maija spriedumu, Saeima 2021. gada 1. jūnijā pieņēma grozījumus Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā, izveidojot 43 pašvaldības. Šobrīd esošās republikas pilsētu un novadu pašvaldības turpina pildīt savas funkcijas un uzdevumus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā līdz 2021. gada pašvaldību vēlēšanās ievēlētās pašvaldības domes pirmajai sēdei, kura tiek sasaukta šajā likumā noteiktajā kārtībā 2021. gada 1. jūlijā, bet Rēzeknes novadā un Varakļānu novadā – 1. oktobrī. Valsts budžeta finansējums pašvaldībām administratīvi teritoriālās reformas īstenošanai gan apvienošanās procesa veikšanai, gan atbalsts jauno novadu attīstībai paredzēts likumā “Par valsts budžetu 2020. gadam” (1,1 mlj. euro) un likumā “Par valsts budžetu 2021. gadam” (8,2 mlj. euro). Pašvaldību izdevumu apmērs nav precīzi aprēķināms, jo ietekme uz pašvaldību budžetiem būs atkarīga no pašvaldību pieņemtajiem lēmumiem pēc 2021. gada 1. jūlija, kad darbu uzsāks jaunievēlētās pašvaldību domes, jo pašvaldību darba organizācija saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir pašvaldību autonomā kompetencē ietilpstošs jautājums.

2021. gada 24. martā Starptautiskā ieguldījumu strīdu izskatīšanas centra (turpmāk – ICSID) šķīrējtiesas tribunāls nāca klāja ar spriedumu, kurā tika nolemts neturpināt šķīrējtiesas procesu lietā Nr. ARB/17/5 Jevgeņijs Kazmins pret Latviju (Eugene Kazmin v. Republic of Latvia) un piedzīt no Jevgeņija Kazmina par labu Latvijas valstij visus ar šķīrējtiesas procesu saistītos izdevumus aptuveni 3,4 mlj. euro apmērā.

Valsts kanceleja sniegusi infomāciju par starptautiskās tiesvedības procesu starptautiskās šķīrējtiesas lietā, kas reģistrēta ICSID 2012. gada 15. oktobrī UAB E enerģija (Lithuania) v. Republic of Latvia (ICSID lietas Nr. ARB/12/33). 2018. gada 4. septembrī tika reģistrēts Latvijas pieteikums par sprieduma anulēšanu šajā lietā. 2020. gada janvārī notika ad hoc Komitejas sēde klātienē, kur tika izskatītas pušu pozīcijas un argumenti par sprieduma anulēšanu. 2020. gada 19. martā Komiteja pieņēma lēmumu par procesa slēgšanu, saskaņā ar ICSID Šķīrējtiesu noteikumu 38. (1) noteikumu. 2020. gada 8. aprīlī Komiteja pieņēma lēmumu, ar ko atstāja negrozītu šķīrējtiesas tribunāla 2017. gada 22. decembra spriedumu šajā lietā.

Atbilstoši Ministru kabineta 2017. gada 3. maija noteikumu Nr. 228 "Pārstāvības nodrošināšanas kārtība starptautisko ieguldījumu strīdu izskatīšanā" 12. punktam, Valsts kanceleja sagatavo un noteiktā kārtībā iesniedz Ministru kabinetā ziņojumu par pieņemto lēmumu un turpmāko rīcību.

Paskaidrojumi bilances posteņu pārklasifikācijai, konsolidācijai un korekcijām

Lai nodrošinātu bilances posteņu salīdzināmību, pārskata gadā salīdzinošās informācijas par ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilances posteņu atlikumiem korekcija atbilstoši to iepriekšējos periodos konstatēto kļūdu labojumiem, norādīšanas un klasifikācijas maiņai, kā arī budžeta iestāžu un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējo darījumu un atlikumu konsolidācija un korekcijas vienotas metodikas pielietošanai un notikumu pēc bilances datuma rezultātā (skatīt 1. pielikumā).

Konsolidētajā bilanci pārskata gadā veikta **korekcija** šādos bilances **aktīva posteņos**:

- **"Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi" un "Īstermiņa finanšu ieguldījumi"** par ministriju un centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilances posteņos pēc izmaksu metodes novērtētiem un bilances posteņi "Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi" atzītiem ieguldījumiem kapitālsabiedrību pašu kapitālā, kur valstij un pašvaldībām kopā pieder 20.001 % un vairāk kapitāla daļu, atlikumi pārskata perioda beigās pārrēķināti, pielietojot pašu kapitāla metodi. Koriģēti valsts budžeta finanšu uzskaites dati atbilstoši MK noteikumos Nr. 344 noteiktajiem bilances posteņiem;
- **"Ilgtermiņa prasības"** par valsts budžeta iestāžu savstarpējo debitoru prasību un attiecīgo saistību korekciju;
- **"Īstermiņa prasības"** par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējo debitoru prasību un attiecīgo saistību korekciju, kā arī koriģēti valsts budžeta finanšu uzskaites dati atbilstoši MK noteikumos Nr. 344 noteiktajiem bilances posteņiem;
- **"Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem"** par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējo debitoru prasību un attiecīgo saistību korekciju;
- **"Naudas līdzekļi"** par Valsts kases 2020. gada beigās pārskaitītā iedzīvotāju ienākuma nodokļa, kurš saņemts pašvaldību kontos 2021. gada sākumā, pārklasifikāciju uz naudu ceļā.

Konsolidētajā bilanci veikta **korekcija** šādos bilances **pasīva posteņos**:

Pašu kapitāls koriģēts bilances posteņi:

- **"Iepriekšējā pārskata gada budžeta izpildes rezultāts" un "Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts"** par korekcijām, kas attiecināmas uz iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultātu vai pārskata gada budžeta izpildes rezultātu;

"Kreditori" koriģēts bilances posteņi:

- **"Ilgtermiņa saistības" un "Īstermiņa saistības"** par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējo debitoru prasību un attiecīgo saistību korekciju, kā arī koriģēti valsts budžeta finanšu uzskaites dati atbilstoši MK noteikumos Nr. 344 noteiktajiem bilances posteņiem.

Konsolidētajā bilanci pārskata gadā veikta **konsolidācija** šādos bilances **aktīva posteņos**:

Ilgtermiņa ieguldījumi konsolidēti bilances posteņi:

- **“Nemateriālie ieguldījumi”** par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem avansa maksājumiem par nemateriālajiem ieguldījumiem;
- **“Pamatlīdzekļi”** par valsts iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem avansa maksājumiem par pamatlīdzekļiem;
- **“Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi”** par ilgtermiņa aizdevumiem valsts un pašvaldību budžeta iestādēm no valsts budžeta un par valsts budžeta iestāžu noguldījumiem Valsts kasē;
- **“Ilgtermiņa prasības”** par valsts budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējām ilgtermiņa prasībām un attiecīgām saistībām;

Apgrozāmie līdzekļi konsolidēti bilances postenī:

- **“Krājumi”** par valsts budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem avansa maksājumiem par krājumiem;
- **“Īstermiņa prasības”** par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējām debitoru prasībām un attiecīgām saistībām, kā arī veikta aktīvu vērtības samazinājuma reversēšana, kas izveidots valsts un pašvaldību budžeta iestāžu debitoru prasībām pret citām valsts vai pašvaldību budžeta iestādēm un Sabiedrības integrācijas fonda prasībām pret pašvaldībām par neizmantotajiem krājumiem;
- **“Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem”** konsolidēti par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem nākamo periodu izdevumiem un avansiem par pakalpojumiem un projektiem un attiecīgām saistībām, kā arī veikta aktīvu vērtības samazinājuma reversēšana, kas izveidoti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu nākamo periodu izdevumiem un avansu maksājumiem par pakalpojumiem un projektiem pret citām valsts vai pašvaldību budžeta iestādēm;
- **“Īstermiņa finanšu ieguldījumi”** par aizdevumiem valsts un pašvaldību budžeta iestādēm no valsts budžeta un par valsts budžeta iestāžu noguldījumiem Valsts kasē;
- **“Naudas līdzekļi”** par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu naudas līdzekļu atlikumiem Valsts kasē;

un šādos bilances pasīva posteņos:

“Pašu kapitāls” konsolidēts bilances postenī:

- **“Iepriekšējā pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** par iepriekšējā pārskata gadā veikto konsolidāciju bilances postenī “Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”;
- **“Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** par vispārējās valdības sektora ietvaros debitoru un kreditoru savstarpējo atlikumu konsolidācijas nodrošināšanai atzītajiem ieņēmumiem vai izdevumiem, t.sk. par budžeta iestāžu izdevumos atzītā aktīvu vērtības samazinājuma reversēšanas rezultātu, par pašvaldību atzītajiem ieņēmumiem par saņemtajiem krājumiem bez atlīdzības no Sabiedrības integrācijas fonda;

“Kreditori” bilances postenī:

- **“Ilgtermiņa saistības”** par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu ilgtermiņa aizņēmumiem no valsts budžeta, par valsts budžeta iestāžu ilgtermiņa noguldījumiem Valsts kasē un par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējām ilgtermiņa saistībām un attiecīgām prasībām;
- **“Īstermiņa saistības”** par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu īstermiņa aizņēmumiem no valsts budžeta, par valsts budžeta iestāžu īstermiņa noguldījumiem Valsts kasē, par

valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējām saistībām un attiecīgām prasībām.

Konsolidētajā bilancē veikta korekcija par pārskata gadā konsolidētajā bilancē atzītiem būtiskiem koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma šādos bilances **aktīva posteņos**:

- **“Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi”** par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu atzītiem koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma;

pasīva posteņos:

- **“Rezerves”** par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu atzītiem koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma;
- **“Iepriekšējā pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** par koriģējošo notikumu pēc bilances datuma iepriekšējā pārskata gada budžeta izpildes rezultāta atlikuma pārnesi;
- **“Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** par koriģējošo notikumu pēc bilances datuma pārskata gada budžeta izpildes rezultātu.

Konsolidētajā bilancē veikta salīdzinošās informācijas korekcija par iepriekšējā pārskata gadā konsolidētajā bilancē atzītiem koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma šādos bilances **aktīva posteņos**:

- **Pamatlīdzekļi**” par valsts iestāžu bilances postenī “Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi” atzītiem koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma;
- **“Ieguldījuma īpašumi”** par valsts budžeta iestāžu bilances postenī “Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi” atzītiem koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma;

pasīva posteņos:

- **“Iepriekšējā pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** par koriģējošo notikumu pēc bilances datuma iepriekšējā pārskata gada budžeta izpildes rezultāta atlikuma pārnesi;
- **“Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** par koriģējošo notikumu pēc bilances datuma pārskata gada budžeta izpildes rezultātu;
- **“Uzkrājumi”** par bilances postenī atzītiem koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma par izveidotiem uzkrājumiem izdienas pensijām, pabalstiem un kompensācijām.

Konsolidētajā bilancē veikta salīdzinošās informācijas par ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilances posteņu atlikumiem korekcija atbilstoši to iepriekšējos periodos konstatēto kļūdu labojumiem, norādīšanas un klasifikācijas maiņai.

Informācija par bilancē konsolidētiem atlikumiem pārskata gadā un salīdzinošā informācija pārskata gada sākumā sniegta 43.tabulā.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

43.tabula. Konsolidētās bilances atlikumu korekcija, konsolidācija un salīdzinošās informācijas maiņa (euro)

Posteņa nosaukums	Korekcija		Konsolidācija		Notikumi pēc bilances datuma		Salīdzinošās informācijas maiņa	
	AKTĪVS	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā ¹	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā ^{1,2}	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā ²	Ministrijas, centrālās valsts iestādes, pašvaldības
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Ilgtermiņa ieguldījumi	12 170 920	16 981 611	-1 878 506 983	-1 797 044 840	-16 009 335	0	-29 537 257	879 984
Nemateriālie ieguldījumi	0	0	-9 328	-1 917	0	0	21 215	0
Attīstības pasākumi un programmas	0	0	0	0	0	0	-342	0
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	0	0	0	0	0	0	7 281	0
Pārējie nemateriālie ieguldījumi	0	0	0	0	0	0	0	0
Nemateriālo ieguldījumu izveidošana	0	0	0	0	0	0	17 761	0
Derīgo izrakteņu izpēte un citi līdzīgi neražotie nemateriālie ieguldījumi	0	0	0	0	0	0	0	0
Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem	0	0	-9 328	-1 917	0	0	-3 485	0
Pamatlīdzekļi	0	0	-1 319	-14 960	0	0	-21 643 036	-5 196 713
Zeme un būves	0	0	0	0	0	0	-21 833 765	-1 889 611
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	0	0	0	0	0	0	100 055	0
Pārējie pamatlīdzekļi	0	0	0	0	0	0	-838 990	879 984
Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība	0	0	0	0	0	0	-2 982 737	0
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	0	0	0	0	0	0	2 934 753	-4 187 086
Bioloģiskie un pazemes aktīvi	0	0	0	0	0	0	870 240	0
Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos	0	0	0	0	0	0	0	0
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem	0	0	-1 319	-14 960	0	0	107 408	0
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	12 170 981	16 981 706	-1 816 344 535	-1 704 730 793	-16 009 335	0	-1 855 673	0
Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā	561 421 002	392 217 442	0	0	-16 009 335	0	-1 929 897	0
Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā	-535 627 141	-369 498 791	0	0	0	0	0	0
Ilgtermiņa aizdevumi	0	0	-1 361 344 535	-1 248 230 119	0	0	0	0
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	-13 622 880	-5 736 945	0	0	0	0	74 224	0
Ilgtermiņa noguldījumi	0	0	-455 000 000	-456 500 674	0	0	0	0

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Posteņa nosaukums	Korekcija		Konsolidācija		Notikumi pēc bilances datuma		Salīdzinošās informācijas maiņa	
	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā ¹	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā ^{1,2}	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā ²	Ministrijas, centrālās valsts iestādes, pašvaldības	Centrālā valdība, vispārējā valdība
AKTĪVS								
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Turējumā nodoti ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	0	0	0	0	0	0	0	0
Avansa maksājumi par ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem	0	0	0	0	0	0	0	0
Ilgtermiņa prasības	-61	-95	-62 151 801	-92 297 170	0	0	0	0
Ilgtermiņa prasības par Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem)	0	0	-62 046 027	-92 175 711	0	0	0	0
Pārējās ilgtermiņa prasības	-61	-95	-105 774	-121 459	0	0	0	0
Ieguldījuma īpašumi	0	0	0	0	0	0	-6 022 905	6 076 697
Ieguldījuma īpašumi	0	0	0	0	0	0	-328 977	0
Ieguldījuma īpašumu izveidošana un nepabeigtā būvniecība	0	0	0	0	0	0	0	0
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi	0	0	0	0	0	0	-5 693 928	6 076 697
Avansa maksājumi par ieguldījuma īpašumiem	0	0	0	0	0	0	0	0
Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai	0	0	0	0	0	0	-36 858	0
Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai	0	0	0	0	0	0	-36 858	0
Avansa maksājumi par bioloģiskajiem aktīviem lauksaimnieciskajai darbībai	0	0	0	0	0	0	0	0
Apgrozāmie līdzekļi	-1 824 058	-8 474 061	-1 720 683 762	-1 466 367 693	0	0	648 593	0
Krājumi	0	0	-240	0	0	0	-27 985	0
Īstermiņa prasības	-26 427 140	-10 344 397	-18 100 782	-52 559 902	0	0	16 688	0
Nākamo periodu izdevumi un avansa maksājumi par pakalpojumiem un projektiem	-95 011	-168 375	-211 423 055	-169 957 235	0	0	659 890	0
Īstermiņa finanšu ieguldījumi	3 352 097	2 038 711	-114 048 127	-115 378 782	0	0	0	0
Naudas līdzekļi	21 345 996	0	-1 377 111 558	-1 128 471 774	0	0	0	0
BILANCE (1000+2000)	10 346 862	8 507 550	-3 599 190 745	-3 263 412 533	-16 009 335	0	-28 888 664	879 984
Pašu kapitāls	12 586 266	9 472 436	-33 527	-337 925	-16 009 335	-86 361 301	-1 414 331 468	1 406 045 678

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Posteņa nosaukums	Korekcija		Konsolidācija		Notikumi pēc bilances datuma		Salīdzinošās informācijas maiņa	
	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā ¹	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā ^{1,2}	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā ²	Ministrijas, centrālās valsts iestādes, pašvaldības	Centrālā valdība, vispārējā valdība
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Rezerves	0	0	0	0	-132 350 920	0	249 660	0
Budžeta izpildes rezultāti	12 586 266	9 472 436	-33 527	-337 925	116 341 585	-86 361 301	-1 414 581 128	1 406 045 678
Iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts	9 472 436	218 122	-337 925	1 696 525 021	-86 361 301	0	-10 468 682	0
Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts	3 113 830	9 254 314	304 398	-1 696 862 946	202 702 886	-86 361 301	-1 404 112 446	1 406 045 678
Uzkrājumi	0	0	0	0	0	86 361 301	1 402 448 735	-1 405 165 694
Saistības	-2 239 404	-964 886	-3 599 157 218	-3 263 074 608	0	0	-17 005 931	0
Ilgtermiņa saistības	26 936 570	54 776 017	-1 879 299 968	-1 797 206 416	0	0	-15 888 856	0
Ilgtermiņa aizņēmumi	0	0	-1 360 928 023	-1 246 750 727	0	0	0	0
Ilgtermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem	0	-3 656	-108 632	-119 432	0	0	0	0
Ilgtermiņa uzkrātās saistības	26 932 691	54 779 520	-92 781	0	0	0	-15 960 000	0
Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi	0	0	-62 912 629	-93 691 733	0	0	71 144	0
Emitēto obligāciju un citu parāda vērtspapīru ilgtermiņa daļa	0	0	0	0	0	0	0	0
Saņemtie ilgtermiņa noguldījumi	458	153	-455 000 458	-456 500 153	0	0	0	0
Pārējās ilgtermiņa saistības	3 421	0	-257 445	-144 371	0	0	0	0
Īstermiņa aizņēmumi un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa	4 574 102	4 977 632	-111 332 147	-114 231 449	0	0	-17 580 452	0
Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem	0	3 656	-1 693 076	-1 373 397	0	0	16 050	0
Īstermiņa uzkrātās saistības	-136 074 042	-172 424 836	-11 607 349	-16 835 745	0	0	16 521 667	0
Valsts budžeta finanšu uzskaites īstermiņa saistības	104 482 006	111 582 587	-3 128 613	-2 627 246	0	0	0	0
Norēķini par darba samaksu un ieturējumiem (izņemot nodokļus)	0	0	-292	-1 259	0	0	8 425	0
Saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem	0	-4 825	-55 280	-30 045	0	0	15 028	0
Pārējās īstermiņa saistības	-1 723 329	107 721	-1 381 745 867	-1 162 009 956	0	0	-94 007	0
Nākamo periodu ieņēmumi, saņemtie avansa maksājumi un transferti	-434 711	17 162	-210 294 626	-168 759 095	0	0	-3 786	0
BILANCE (3000+4000+5000)	10 346 862	8 507 550	-3 599 190 745	-3 263 412 533	-16 009 335	0	-28 888 664	879 984

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Posteņa nosaukums	Korekcija		Konsolidācija		Notikumi pēc bilances datuma		Salīdzinošās informācijas maiņa	
	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā ¹	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā ^{1,2}	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā ²	Ministrijas, centrālās valsts iestādes, pašvaldības	Centrālā valdība, vispārējā valdība
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Nomātie aktīvi	0	0	0	0	0	0	49 142	0
Zebilances aktīvi	0	0	0	0	0	0	-183 674	0
Iespējamie aktīvi	0	0	0	0	0	0	-214 896	0
Citi zebilances aktīvi	0	0	0	0	0	0	31 222	0
Zebilances pasīvi	0	-139 883	0	0	0	0	-334 133	0
Nākotnes saistības saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem	0	0	0	0	0	0	85 252	0
Nākotnes saistības saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem un nomu	0	0	0	0	0	0	-349 233	0
Nākotnes nomas maksājumi	0	-139 883	0	0	0	0	-70 152	0

¹ 2019. gada ePārskatu līmeņa Vispārējās valdības konsolidācijas korekcija dati (2019. gada pārskatā uzrādīti kā Konsolidācijas rādītāji) 2020. gada pārskatā pārnesti uz līmeņa Vispārējā valdība dimensiju Korekcija (2020. gada pārskatā uzrādīti kā Korekcijas rādītāji).

² 2019. gada ePārskatu līmeņa Vispārējās valdības notikumi pēc bilances datuma un Centrālās valdības Notikumi pēc bilances datuma dati (2019. gada pārskatā uzrādīti kā Konsolidācijas rādītāji) 2020. gada pārskatā pārnesti uz līmeņa Vispārējā valdība un Centrālā valdība dimensiju Notikumi pēc bilances datuma (2020. gada pārskatā uzrādīti kā Notikumi pēc bilances datuma).

Paskaidrojumi konsolidētā pārskata par darbības finansiālajiem rezultātiem posteņiem

Konsolidētā pārskata par darbības finansiālajiem rezultātiem ieņēmumu posteņu izmaiņas uzrādītas 44. tabulā.

44. tabula. Ieņēmumi (euro)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (1./2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Ieņēmumi (A11. līdz A18. rindas summa)	FD.A1.	12 990 146 977	12 605 494 191	384 652 786	103.1
Nodokļu ieņēmumi		9 012 104 112	9 069 214 569	-57 110 457	99.4
Nenodokļu ieņēmumi		636 921 621	579 309 527	57 612 094	109.9
Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	FD.A13.	361 886 476	441 515 124	-79 628 648	82.0
Ārvalstu finanšu palīdzība		1 195 120 209	1 176 358 143	18 762 066	101.6
Ziedoņi un dāvinājumi	FD.A16	32 075 073	26 499 830	5 575 243	121.0
Procentu ieņēmumi	FD.A18.	35 193 794	10 814 987	24 378 807	325.4
Pārējie ieņēmumi, kas nav klasificēti A11 līdz A18 rindā	FD.A19	1 716 845 692	1 301 782 011	415 063 681	131.9

Ieņēmumi salīdzinājumā ar 2019. gadu palielinājušies par 384 652 786 euro.

Saskaņā ar pašvaldību un Labklājības ministrijas sniegto informāciju 45. tabulā norādīti nodokļu ieņēmumi sadalījumā pa veidiem.

45. tabula. Nodokļu ieņēmumi (euro)

Nodokļa veids	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Nodokļu ieņēmumi	4 510 221 527	4 596 287 597
Ienākuma nodokļi	1 453 735 816	1 557 482 853
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	2 823 382 291	2 792 820 864
Īpašuma nodokļi	223 302 214	223 509 860
Nodokļi par pakalpojumiem un precēm	9 801 206	22 474 020

Būtiskie darījumi:

FD.A13. Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi.

- Lielākais šī posteņa samazinājums ir Dobeles novadam (10 463 789) euro vērtībā, izmaiņas saistītas ar ieņēmumu samazinājumu par iepriekšējā pārskata periodā atzītiem ieņēmumiem no pārrobežu projektiem;
- samazinājums Saulkrastu novadam (1 246 344) euro vērtībā, izmaiņas saistītas ar ieņēmumu samazinājumu par iepriekšējā pārskata periodā atzītiem ieņēmumiem no zemes zem jūras piekrastes ūdeņiem un jūras piekrastes sauszemes daļas;
- samazinājums Liepājas pilsētas pašvaldībai (1 072 445) euro vērtībā, izmaiņas saistītas ar ieņēmumu samazinājumu par iepriekšējā pārskata periodā atzītiem ieņēmumiem no sabiedriskā transporta biļešu realizācijas;
- palielinājums Rīgas pilsētas pašvaldībai 4 272 776 euro vērtībā, izmaiņas saistītas ar atzītiem ieņēmumiem no ERAF līdzfinansējuma daļas Daugavas stadiona projekta realizācijai (ārējās teritorijas inženierbūvē un inženierkomunikācijām);
- palielinājums Valkas novadam 1 194 823 euro vērtībā, izmaiņas saistītas ar atzītiem ieņēmumiem no Igaunijas - Latvijas pārrobežu sadarbības projekta “Valgas - Valkas Dvīņu pilsētas centra attīstība” finansējuma.

FDA16 Ziedojumi un dāvinājumi.

- Lielākais šī posteņa palielinājums ir Aizsardzības ministrijai 7 382 137 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar atzītiem ieņēmumiem par dāvinājumā saņemtiem telšu kompleksiem un militāriem transporta līdzekļiem;
- palielinājums Iekšlietu ministrijai 1 445 845 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar atzītiem ieņēmumiem par dāvinājumā saņemtām personalizācijas iekārtām un to programmatūrām.

FD.A18. Procentu ieņēmumi.

Procentu ieņēmumi sadalījumā pa darījuma veidiem norādīti 46.tabulā.

46.tabula. Procentu ieņēmumi (euro)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Procentu ieņēmumi par kontu atlikumiem un naudas līdzekļu ekvivalentiem	5 628	10 442
Procentu ieņēmumi par finanšu instrumentiem, izņemot PVFA un PVFS	2 711 429	2 409 050
t.sk. Līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi	2 373 003	2 279 102
Aizdevumi un prasības	321 021	120 129
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	15 766	6 540
Finanšu saistības, kas novērtētas amortizētajā vērtībā, un citas finanšu saistības	1 639	3 279
Pārējie procentu ieņēmumi	32 476 737	8 395 495
Kopā	35 193 794	10 814 987

Būtiskākais pārējo procentu ieņēmumu palielinājums pārskata gadā saistīts ar uzkrājumu izdienas pensijām, pabalstiem un kompensācijām diskontēšanu, piemērojot negatīvu diskonta likmi. Lielākās izmaiņas bijušas Iekšlietu ministrijai 8 020 378 *euro* vērtībā un Aizsardzības ministrijai 7 598 374 *euro* vērtībā.

FDA19 Pārējie ieņēmumi, kas nav klasificēti A11 līdz A18 rindā.

- Lielākais šī posteņa palielinājums Iekšlietu ministrijai 332 973 713 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar ieņēmumu atzīšanu no izveidoto uzkrājumu samazinājuma pēcnodarbinātības labumiem, t.sk. izdienas pensijām;
- palielinājums Finanšu ministrijai 222 678 000 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar ieņēmumu atzīšanu no mantiska ieguldījuma kapitālsabiedrības AS “Augstsprieguma tīkli” pamatkapitālā, kā arī veiktas korekcijas par notikumiem pēc bilances datuma – atzīti ieņēmumi 125 566 202 *euro* vērtībā atbilstoši AS “Augstsprieguma tīkli” 2020. gada auditētajā pārskatā norādītai peļņai;
- palielinājums Zemkopības ministrijai 55 227 623 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar ieņēmumu atzīšanu no zemes uzskaites vērtības aktualizācijas atbilstoši Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datiem;
- samazinājums Rīgas pilsētas pašvaldībai (62 231 330) *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar ieņēmumu samazinājumu par iepriekšējā pārskata periodā atzītiem ieņēmumiem no zemes vienībām zem publiskiem ūdeņiem.

Informācija par citiem ieņēmumiem uzrādīta 47.tabulā.

47.tabula. Citi ieņēmumi (euro)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Ieņēmumi no saistību, kas nav finanšu instrumenti, dzēšanas	3 856 290	1 689 201

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Ieņēmumi no ilgtermiņa aktīvu sākotnējās atzīšanas, izņemot bioloģiskos aktīvus lauksaimnieciskajai darbībai	187 908 923	310 710 537
Ieņēmumi no īstermiņa aktīvu sākotnējās atzīšanas, izņemot lauksaimniecības produktus	12 207 246	17 538 709
Ieņēmumi no uzkrājumu norakstīšanas	342 415 865	17 454 010
Ieņēmumi no bioloģisko aktīvu lauksaimnieciskajai darbībai un lauksaimniecības produktu sākotnējās atzīšanas un uzskaites vērtības izmaiņām pārskata perioda beigās	45 678 075	97 354 446
Kompensācija no trešajām pusēm par ilgtermiņa ieguldījuma vērtības samazināšanos, zaudētu vai atdotu ilgtermiņa ieguldījumu	332 336	444 018
Ieņēmumi no ilgtermiņa finanšu ieguldījumu pārvērtēšanas vai pārsnieguma	276 317 759	181 215 583
Ieņēmumi no asociētas un radniecīgas kapitālsabiedrības kapitāla daļu pārdošanas	12 801	185 348
Ieņēmumi no mantiska ieguldījuma radniecīgajās un asociētajās kapitālsabiedrībās	457 334 516	29 427 478
Ieņēmumi no valūtas kursu svārstībām, kas neattiecas uz finanšu instrumentiem	463 500	33 438 576
Pārējie darījumi	318 707 401	554 646 025
Ieņēmumi no pārējo rezervju izslēgšanas	4 514 886	13 256 796
Kopā	1 673 904 286	1 257 360 727

Informācija par ieņēmumiem no aktīvu vērtības samazinājuma norakstīšanas uzrādīta 48.tabulā.

48.tabula. Ieņēmumi no aktīvu vērtības samazinājuma norakstīšanas (euro)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas avansa maksājumiem par nefinanšu aktīviem	234 928	302 494
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas nefinanšu aktīviem	7 335 537	745 660
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas prasībām un avansa maksājumiem par pakalpojumiem	39 860 355	42 340 378
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas prasībām par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem budžetos	6 824 491	248 660
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas finanšu instrumentiem	127 727	33 075
t.sk. Aizdevumi un prasības	126 223	33 075
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	1 504	0
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas aktīviem, kas nav minēti citur	12 713 056	751 017
Kopā	67 096 094	44 421 284

Konsolidētā pārskata par darbības finansiālajiem rezultātiem izdevumu posteņu izmaiņas uzrādītas 49. tabulā.

49. tabula. Izdevumi (euro)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. - 2.)	Procentuālās izmaiņas (1./2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Izdevumi (A21. līdz A31. rindas summa)	FD.A2.	13 391 041 094	16 252 096 805	-2 861 055 711	82.4
Atalgojums		2 090 754 439	1 977 710 058	113 044 381	105.7
Darba devēja sociālās apdrošināšanas iemaksas, pabalsti un kompensācijas		652 658 697	623 308 839	29 349 858	104.7
Mācību, darba un dienesta komandējumi un dienesta, darba braucieni	FD A23	11 817 570	40 820 491	-29 002 921	29.0
Pakalpojumi		897 033 705	865 442 362	31 591 343	103.7

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. - 2.)	Procentuālās izmaiņas (1./2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika		395 123 696	435 668 696	-40 545 000	90.7
Nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumi		27 406 989	28 086 050	-679 061	97.6
Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	FD A27	6 682 834 116	5 856 248 419	826 585 697	114.1
Procentu izdevumi	.	267 393 542	470 497 748	-203 104 206	56.8
Transferti		0	3 658 926	-3 658 926	0.0
Nolietojuma un amortizācijas izmaksas		713 671 301	686 132 302	27 538 999	104.0
Pārējie izdevumi, kas nav klasificēti A21 līdz A30 rindā	FD. A31.	1 652 347 039	5 264 522 914	-3 612 175 875	31.4

Izdevumi salīdzinājumā ar 2019. gadu samazinājušies par 2 861 055 711 *euro*.

Būtiskākie darījumi:

FD A23. Mācību, darba un dienesta komandējumi un dienesta, darba braucieni.

- Lielākais šī posteņa samazinājums ir Izglītības un zinātnes ministrijai (6 415 945) *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar neīstenotajiem komandējumiem saistībā ar Covid-19 pandēmijas izplatību;
- samazinājums Zemkopības ministrijai (1 743 348) *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar neīstenotajiem komandējumiem saistībā ar Covid-19 pandēmijas izplatību;
- samazinājums Iekšlietu ministrijai (2 002 868) *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar izdevumu samazinājumu ārvalstu komandējumiem ES projektu ietvaros, tai skaitā FRONTEX aģentūras kopējām operācijām un organizētiem pasākumiem.

FD A27. Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība.

- Lielākais šī posteņa palielinājums Veselības ministrijai 118 587 138 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar atzītiem izdevumiem par Covid-19 pandēmijas novēršanu veselības aprūpes jomā (samaksa ārstniecības personām par virsstundām un piemaksām par darbu paaugstināta riska un slodzes apstākļos un individuālo aizsardzības līdzekļu iegādei) un par prioritārajiem pasākumiem - darba samaksas palielināšanai, inovatīviem medikamentiem onkoloģijā un kardioloģijā;
- palielinājums Finanšu ministrijai 62 859 537 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar atzītiem izdevumiem par atbalsta sniegšanu saistībā ar Covid-19 pandēmijas izplatību;
- palielinājums Zemkopības ministrijai 37 540 684 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar atzītiem izdevumiem par atbalsta sniegšanu saistībā ar Covid-19 pandēmijas izplatību, lai novērstu negatīvo ietekmi uz tautsaimniecību;
- palielinājums Ekonomikas ministrijai 30 385 752 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar atzītiem izdevumiem par atbalsta maksājumiem komersantiem eksporta nozarē Covid-19 pandēmijas izplatības ierobežošanai.

Informācija par procentu izdevumiem uzrādīta 50. tabulā.

50. tabula. Procentu izdevumi (euro)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Procentu izdevumi par kontu atlikumiem un naudas līdzekļu ekvivalentiem	13 628 902	6 915 611
Procentu izdevumi par finanšu instrumentiem, izņemot PVFA un PVFS	219 540 061	231 268 435
t.sk., Aizdevumi un prasības	132 684	86 370
Finanšu saistības, kas novērtētas amortizētajā vērtībā, un citas finanšu saistības	219 407 377	231 182 065
Pārējie procentu izdevumi	34 224 579	232 313 702
Kopā	267 393 542	470 497 748

FD.A31. Pārējie izdevumi, kas nav klasificēti A21 līdz A30 rindā.

- Lielākais šī posteņa samazinājums Aizsardzības ministrijai (1 307 052 475) euro vērtībā, izmaiņas saistītas ar iepriekšējā pārskata periodā atzītiem izdevumiem par uzkrājumiem izdienas pensijām;
- samazinājums Iekšlietu ministrijai (1 403 683 492) euro vērtībā izmaiņas saistītas ar iepriekšējā pārskata periodā atzītiem izdevumiem par uzkrājumiem pēcnodarbinātības labumiem;
- samazinājums Labklājības ministrijai (537 767 194) euro vērtībā, izmaiņas saistītas ar iepriekšējā pārskata periodā atzītiem izdevumiem par uzkrājumiem izdienas pensijām;
- palielinājums Ekonomikas ministrijai 109 361 297 euro vērtībā, izmaiņas saistītas ar atzītiem izdevumiem par krīzes garantiju programmas un krīzes aizdevumu programmas finansēšanu no AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" rezerves kapitāla.

Informācija par ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību izdevumiem no aktīvu vērtības samazinājuma uzrādīta 51. tabulā:

51. tabula. Izdevumiem no aktīvu vērtības samazinājuma (euro)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Izdevumi no vērtības samazinājuma avansa maksājumiem par nefinanšu aktīviem	140 610	783 669
Izdevumi no vērtības samazinājuma nefinanšu aktīviem	1 499 452	26 027 410
Izdevumi no vērtības samazinājuma prasībām un avansiem par pakalpojumiem	97 772 021	97 292 614
Izdevumi no vērtības samazinājuma prasībām par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem budžetos	5 797 953	6 815 014
Izdevumi no vērtības samazinājuma finanšu instrumentiem:	789 842	372 561
t.sk., Aizdevumi un prasības	617 352	372 074
Aizdevumi	503 903	348 781
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	113 448	23 293
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	166 334	487
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	2 901	0
Pārējie finanšu instrumenti	163 433	487
Līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi	6 156	0
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	6 156	0
Izdevumi no vērtības samazinājuma aktīviem, kas nav minēti citur	485 070	2 642 574
Kopā	113 507 252	133 933 842

Informācija par citiem izdevumiem, kas iekļauti FD.A31. postenī, uzrādīta 52. tabulā:

52. tabula. Citi izdevumi (euro)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Izdevumi no prasību, kas nav finanšu instrumenti, norakstīšanas	10 216 961	11 611 177
Izdevumi no nefinanšu aktīvu norakstīšanas un likvidēšanas	107 839 588	118 642 786
Izdevumi no naudas līdzekļu vai to ekvivalentu iztrūkuma	11	1 760
Izdevumi no prasību dzēšanas par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem budžetos	1 380 020	277 804
Izdevumi uzkrājumu veidošanai	195 224 703	4 053 397 292
Izdevumi no bioloģisko aktīvu lauksaimnieciskajai darbībai un lauksaimniecības produktu sākotnējās atzīšanas un uzskaites vērtības izmaiņām pārskata perioda beigās	19 959 340	68 899 590
Izdevumi no ilgtermiņa finanšu ieguldījumu pārvērtēšanas	514 143 144	727 923 872
Izdevumi no asociētu un radniecīgo kapitālsabiedrību kapitāla daļu pārdošanas un izslēgšanas no uzskaites	224 570 659	1 724 810
Izdevumi no valūtas kursu svārstībām, kas neattiecas uz finanšu instrumentiem	13 034 655	32 102 866
Pārējie darījumi	452 470 706	116 007 115
Kopā	1 545 862 091	5 130 589 072

Ieņēmumu un izdevumu neto vērtību izmaiņas uzrādītas 53. tabulā.

53. tabula. Ieņēmumu un izdevumu neto vērtību izmaiņas (euro)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Izmaiņas (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (1./2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Ieņēmumi (+) vai izdevumi (–) no finanšu instrumentiem	FD.N1.	10 086 312	28 410 422	-18 324 110	35.5
Ieņēmumi (+) vai izdevumi (–) no nefinanšu aktīvu atsavināšanas	FD.N2.	11 835 460	16 984 008	-5 148 548	69.7
Budžeta izpildes rezultāts (A + N1 + N2)		-378 972 345	-3 601 208 184	3 222 235 839	10.5

Būtiskie darījumi:

FD.N1. Ieņēmumi (+) vai izdevumi (–) no finanšu instrumentiem.

- Valsts kases finanšu uzskaitē izmaiņas 25 387 179 euro vērtībā, kas galvenokārt saistīts ar ieņēmumiem no valūtas kursu svārstībām 458 021 215 euro vērtībā un izdevumu samazinājumu no valūtas kursu svārstībām (460 159 304) euro vērtībā no Valsts kases valsts budžeta finanšu vadības pamatdarbības darījumu rezultāta, kā arī samazinājums (23 249 090) euro vērtībā saistībā ar procentu ieņēmumiem no atvasināto finanšu instrumentu rezultāta.

Informācija par ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību finanšu instrumentu neto rezultātu sadalījumā pa finanšu instrumentu kategorijām un darījumu veidiem uzrādīta 54. tabulā.

54. tabula. Finanšu instrumentu neto rezultāts (euro)

Finanšu instrumenta kategorijas nosaukums/darījuma apraksts	Pārskata periodā			Iepriekšējā pārskata periodā		
	atzīts ieņēmumos (+)/izdevumos (-)	atzīts rezervēs (+;-)	kopā (1.+2.)	atzīts ieņēmumos (+)/izdevumos (-)	atzīts rezervēs (+;-)	kopā (1.+2.)
	A	1	2	3	4	6
Finanšu aktīvi	-18 327 694	0	-18 327 694	36 054	0	36 054
Patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi	-18 335 679	0	-18 335 679	2 810	0	2 810
ārvalstu valūtas kursa izmaiņas	-18 335 679	0	-18 335 679	2 810	0	2 810
Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi	4 769	0	4 769	27 500	0	27 500
atsavināšana un izslēgšana no uzskaites	4 769	0	4 769	27 500	0	27 500
Aizdevumi un prasības	2 552	0	2 552	5 744	0	5 744
ārvalstu valūtas kursa izmaiņas	0	0	0	122	0	122
atsavināšana un izslēgšana no uzskaites	2 552	0	2 552	5 622	0	5 622
Pārdošanai pieejami finanšu aktīvi	664	0	664	0	0	0
atsavināšana un izslēgšana no uzskaites	664	0	664	0	0	0
Finanšu saistības	17 232 463	0	17 232 463	-10 391	0	-10 391
Patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības	17 234 715	0	17 234 715	-9 713	0	-9 713
patiesās vērtības izmaiņas	-2 177	0	-2 177	-2 815	0	-2 815
ārvalstu valūtas kursa izmaiņas	17 236 892	0	17 236 892	-6 898	0	-6 898
Pārējās finanšu saistības	-2 252	0	-2 252	-678	0	-678
ārvalstu valūtas kursa izmaiņas	-2 252	0	-2 252	-678	0	-678

Saskaņā ar ministriju un centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju par 2020. gadu darījumu izmaksas, kas nav iekļautas procentu likmes noteikšanā, pa finanšu instrumentu kategorijām uzrādītas tikai finanšu instrumentu kategorijā “Pārējās finanšu saistības” 19 463 euro vērtībā, izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu (3 054) euro.

FD.N2. Ieņēmumi (+) vai izdevumi (-) no nefinanšu aktīvu atsavināšanas.

- Lielākie šī posteņa neto ieņēmumi ir Auces novadam 1 195 231 euro vērtībā, kas veidojas no zemes un meža atsavināšanas ieņēmumu un izdevumu starpības;
- neto izdevumi ir Saldus novadam (1 685 617) euro vērtībā, kas veidojas no inženierbūves atsavināšanas ieņēmumu un izdevumu starpības;
- neto izdevumi ir Rīgas pilsētas pašvaldībai (1 614 793) euro vērtībā, kas veidojas no nekustamo īpašumu atsavināšanas ieņēmumu un izdevumu starpības;
- neto izdevumi ir Dobeles novadam (1 397 364) euro vērtībā, kas veidojas no nekustamo īpašumu atsavināšanas ieņēmumu un izdevumu starpības.

Konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem 2020. gadā budžeta izpildes rezultāts veidojas (495 313 930) euro vērtībā, izmaiņas pret iepriekšējo pārskata periodu ir 3 105 894 254 euro.

Konsolidētajā finansiālās darbības pārskatā veikta konsolidācija šādos pārskata posteņos:

- ieņēmumi konsolidēti par kopējo summu (1 507 786 435) *euro* par iestāžu savstarpējiem darījumiem no iestāžu darbības rezultāta;
- izdevumi konsolidēti par kopējo summu (1 507 786 435) *euro* par iestāžu savstarpējiem darījumiem no iestāžu darbības rezultāta.

Konsolidētajā finansiālās darbības pārskatā veikta korekcija šādos pārskata posteņos:

- maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi (109 090 777) *euro* vērtībā par ministriju un Valsts kases valsts budžeta finanšu vadības pamatdarbības pēc naudas plūsmas principa un debitoru un kreditoru atlikumu korekciju;
- ārvalstu finanšu palīdzība (92 336 472) *euro* vērtībā par ministriju un Valsts kases valsts budžeta finanšu vadības pamatdarbības pēc naudas plūsmas principa;
- transferti (46 856 111) *euro* vērtībā par ministriju un Valsts kases valsts budžeta finanšu vadības pamatdarbības pēc naudas plūsmas principa un savstarpējo debitoru un kreditoru atlikumu korekciju;
- dotācija no vispārējiem ieņēmumiem (7 832 841 627) *euro* vērtībā par ministriju un Valsts kases valsts budžeta finanšu vadības pamatdarbības pēc naudas plūsmas principa;
- pārējie ieņēmumi, kas nav klasificēti A11 līdz A18 rindā, 1 610 912 *euro* vērtībā par kopīgo iestāžu (ministriju un pašvaldību) kapitālsabiedrībā reklasifikāciju uz ieguldījumu radniecīgā vai asociētā kapitālsabiedrībā 16 109 12 *euro* vērtībā un iepriekšējā gada darījumu reversēšanu (ministriju un pašvaldību) 5 171 121 *euro* vērtībā.
- atalgojums (874 942 709) *euro* vērtībā par ministriju un Valsts kases valsts budžeta finanšu vadības pamatdarbības pēc naudas plūsmas principa;
- darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pabalsti un kompensācijas (324 792 489) *euro* vērtībā par ministriju un Valsts kases valsts budžeta finanšu vadības pamatdarbības pēc naudas plūsmas principa;
- mācību, darba un dienesta komandējumi un dienesta, darba braucieni (7 675 706) *euro* vērtībā par ministriju un Valsts kases valsts budžeta finanšu vadības pamatdarbības pēc naudas plūsmas principa;
- pakalpojumi (515 778 923) *euro* vērtībā par ministriju un Valsts kases valsts budžeta finanšu vadības pamatdarbības pēc naudas plūsmas principa;
- krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika (268 659 191) *euro* vērtībā par ministriju un Valsts kases valsts budžeta finanšu vadības pamatdarbības pēc naudas plūsmas principa;
- nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumi (5 597 119) *euro* vērtībā par ministriju un Valsts kases valsts budžeta finanšu vadības pamatdarbības pēc naudas plūsmas principa;
- subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība (3 429 027 101) *euro* vērtībā par ministriju un Valsts kases valsts budžeta finanšu vadības pamatdarbības pēc naudas plūsmas principa;
- procentu izdevumi (182 288 975) *euro* vērtībā par ministriju un Valsts kases valsts budžeta finanšu vadības pamatdarbības pēc naudas plūsmas principa;
- transferti (1 493 765 053) *euro* vērtībā par ministriju un Valsts kases valsts budžeta finanšu vadības pamatdarbības pēc naudas plūsmas principa, savstarpējo debitoru un kreditoru atlikumu korekciju un un drošības iestāžu darījumu korekciju;

- nolietojuma un amortizācijas izmaksas (564 180 751) *euro* vērtībā par ministriju un Valsts kases valsts budžeta finanšu vadības pamatdarbības pēc naudas plūsmas principa;
- pārējie izdevumi, kas nav klasificēti A21 līdz A30 rindā, (416 224 286) *euro* vērtībā par ministriju un Valsts kases valsts budžeta finanšu vadības pamatdarbības pēc naudas plūsmas principa (416 306 487) *euro* vērtībā, par pašvaldību vērtības samazinājuma izmaiņām prasībām (1 301) *euro* vērtībā, par ministriju vērtības samazinājuma izmaiņām prasībām 3 968 *euro* vērtībā un drošības iestāžu darījumu korekciju 2 839 *euro* vērtībā, par kopīgo iestāžu (ministriju un pašvaldību) reklasifikāciju uz ieguldījumu radniecīgās vai asociētās kapitālsabiedrībās un iepriekšējā gada darījumu reversēšanu 76 695 *euro* vērtībā.

Pārskata perioda dati koriģēti par iepriekšējā gadā ministriju sniegto informāciju par koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma par izveidotiem uzkrājumiem izdienas pensijām, pabalstiem un kompensācijām. Salīdzinošā informācija koriģēta par veiktajiem kļūdu labojumiem iepriekšējā periodā.

Paskaidrojumi konsolidētā naudas plūsmas pārskata posteņiem

Konsolidētajā naudas plūsmas pārskatā dati salīdzināti ar 2019. gada datiem.

2020. gadā konsolidētais naudas līdzekļu ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem uzrādīts 761 931 791 *euro* vērtībā.

Naudas plūsmas ieņēmumu un izdevumu no pamatdarbības posteņu izmaiņas uzrādītas 55. tabulā.

55. tabula. NP.A Ieņēmumi un izdevumi no pamatdarbības (*euro*)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. - 2.)	Procentuālās izmaiņas (1. / 2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Ieņēmumi no pamatdarbības		11 599 313 392	11 729 007 403	-129 694 011	98.9
Nodokļu ieņēmumi		9 553 190 792	9 665 351 862	-112 161 070	98.8
Nenodokļu ieņēmumi	NP.A12.	369 734 592	334 565 473	34 554 046	110.3
Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi		343 446 404	378 756 008	-35 309 604	90.7
Ārvalstu finanšu palīdzība		1 312 437 331	1 315 972 102	-3 534 771	99.7
Transferti		0	0	0	x
Ziedojumi un dāvinājumi		2 813 308	5 101 268	-2 287 960	55.2
Aizdevumu atmaksas	NP.A17.	9 134 446	14 085 113	-4 950 667	64.9
Procentu ieņēmumi		3 050 008	3 206 241	-156 233	95.1
Citi ieņēmumi no pamatdarbības	NP.A19.	6 121 583	11 969 336	-5 747 753	51.4
Izdevumi no pamatdarbības		11 594 031 353	10 732 245 838	-861 785 515	108.0
Atalgojums		2 059 691 443	1 957 489 115	102 202 318	105.2
Darba devēja sociālās apdrošināšanas iemaksas, pabalsti un kompensācijas		1 220 004 236	1 242 755 405	-22 751 169	98.2
Mācību, darba un dienesta komandējumi un dienesta, darba braucieni	NP.A23.	11 695 217	41 075 324	-29 380 107	28.5
Pakalpojumi		990 231 272	1 023 296 084	-33 064 812	96.8
Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika		439 564 458	412 123 734	27 440 724	106.7
Nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumi		25 535 357	25 487 967	47 390	100.2
Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	NP.A27.	6 761 351 144	5 935 146 442	826 204 702	113.9
Procentu izdevumi	NP.A28.	10 032 421	20 362 763	-10 330 342	49.3
Aizdevumu izsniegšana		70 836 535	64 706 616	6 129 919	109.5
Citi izdevumi no pamatdarbības		5 089 280	9 802 388	-4 713 108	51.9

Valsts budžeta nodokļu un pašvaldību nodokļu ieņēmumu izpilde, t.sk. informācija par izmaiņām, atklāta 2. sējuma skaidrojumos “Skaidrojums pārskatam par valsts budžeta, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu budžetu un budžeta nefinansētu iestāžu budžetu izpildi” un “Skaidrojums pārskatam par pašvaldību konsolidētā budžeta izpildi”.

Konsolidēto naudas plūsmas ieņēmumu no pamatdarbības izmaiņas galvenokārt veido:

NP.A12. Nenodokļu ieņēmumi – lielākais pieaugums veidojas valsts budžeta ieņēmumos 37 714 476 *euro* vērtībā no konfiscēto noziedzīgi iegūto līdzekļu un papildsoda – mantas konfiskācija – realizācijas pieauguma;

NP.A17. Aizdevumu atmaksas – būtiskākais samazinājums ir valsts budžeta finanšu uzskaitē (3 862 712) *euro* vērtībā par valsts struktūru kontrolētu un finansētu komersantu veiktajām atmaksām.

NP.A19. Citi ieņēmumi no pamatdarbības:

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju (56.tabulā) būtiskāko citu ieņēmumu no pamatdarbības summu 4 000 000 *euro* veido maksājums no SIA “REAP”. Lielākais samazinājums citu budžetu līdzekļos ir Finanšu ministrijai (5 168 062) *euro* vērtībā par izdevumiem no drošības naudām krimināllietās, būtisks samazinājums ir arī Iekšlietu ministrijai (1 089 552) *euro* vērtībā par kriminālprocesu ietvaros izņemtajiem naudas līdzekļiem.

56. tabula. NP.A19. Citi ieņēmumi no pamatdarbības (*euro*)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	
Citu budžetu līdzekļi, kas uz laiku ir iestādes glabājumā (konkursa vai drošības nauda, vēlēšanu drošības nauda, sociālās aprūpes iestādēs dzīvojošo pensijas, atsavinātie līdzekļi no aizturētajām personām un ieņēmumi par mantas realizāciju no krimināllietām un administratīvo pārkāpumu lietām līdz tiesas lēmumam, ieslodzīto un citu personu personīgā nauda, drošības nauda par kasācijas sūdzību) un nav pieejami iestādei lietošanai	1 333 694	12 089 738
SIA “REAP” maksājums valsts budžetā saskaņā ar noslēgto cesijas līgumu par prasījuma tiesību pret “Reverta” cedēšanu.	4 000 000	0
Citi ieņēmumi no pamatdarbības	787 889	-120 402
Kopā	6 121 583	11 969 336

Konsolidēto naudas plūsmas izdevumu no pamatdarbības izmaiņas galvenokārt veido:

NP.A23. Mācību, darba un dienesta komandējumi un dienesta, darba braucieni – lielākie samazinājumi ir Ārlietu ministrijai (1 768 376) *euro* vērtībā, Izglītības un zinātnes ministrijai (1 705 492) *euro* vērtībā un Jelgavas pilsētai (283 258) *euro* vērtībā par izdevumu samazinājumu sakarā ar Covid–19 pandēmiju pasaulē;

NP.A27. Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība:

- lielākais pieaugums ir Labklājības ministrijai 284 591 932 *euro* vērtībā par izmaksātiem pabalstiem (tajā skaitā Covid–19 pandēmijas seku mazināšanai);
- būtisks pieaugums ir Ekonomikas ministrijai 220 177 274 *euro* vērtībā, tai skaitā par atbalsta maksājumiem Covid–19 pandēmijas skartajiem komersantiem eksporta un tūrisma nozarē 46 667 274 *euro* apmērā, kā arī pieaugums 173 510 000 *euro* apmērā subsīdijām AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” – Covid–19 krīzes garantiju programmas un krīzes aizdevumu programmas finansēšanai, aizdevumu procentu likmju subsīdijām Covid–19 izraisītās krīzes seku mazināšanai un novēršanai, Kapitāla fonda finansēšanai Covid–19 krīzes skarto komersantu atbalstam, Mājokļu grantu programmas “Balsts” finansēšanai;
- būtisks pieaugums Finanšu ministrijai par dīkstāves pabalsta izmaksu 53 516 500 *euro* vērtībā personām, kas tiek nodarbinātas nozarēs, kurās saistībā ar Covid–19 izplatību ir būtiski pasliktinājusies finanšu situācija, kā arī palielinājušās iemaksas Eiropas Savienības budžetā par 32 385 092 *euro*.

NP.A28. Procentu izdevumi

- lielākais samazinājums Rīgas pilsētai (16 887 720) *euro* vērtībā, kas izriet no pašvaldības 2019. gadā cedētām saistībām par Dienvidu tilta būvniecību, līdz ar to procentu maksājumi tiek klasificēti pie finansēšanas darbības;
- lielākais pieaugums 6 575 664 *euro* vērtībā ir valsts budžeta finanšu uzskaitē par Valsts kases kontu atlikumiem Latvijas Bankā un kredītiestādēs, jo procentu maksājumiem par neapgūto līdzekļu atlikumu piemērotas negatīvās procentu likmes.

Naudas plūsmas ieguldījumu darbības ieņēmumu un izdevumu posteņu izmaiņas uzrādītas 57. tabulā.

57. tabula. NP.B Ieguldījumu darbības ieņēmumi un izdevumi (*euro*)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (1. / 2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Ieņēmumi no ieguldījumu darbības		1 317 262 431	1 573 789 868	-256 527 437	83.7
Nemateriālo ieguldījumu pārdošana un atmaksātie avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		1 353	7 776	-6 423	17.4
Pamatlīdzekļu pārdošana un atmaksātie avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		40 547 556	38 730 896	1 816 660	104.7
Līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru pārdošana	NP.B13.	29 800 991	13 081 097	16 719 894	227.8
Procentu ieņēmumi		318 301	432 824	-114 523	73.5
Citi ieņēmumi no ieguldījumu darbības	NP.B15.	1 246 537 275	1 521 537 275	-274 943 045	81.9
Izdevumi no ieguldījumu darbības		2 016 680 379	2 551 026 966	-534 346 587	79.1
Nemateriālo ieguldījumu iegāde un avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		27 440 581	28 156 166	-715 585	97.5
Nemateriālo ieguldījumu izveidošana	NP.B22.	31 055 765	19 745 427	11 310 338	157.3
Pamatlīdzekļu iegāde un avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		613 656 327	612 089 727	1 566 600	100.3
Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība		574 989 219	540 091 222	34 897 997	106.5
Līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru iegāde	NP.B25.	440 011 681	47 967 319	392 044 362	917.3
Procentu izdevumi		1 526 806	1 977 105	-450 299	77.2
Citi izdevumi no ieguldījumu darbības	NP.B27.	328 000 000	1 301 000 000	-973 000 000	25.2

Konsolidēto naudas plūsmas ieņēmumu no ieguldījumu darbības izmaiņas galvenokārt veido:

NP.B13. Līdzdalība kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru pārdošana – lielākais pieaugums 16 719 894 *euro* vērtībā veidojas valsts budžeta finanšu uzskaites naudas plūsmā no ieguldījumu ārvalstu vērtspapīros dzēšanas.

NP.B15. Citi ieņēmumi no ieguldījumu darbības.

Informācija par citiem ieņēmumiem no ieguldījumu darbības sniegta 58. tabulā. Lielākais šī posteņa samazinājums ir valsts budžeta finanšu uzskaitē (270 500 000) *euro* vērtībā par ieņēmumiem no noguldījumu izņemšanas.

58. tabula. NP.B15 Citi ieņēmumi no ieguldījumu darbības (euro)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	
Ieņēmumi no dividendēm	177 067 738	183 301 175
Ieņēmumi no Latvijas Bankas maksājuma	5 431 058	2 913 145
Ieņēmumi no "Latvijas valsts meži" maksājuma	60 852 359	61 759 736
Ieņēmumi no īstermiņa noguldījumu izņemšanas	1 003 000 000	1 273 500 000
Citi ieņēmumi no ieguldījumu darbības	248 075	63 219
Kopā	1 246 594 230	1 521 537 275

Konsolidēto naudas plūsmas izdevumu no ieguldījumu darbības izmaiņas veido:

NP.B22. Nemateriālo ieguldījumu izveidošana:

- vislielākais palielinājums ir Finanšu ministrijai 3 434 838 *euro* vērtībā, tai skaitā par Valsts ieņēmumu dienesta Maksājumu administrēšanas informācijas sistēmas izstrādi, ieviešanu un uzturēšanu un Elektroniskās muitas datu apstrādes sistēmas pilnveidošanu, uzturēšanu un garantijas nodrošināšanu;
- būtisks palielinājums Iekšlietu ministrijai 2 770 136 *euro* vērtībā par izdevumiem fizisko personu reģistra informācijas sistēmas (FPRIS) izstrādi ERAF projekta ietvaros un iekšējās drošības un Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda projektu piešķirtā finansējuma apjomā veiktajiem informācijas sistēmu pilnveidošanas darbiem;
- palielinājums Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai 1 708 686 *euro* vērtībā par izdevumiem nemateriālo ieguldījumu, izveidošanā, galvenokārt valsts pārvaldes pakalpojumu portāla www.latvija.lv un valsts informācijas sistēmu savietotāja papildināšanai;
- palielinājums ir Aizsardzības ministrijai 1 383 077 *euro* vērtībā par izdevumiem militārās tehnikas prototipa izstrādei.

NP.B25. Līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru iegāde:

- lielākais palielinājums Satiksmes ministrijai 288 162 416 *euro* vērtībā par ieguldījumiem kapitālsabiedrībās AS "Air Baltic Corporation", VAS "Latvijas gaisa satiksme", VAS "Latvijas dzelzceļš".
- būtisks palielinājums ir Finanšu ministrijai 77 000 000 *euro* vērtībā par ieguldījumiem AS "Augstsprieguma tīkls" un VAS "Valsts nekustāmie īpašumi" pamatkapitālā;
- palielinājums Veselības ministrijai 33 713 679 *euro* vērtībā par ieguldījumiem slimnīcu pamatkapitālā.

NP.B27. Citu izdevumu no ieguldījumu darbības samazinājums (973 000 000) *euro* vērtībā veidojas valsts budžeta finanšu uzskaites naudas plūsmā par valsts budžeta līdzekļu noguldījumiem kredītiestādēs.

Naudas plūsmas finansēšanas ieņēmumu un izdevumu posteņu izmaiņas uzrādītas 59. tabulā.

59. tabula. NP.C Finansēšanas ieņēmumi un izdevumi (euro)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. - 2.)	Procentuālās izmaiņas (1. / 2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Ieņēmumi no finansēšanas darbības		2 624 393 037	1 435 424 419	1 188 968 618	182.8

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (1. / 2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri	NP.C11.	2 615 759 089	1 417 697 064	1 198 062 025	184.5
Procentu ieņēmumi	NP.C12.	4 116 359	10 802 311	-6 685 952	38.1
Citi ieņēmumi no finansēšanas darbības		4 517 589	6 925 044	-2 407 455	65.2
Izdevumi no finansēšanas darbības		1 620 389 102	1 242 592 415	377 796 687	130.4
Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri	NP.C21.	1 369 060 616	1 001 813 530	367 247 086	136.7
Procentu izdevumi		251 328 486	240 778 368	10 550 118	104.4
Citi izdevumi no finansēšanas darbības		0	517	-517	x

Konsolidēto naudas plūsmas ieņēmumu no finansēšanas darbības izmaiņas galvenokārt veido:

NP.C11. Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri:

- lielākais palielinājums ir valsts budžeta finanšu uzskaitē 812 641 415 *euro* vērtībā no parāda vērtspapīru emisijas, ko galvenokārt veido vidēja termiņa parāda vērtspapīru emisija, un 369 806 000 *euro* vērtībā par aizņēmumiem no Ziemeļu Investīciju bankas 250 000 000 *euro* vērtībā un SURE aizņēmuma no Eiropas Komisijas 120 000 000 *euro* vērtībā;
- būtisks palielinājums Izglītības un zinātnes ministrijai 17 400 400 *euro* vērtībā, ko veido Rīgas Tehniskās universitātes aizdevumu refinansēšana, lai nodrošinātu stratēģiski nozīmīgo projektu realizāciju, t.sk. Ķīpsalas attīstības projekta otro kārtu.

NP.C12. Procentu ieņēmumi – lielākais samazinājums ir valsts budžeta finanšu uzskaitē (6 697 493) *euro* apmērā no ieņēmumu samazinājuma no procentiem par iekšējā tirgū emitētajiem vidējā un ilgtermiņa valsts vērtspapīriem.

Konsolidēto naudas plūsmas izdevumu no finansēšanas darbības izmaiņas galvenokārt veido:

NP.C21. Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri

- lielākais palielinājums ir valsts budžeta finanšu uzskaites naudas plūsmā 909 996 638 *euro* vērtībā no emitēto parāda vērtspapīru dzēšanas;
- lielākais samazinājums ir valsts budžeta finanšu uzskaites naudas plūsmā (569 700 228) *euro* vērtībā no aizņēmumu atmaksām;
- būtisks palielinājums Rīgas pilsētai 36 525 378 *euro* vērtībā par aizņēmumu atmaksu iekšzemes un ārvalstu finanšu institūcijām un aizņēmumu atmaksu par Dienvidu tilta būvniecību un palielinājums 20 922 145 *euro* vērtībā, kas izriet no 2019. gadā cedēto prasījuma tiesību pret AS “Transport Systems” par Dienvidu tilta būvniecību uzrādīšanas maiņu no ieguldījumu darbības uz finansēšanas darbību.

Informācija par ministriju un centrālo valsts iestāžu budžetu naudas plūsmas ieņēmumiem un izdevumiem atklāta saimnieciskā gada pārskata 3.1.1.-3.1.14. pielikumā.

Informācija par pašvaldību budžetu naudas plūsmas ieņēmumiem un izdevumiem atklāta saimnieciskā gada pārskata 3.2.1.-3.2.3. pielikumā.

Naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem uzrādīta 60. tabulā.

60. tabula. NP.DBD Piesaistītie naudas līdzekļi (euro)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (1. / 2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem	NP.D	457 827 672	96 720 740	361 106 932	473.4
Ieņēmumi no piesaistītajiem līdzekļiem		1 668 946 297	1 435 767 650	233 178 647	116.2
Izdevumi no piesaistītajiem līdzekļiem		1 211 118 625	1 339 046 910	-127 928 285	90.4

Konsolidēto naudas plūsmas naudas līdzekļu izmaiņas galvenokārt veido:

NP.D Naudas līdzekļu plūsmu no piesaistītajiem līdzekļiem uzrāda tikai Valsts kase par valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītiem darījumiem un tā naudas plūsmā ir 678 100 621 *euro* vērtībā.

Konsolidētajā naudas plūsmas pārskatā veikta korekcija šādos pārskata posteņos:

- pamatdarbības ieņēmumi par kopējo summu (386 705 126) *euro*;
- pamatdarbības izdevumi par kopējo summu (7 268 733 906) *euro*;
- ieguldījumu darbības izdevumi par kopējo summu (967 657 761) *euro*;
- finansēšanas darbības izdevumi par kopējo summu (214 033 093) *euro*;
- naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem par kopējo summu (7 479 994 136) *euro*;
- dotācija no vispārējiem ieņēmumiem par kopējo summu (410 977 700) *euro*;
- naudas līdzekļu un noguldījumu izmaiņas pārskata periodā par kopējo summu (172 747 798) *euro*.

Konsolidētajā naudas plūsmas pārskatā veikta konsolidācija šādos pārskata posteņos:

- pamatdarbības ieņēmumi par kopējo summu (1 433 466 636) *euro*;
- pamatdarbības izdevumi par kopējo summu (1 529 463 199) *euro*;
- ieguldījumu darbības ieņēmumi par kopējo summu (3 371 115) *euro*;
- finansēšanas darbības ieņēmumi par kopējo summu (269 288 526) *euro*;
- finansēšanas darbības izdevumi par kopējo summu (163 379 888) *euro*;
- naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem par kopējo summu 7 259 721 187 *euro*;
- dotācija no vispārējiem ieņēmumiem par kopējo summu (7 495 077 781) *euro*;
- naudas līdzekļu un noguldījumu izmaiņas pārskata periodā konsolidētas par kopējo summu 248 639 784 *euro*.

Informācija par Covid–19 pandēmijas ietekmi uz budžeta iestāžu 2020. gada finanšu pārskatiem

Saistībā ar 2020. gada sākumā pasaulē un Latvijā radušos ārkārtas situāciju, ko izraisījusi koronavīrusa (Covid–19) pandēmija, budžeta iestādes veikušas ar tās seku novēršanu saistītus pasākumus. Šo pasākumu ietekme uz aktīvu un saistību apmēru 2020. gada pārskatā saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju norādīta 61. tabulā.

Lielākā ietekme bilances aktīvā bijusi līdzdalības radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās uzskaites vērtībā, tai skaitā Satiksmes ministrijai palielinājums 288 422 016 *euro* vērtībā, samazinājums (21 930 434) *euro* vērtībā, Ekonomikas ministrijai palielinājums 44 878 500 *euro* vērtībā un Veselības ministrijai palielinājums 21 211 578 *euro* vērtībā.

Būtiskas nefinanšu ilgtermiņa ieguldījumu izmaiņas ir Satiksmes ministrijai 72 555 170 *euro* vērtībā, savukārt finanšu instrumentu (bilances aktīvā – aizdevumi) izmaiņas ir valsts budžeta finanšu uzskaitē 43 006 563 *euro* vērtībā.

Bilances pasīvā lielāko ietekmi Covid–19 pandēmija atstājusi uz finanšu instrumentiem (aizņēmumiem) valsts budžeta finanšu uzskaitē – palielinājums 369 941 932 *euro* vērtībā.

61.tabula. Covid–19 ietekme uz finanšu pārskatiem

Ietekmes izvērtējums	Ietekmes apjoms (EUR) uz posteņa atlikumu	
	palielinājums	samazinājums
A	1	2
Bilances aktīvs	531 762 760	25 498 048
Nefinanšu ilgtermiņa ieguldījumu izmaiņas	81 584 568	17 531
Finanšu instrumentu (bilances aktīvā) vērtības izmaiņas	43 007 642	3 795
Līdzdalības radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās vērtības izmaiņas	354 936 552	21 960 514
Pārējo ilgtermiņa un īstermiņa finanšu ieguldījumu vērtības izmaiņas	7 975	0
Prasību un nākamo periodu izdevumu vērtības izmaiņas	26 872 118	1 724 459
Krājumu vērtības izmaiņas	25 353 905	1 791 749
Bilances pasīvs	379 708 408	792 682
Finanšu instrumentu (bilances pasīvā) vērtības izmaiņas	375 436 551	46 807
Citu iepriekš neklasificēto saistību izmaiņas par noslēgtiem līgumiem	4 271 857	745 875
Zebilances aktīvi	355 373	11 479
Zebilances saistības	13 208 448	18 276

Informācija par Covid–19 pandēmijas ietekmi uz ieņēmumiem un izdevumiem 2020. gada pārskatā saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju norādīta 62. tabulā.

Lielākā ietekme ieņēmumos bijusi postenī “Dotācijā no vispārējiem ieņēmumiem” par valsts budžeta piešķirto dotāciju ministrijām un centrālajām valsts iestādēm, kas vislielākā bijusi Satiksmes ministrijai 412 718 220 *euro* vērtībā, Ekonomikas ministrijai 217 545 605 *euro* vērtībā un Veselības ministrijai 82 829 242 *euro* vērtībā.

Savukārt pašvaldībām lielākā ietekme ieņēmumos bijusi postenī “Transferti” 4 735 216 *euro* vērtībā.

Izdevumos lielākā ietekme bijusi postenī “Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība”, kur lielākos izdevumus 192 069 649 *euro* vērtībā atzinusi Ekonomikas ministrija, 68 337 987 *euro* vērtībā – Veselības ministrija un 62 859 537 *euro* vērtībā – Finanšu ministrija.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Savukārt pašvaldībām lielākā ietekme izdevumos bijusi postenī “Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika” 7 930 414 *euro* vērtībā.

62. tabula. Covid-19 ietekme uz finanšu pārskatiem

Postenis	Ietekmes apjoms (EUR) pārskata periodā
A	1
Ieņēmumi kopā	964 703 321
Nodokļu ieņēmumi	86 120
Nenodokļu ieņēmumi	49 674
Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	3 096 819
Ārvalstu finanšu palīdzība	3 324
Transferti	35 980 833
Ziedojumi un dāvinājumi	741 136
Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	924 418 022
Procentu ieņēmumi	114 218
Citi ieņēmumi, kas nav minēti iepriekš	213 175
Izdevumi kopā	577 684 446
Atalgojums	9 751 649
Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pabalsti un kompensācijas	2 514 737
Mācību, darba un dienesta komandējumi un dienesta, darba braucieni	202 090
Pakalpojumi	5 973 196
Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika	18 336 538
Nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumi	4 713 517
Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	477 192 567
Procentu izdevumi	653 203
Transferti	47 054 232
Citi izdevumi, kas nav minēti iepriekš	11 292 717

Informācija par Covid-19 ietekmi uz iestādes aktīvu (kapitālsabiedrību) pārvaldību saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju norādīta 63. tabulā.

Lielākos ieguldījumus pārskata gadā veikusi Satiksmes ministrija AS “Air Baltic Corporation” 250 000 000 *euro* vērtībā un AS “Latvijas dzelzceļš” 32 422 016 *euro* vērtībā, savukārt subsīdijas un dotācijas nodrošinājusi Veselības ministrija VSIA “Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca” 2 636 439 *euro* vērtībā un SIA “Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” 12 674 500 *euro* vērtībā.

Pārējo finansējumu nodrošinās kapitālsabiedrības kapitāla daļu turētājs, kas nav ministrija, centrālā valsts iestāde vai pašvaldība.

63. tabula. Informācija par kapitālsabiedrību pārvaldību (*euro*)

Finansējuma veids	Apstiprinātais finansējums			
	2020	2021	2022	2023
A	1	2	3	4
Ieguldījums kapitālsabiedrības pamatkapitālā	310 389 168	43 213 847	0	0
Subsīdijas, dotācijas	22 557 617	4 702 700	30 000	30 000
Pārējais finansējums	51 752 596	0	0	0
Kopā	384 699 381	47 916 547	30 000	30 000

Pārskats par valsts konsolidēto parādu

(tūkst. euro)

Kods	Rādītāja nosaukums	Pielikuma numurs	Uzskaites vērtībā		Nominālā vērtībā	
			pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā
A	B	C	1	2	3	4
I.	Valsts parāds		12 454 072	10 800 030	12 458 738	10 810 095
P20 02 00	Noguldījumi		917 760	525 849	917 760	525 849
P30 02 00	Parāda vērtspapīri, neskaitot atvasinātos finanšu instrumentus		10 420 083	9 501 900	10 425 984	9 511 272
P40 02 00	Aizņēmumi		1 116 229	772 281	1 114 994	772 974
II.	Pašvaldību parāds		1 766 680	1 698 558	1 766 680	1 698 558
P20 02 00	Noguldījumi		0	0	0	0
P30 02 00	Parāda vērtspapīri, neskaitot atvasinātos finanšu instrumentus		0	0	0	0
P40 02 00	Aizņēmumi		1 766 680	1 698 558	1 766 680	1 698 558
III.	Kopā valsts un pašvaldību parāds (I.+II.)		14 220 752	12 498 588	14 225 418	12 508 653
P20 02 00	Noguldījumi		917 760	525 849	917 760	525 849
P30 02 00	Parāda vērtspapīri, neskaitot atvasinātos finanšu instrumentus		10 420 083	9 501 900	10 425 984	9 511 272
P40 02 00	Aizņēmumi		2 882 909	2 470 838	2 881 674	2 471 532
IV.	Konsolidācija:					
P20 02 00	Noguldījumi:					
x	<i>par pašvaldību kontu atlikumiem</i>					
	<i>Valsts kasē</i>		210 849	163 889	210 849	163 889
P40 02 00	Aizņēmumi:					
x	<i>par pašvaldību aizņēmumiem no valsts budžeta</i>		1 453 559	1 346 515	1 453 559	1 346 515
V.	Valsts konsolidētais parāds (III.-IV.)		12 556 344	10 988 184	12 561 010	10 998 249
P20 02 00	Noguldījumi		706 911	361 961	706 911	361 961
P30 02 00	Parāda vērtspapīri, neskaitot atvasinātos finanšu instrumentus		10 420 083	9 501 900	10 425 984	9 511 272
P40 02 00	Aizņēmumi		1 429 350	1 124 323	1 428 116	1 125 016

Skaidrojums pārskatam par valsts konsolidēto parādu

Vispārīgie principi

Pārskata un tā pielikumu pamatnostādnes

Pārskats par valsts konsolidēto parādu un tā pielikumi sagatavoti atbilstoši likumam “Par budžetu un finanšu vadību” un Ministru kabineta 2020. gada 30. jūnija noteikumiem Nr. 430 “Saimnieciskā gada pārskata sagatavošanas kārtība”. Pārskatā par valsts konsolidēto parādu 2020. gada 31. decembrī norāda informāciju par konsolidēto valsts un pašvaldību parādu uzskaites vērtībā un nominālvērtībā.

Valsts parādu veido valsts struktūru parāds (aizņēmumi, līzings, emitētie vērtspapīri, bezprocentu obligācijas, pieņemtie pieprasījuma noguldījumi un termiņnoguldījumi, t.sk. krājobligācijas, un kredītlīniju/overdraftu neatmaksātie finanšu līdzekļi), konsolidēšanas procesā izslēdzot savstarpējos atlikumus.

Pašvaldību parādu veido pašvaldību struktūru parāds (aizņēmumi, līzings un kredītlīniju/overdraftu neatmaksātie finanšu līdzekļi).

Valsts konsolidēto parādu veido valsts parāds un pašvaldību parāds, no kura konsolidēšanas procesā izslēgti savstarpējie atlikumi.

Konsolidācijas principi

Sagatavojot pārskatu par valsts konsolidēto parādu, veikta valsts un pašvaldību parāda konsolidēšana, izslēdzot valsts un pašvaldību parāda pozīciju savstarpējos atlikumus.

Ārvalstu valūtu pārvērtēšana

Pamatprincipu skaidrojums sniegts valsts konsolidētās grāmatvedības bilances sadaļā “Ārvalstu valūtu pārvērtēšana”.

Valsts konsolidētais parāds

Valsts konsolidētais parāds *uzskaites vērtībā* (finanšu instrumenta iegādes cena, kam pieskaitītas vai no kā atņemtas pārvērtēšanas, amortizācijas vai citas summas, kuras atzīst izdevumos/ieņēmumos) pārskata gadā, salīdzinot ar 2019. gadu, ir palielinājies par 1 568,2 milj. *euro* un 2020. gada 31. decembrī ir 12 556,3 milj. *euro* jeb 42,8 % no iekšzemes kopprodukta (turpmāk – IKP¹).

Valsts konsolidētais
parāds *uzskaites
vērtībā* –
12 556,3 milj. *euro*

Valsts konsolidētais parāds *nominālvērtībā* jeb parāds pēc nomināla (finanšu instrumenta cena vai vērtība, ko ir noteikusi izlaides organizācija (vērtspapīru gadījumā), vai kas ir norādīta darījuma līgumā kā parāda summa) 2020. gada 31. decembrī ir 12 561,0 milj. *euro* jeb 42,8 % no IKP.

Valsts konsolidētais
parāds
nominālvērtībā –
12 561,0 milj. *euro*

Pašvaldību parāda īpatsvars valsts konsolidētajā parādā 2020. gada 31. decembrī gan uzskaites vērtībā, gan nominālvērtībā ir zemāks par 2,5 %.

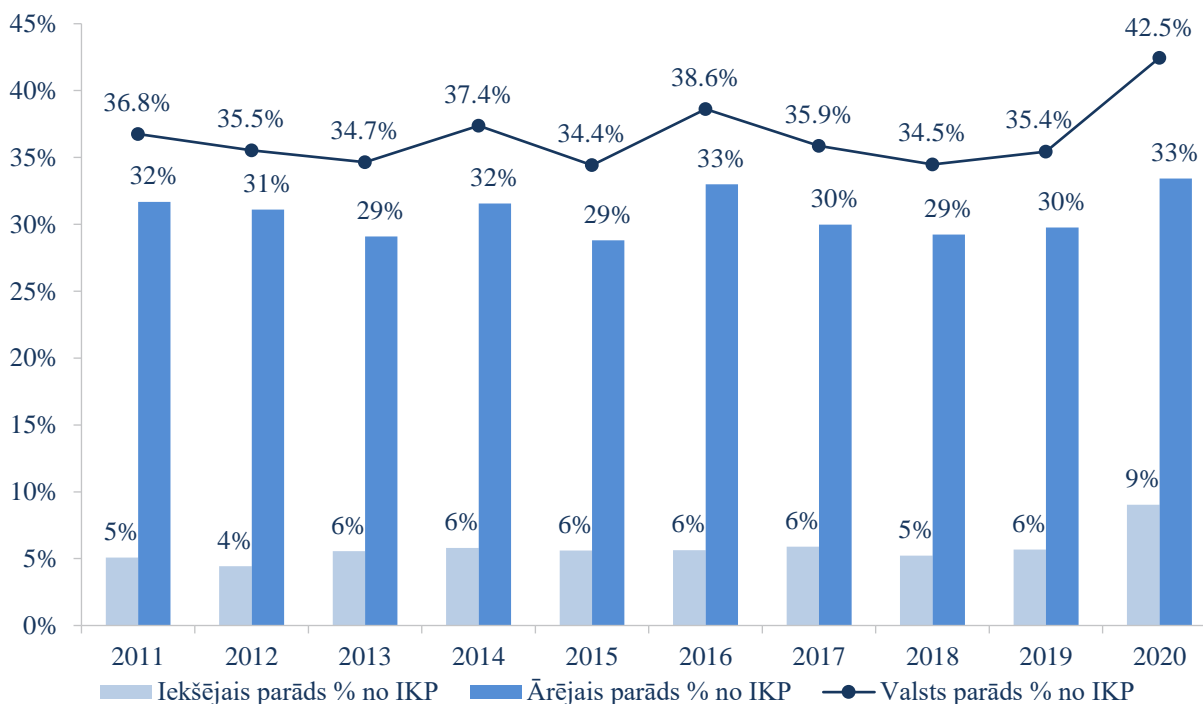
¹ šajā skaidrojumā aprēķinos lietota Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapā publicētā 2020. gada IKP vērtība 29 334,0 milj. *euro* faktiskajās cenās.

Valsts parāds

Valsts konsolidētā parāda līmeni galvenokārt ietekmē valsts parāds, kas 2020. gadā ir palielinājies par 1 648,6 milj. *euro* un 2020. gada 31. decembrī ir 12 458,7 milj. *euro* nominālvērtībā (42,5 % no IKP), pārsniedzot likumā “Par valsts budžetu 2020. gadam” noteikto maksimālo valsts parādu gada beigās 11 750 milj. *euro* nominālvērtībā.

Ievērojamu parāda pieaugumu izraisīja nepieciešamība operatīvi nodrošināt finansiālu segumu Covid-19 infekcijas uzliesmojuma ietekmes mazināšanas un ekonomikas atbalsta pasākumiem.

Valsts parāds uzskaites vērtībā 2020. gada 31. decembrī ir 12 454,1 milj. *euro* (42,5 % no IKP (skatīt 1. attēlu).

1. attēls. Valsts parāda izmaiņas (uzskaites vērtībā, % no IKP)

2020. gada beigās valsts parāda struktūrā lielāko daļu veidoja Latvijas valdības starptautiskajos finanšu tirgos emitētās obligācijas. Nelielu daļu parāda veido aizņēmumi no Eiropas Komisijas un citām starptautiskajām finanšu institūcijām. Kopējais ārējais parāda īpatsvars valsts parāda struktūrā sasniedz 78,7 %. Iekšējais parāds veido 21,3 % no kopējā valsts parāda apjoma.

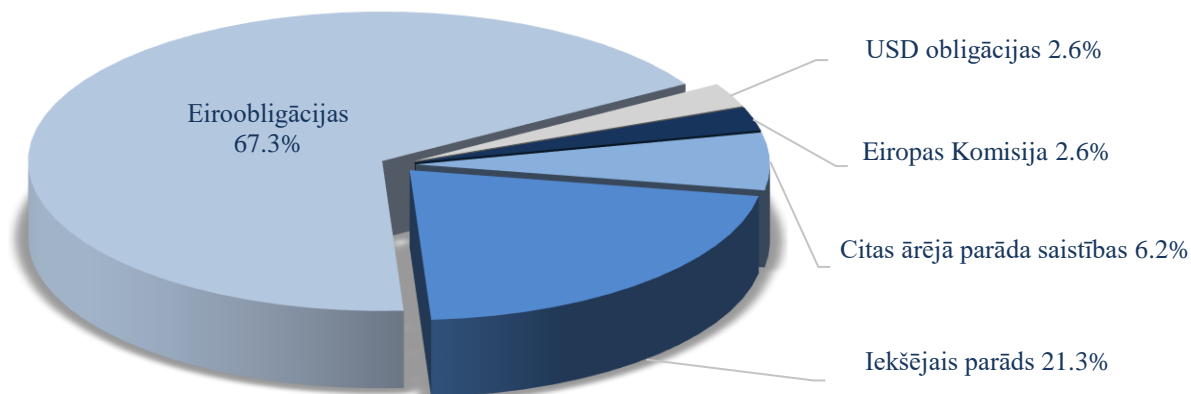
Valsts ārējais parāds nominālvērtībā 2020. gada 31. decembrī ir 9 810,9 milj. *euro* jeb 78,7 % no kopējā valsts parāda apjoma (skatīt 2. attēlu).

2020. gadā valsts ārējais parāds pēc nomināla palielinājās par 731,5 milj. *euro*, palielinājumam veidojoties galvenokārt gan no eiroobligāciju emisijas (1 590,0 milj. *euro*), aizņēmuma no Ziemeļu Investīciju bankas (250,0 milj. *euro*) un Eiropas Komisijas (120,0 milj. *euro*), gan 2015. gadā emitēto eiroobligāciju (550,0 milj. *euro*), USD obligāciju (628 milj. *euro*) un aizņēmuma no Pasaules Bankas (20,0 milj. *euro*) atmaksāšanas, kā arī izmaiņām parāda apjoma novērtējumā valūtu kursu svārstību rezultātā.

Valsts ārējais parāds
nominālvērtībā –
9 810,9 milj. *euro*

Lielāko daļu valsts ārējā parādā (69,9 %) veidoja Latvijas emitētās EUR un USD obligācijas starptautiskajos finanšu tirgos. No Eiropas Komisijas saņemtie aizņēmumi bija 2,6 % no kopējā

parāda apjoma (t.sk. SURE² aizdevums 120,0 milj. *euro*). Citas valsts ārējā parāda saistības veidoja starptautisko finanšu institūciju (piemēram, Ziemeļu Investīciju bankas (t.sk. 120,0 milj. *euro* Covid-19 seku mazināšanas un pārvarēšanas pasākumu finansēšanai), Eiropas Investīciju bankas, u.c.) aizdevumi dažādu projektu finansēšanai (skatīt 2. attēlu).

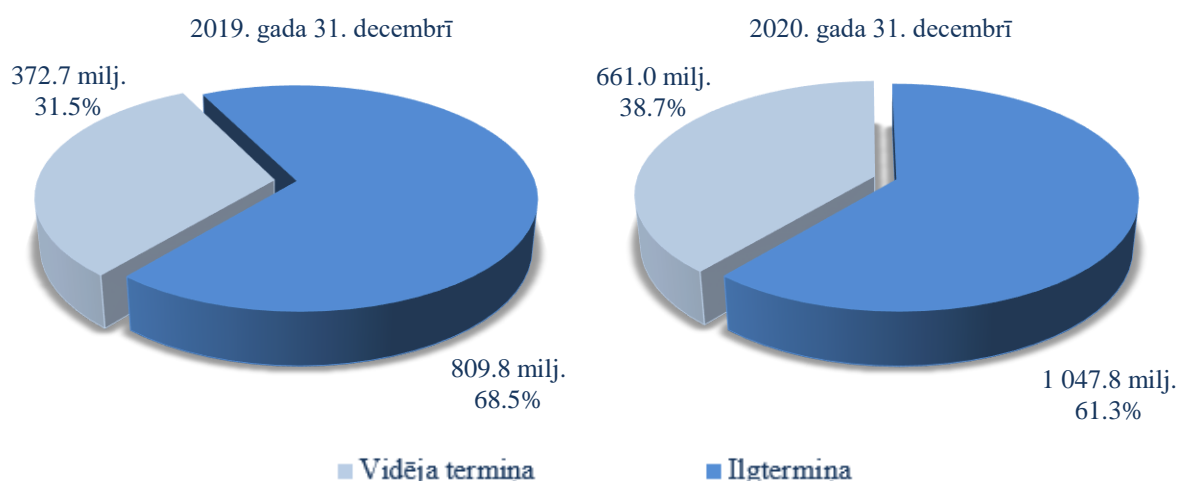

2. attēls. Valsts parāda struktūra % no kopējā valsts parāda apjoma 2020. gada 31. decembrī

Valsts iekšējais parāds nominālvērtībā 2020. gada 31. decembrī ir 2 647,8 milj. *euro* jeb 21,3 % no kopējā valsts parāda apjoma (skatīt 2. attēlu). Tā būtiskāko daļu veido valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīri (1 708,8 milj. *euro*), t.sk. bezprocentu obligācijas, kuras Valsts kases organizētajās regulārajās publiskajās izsolēs iegādājušies galvenokārt iekšējā finanšu tirgus dalībnieki (kredītiestādes un institucionālie investori). No valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīriem lielākais īpatsvars bija 2 un 5 gadu obligācijām pēc sākotnējā termiņa (23,5 % un 62,4 %).

Valsts iekšējais parāds
nominālvērtībā –
2 647,8 milj. *euro*

2020. gadā valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru apjoms palielinājās par 526,3 milj. *euro* pēc nomināla, kā arī mainījās apgrozībā esošo valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru veidu procentuālais īpatsvars iekšējā parāda portfelī. Izmaiņas galvenokārt saistītas ar īsāka termiņa vērtspapīru piedāvājuma palielināšanu (skatīt 3. attēlu), turpinot vērtspapīru piedāvājumu nodrošināt atbilstoši pieprasījumam.

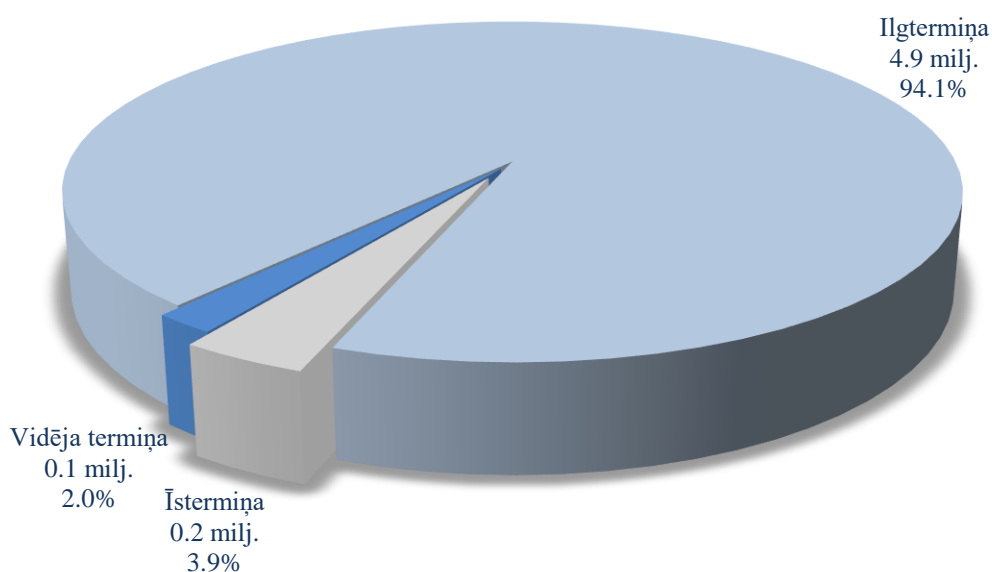
3. attēls. Valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīri apgrozībā 2019. un 2020. gada beigās (nominālvērtībā (milj. *euro*) un % no kopējā iekšējā aizņēmuma vērtspapīru apjoma)

² SURE - Eiropas pagaidu atbalsta instruments bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā ir pieejams ES dalībvalstīm, kurām ir jānodrošina ievērojami finanšu līdzekļi, lai cīnītos pret Covid-19 infekcijas uzliesmojuma negatīvajām ekonomiskajām un sociālajām sekām to teritorijā.

2020. gadā iekšējā aizņēmuma vērtspapīri emitēti 640,7 milj. *euro* apjomā, bet dzēsti 114,4 milj. *euro* apmērā.

2020. gadā turpinājās 2019. gadā uzsāktā 5 gadu obligāciju programma ar dzēšanas termiņu 2025. gada janvārī. 2020. gadā kopējais apgrozībā esošo 5 gadu obligāciju apjoms pēc sākotnējā termiņa gada beigās sasniedza 1 066,2 milj. *euro*. 2020. gadā tika atvērta jauna 2 gadu obligāciju programma, kuras apjoms gada beigās veidoja 401,5 milj. *euro*, kā arī tika uzsākta jauna 7 gadu obligāciju programma un tās apjoms gada beigās sasniedza 80,0 milj. *euro*.

2020. gadā turpinājās 2013. gadā uzsāktā, uz fiziskām personām orientētā finanšu instrumenta – krājobligāciju – izplatīšana. 2020. gadā apgrozībā esošo krājobligāciju apjoms samazinājās par 109 tūkst. *euro*, 2020. gada beigās kopējais apgrozībā esošo krājobligāciju apjoms pārsniedza 5,1 milj. *euro* (skatīt 4. attēlu).

4. attēls. Krājobligāciju struktūra sadalījumā pa termiņiem 2020. gada 31. decembrī (*euro*)

Valsts pieņemto pieprasījuma noguldījumu un termiņnoguldījumu apjoms 2020. gada 31. decembrī ir 912,6 milj. *euro*, kas veidojās no Valsts kases apkalpoto kontu atlikumiem, t.sk. biedrību un reliģisko organizāciju, kapitālsabiedrību un pašvaldību kontu atlikumiem. Salīdzinot ar 2019. gadu noguldījumu apjoms palielinājies par 392,0 milj. *euro* jeb 75,3 %.

2020. gadā turpinājās 2015. gadā uzsāktā valsts vērtspapīru veida – bezprocentu obligācijas – emisija. Šādu vērtspapīru emisiju paredz Imigrācijas likuma 23. panta pirmās daļas 31. punkts, kurā noteikts, ka ārzemnieks drīkst pieprasīt uzturēšanās atļauju Latvijas Republikā uz laiku līdz pieciem gadiem, ja viņš iegādājies īpašam mērķim noteiktus bezprocentu vērtspapīrus par nominālvērtību 250 tūkst. *euro* un samaksā valsts budžetā 38 tūkst. *euro*. 2020. gada 31. decembrī bezprocentu obligāciju apjoms sasniedza 9,5 milj. *euro*.

Bezprocentu obligācijas
2020.gada
31.decembrī –
9,5 milj. *euro*

Atvasināto finanšu instrumentu pielietošana valsts parāda portfeļa vadībā

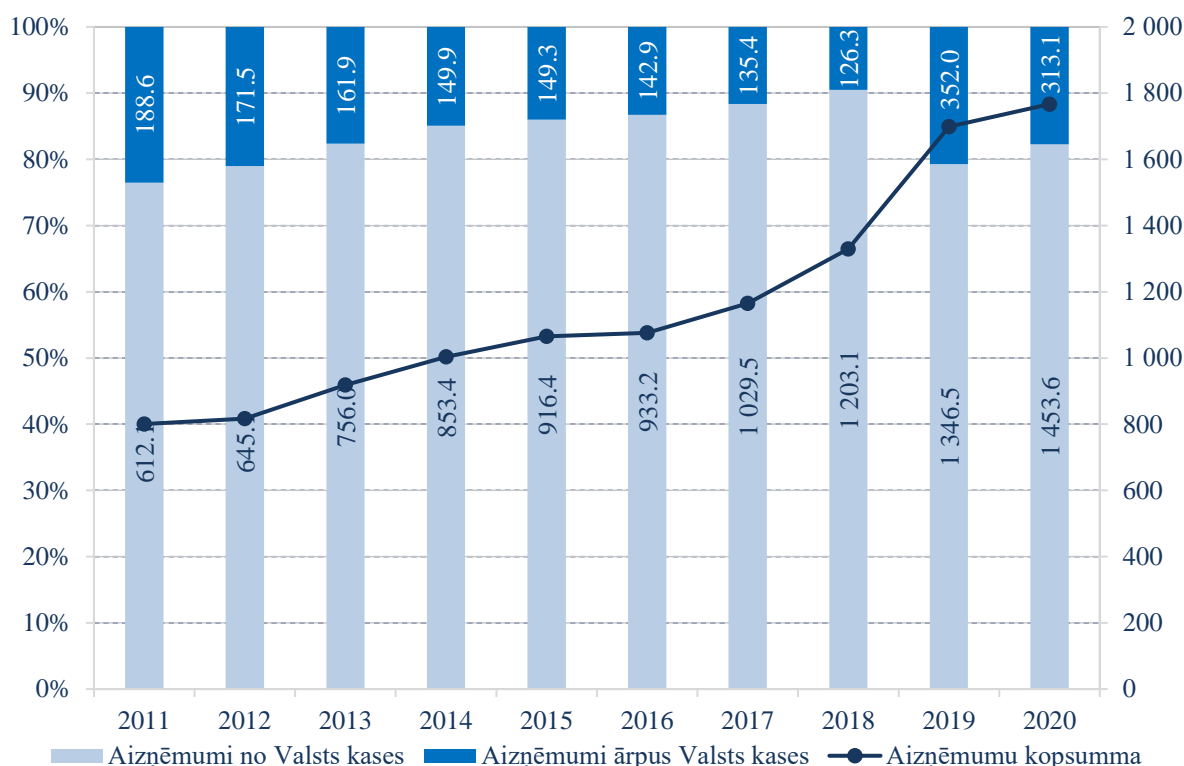
Lai sasniegtu Latvijas Valsts parāda vadības stratēģijā noteikto valsts parāda portfeļa vadības mērķi, t.i., optimizētu Valsts kases administrētā valsts parāda apkalpošanas izdevumus vidējā termiņā, ierobežojot valsts parāda portfeļa finanšu riskus, Valsts kase pielieto atvasinātos finanšu instrumentus. Tai skaitā, lai samazinātu ar ārvalstu valūtā ņemto aizņēmumu saistīto valūtu risku, Valsts kase valsts parāda portfeļa vadībā pielieto valūtu mijmaiņas un valūtu nākotnes pirkšanas darījumus. Savukārt, lai nodrošinātu valsts parāda portfeļa procentu likmju vidējā svērtā fiksētā

perioda (*duration*) un fiksēto likmju īpatsvara ievērošanu pieļaujamajās robežās, tiek pielietoti procentu likmju mijmaiņas darījumi (skatīt skaidrojuma valsts konsolidētajai grāmatvedības bilancei sadaļu “Atvasinātie finanšu instrumenti”).

Pašvaldību parāds

Kopējais pašvaldību parāds 2020. gadā ir palielinājies par 68,1 milj. *euro* un 2020. gada 31. decembrī ir 1 766,7 milj. *euro*, t.sk. aizņēmumi no Valsts kases ir 1 453,6 milj. *euro* un ārpus Valsts kases ir 313,1 milj. *euro* (īpatsvaru kopējā pašvaldību aizņēmuma apjomā sadalījumā pa gadiem skatīt 5. attēlā).

Kopējais pašvaldību parāds –
1 766,7 milj. *euro*

5. attēls. Pašvaldību aizņēmumu kopsumma un aizņēmumu no Valsts kases un ārpus Valsts kases īpatsvars kopējā pašvaldību aizņēmumu apjomā pa gadiem (milj. *euro*)

Salīdzinājumam – 2019. gada 31. decembrī pašvaldību kopējais parāds bija 1 698,6 milj. *euro*, t.sk. aizņēmumi no Valsts kases bija 1 346,5 milj. *euro* un ārpus Valsts kases – 352,0 milj. *euro* (skatīt 5. attēlu).

Pašvaldību īstermiņa aizņēmumu apjoms (pēc aizņēmuma līgumā norādītā sākotnējā dzēšanas termiņa) 2020. gadā ir palielinājies par 0,5 milj. *euro* (8,2 tūkst. *euro* 2019. gada beigās, 461,3 tūkst. *euro* 2020. gada beigās), Valsts kasei esot kā vienīgajai īstermiņa aizdevumu pašvaldībām sniedzējai.

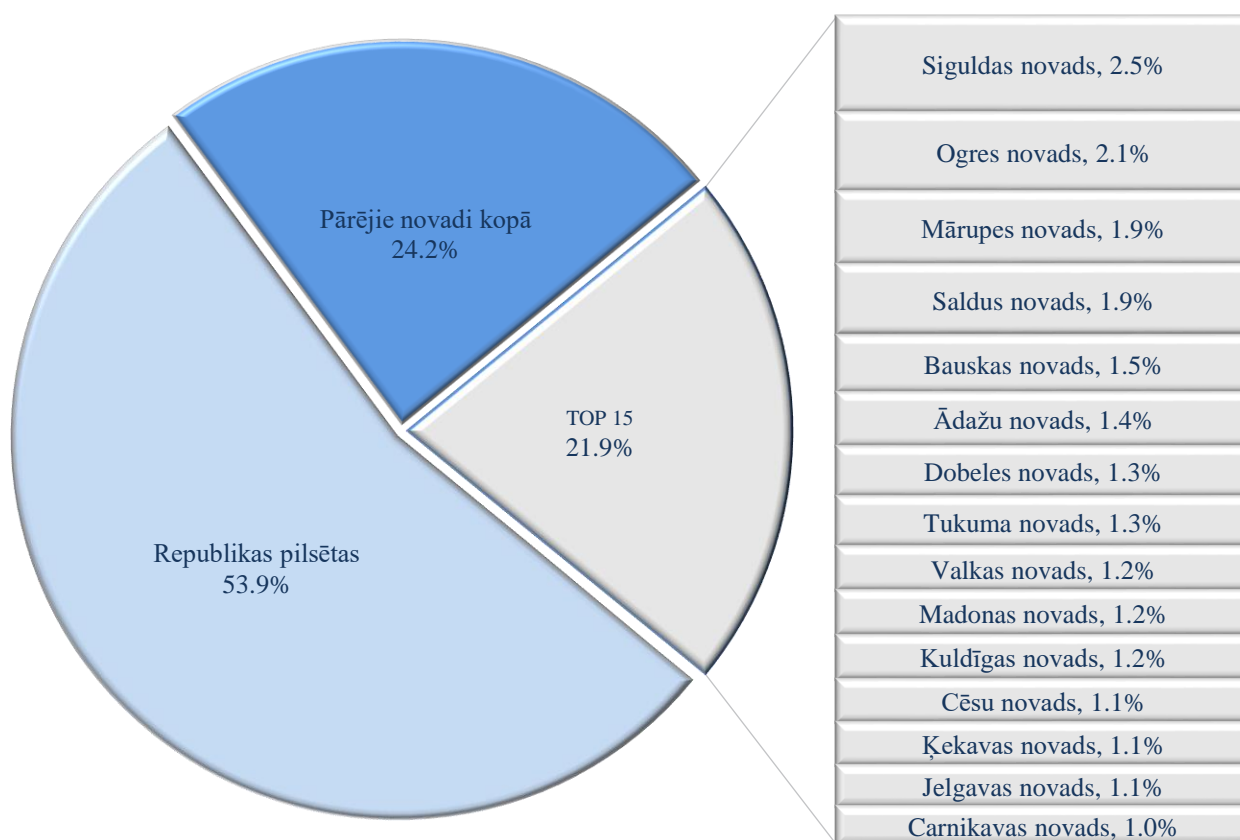
Pašvaldību īstermiņa aizņēmumi –
0,5 milj. *euro*

Pašvaldību ilgtermiņa aizņēmumu apjoms (pēc aizņēmuma līgumā norādītā sākotnējā dzēšanas termiņa) 2020. gadā ir palielinājies par 67,7 milj. *euro* (1 698,5 milj. *euro* 2019. gada beigās, 1 766,2 milj. *euro* 2020. gada beigās). Pašvaldību ilgtermiņa aizņēmumu ārpus Valsts kases īpatsvars visos pašvaldību ilgtermiņa aizņēmumos ir samazinājies no 20,7 % līdz 17,7 % (352,0 milj. *euro* 2019. gada 31. decembrī, 313,1 milj. *euro* 2020. gada 31. decembrī).

Pašvaldību ilgtermiņa
aizņēmumi –
1 766,2 milj. *euro*

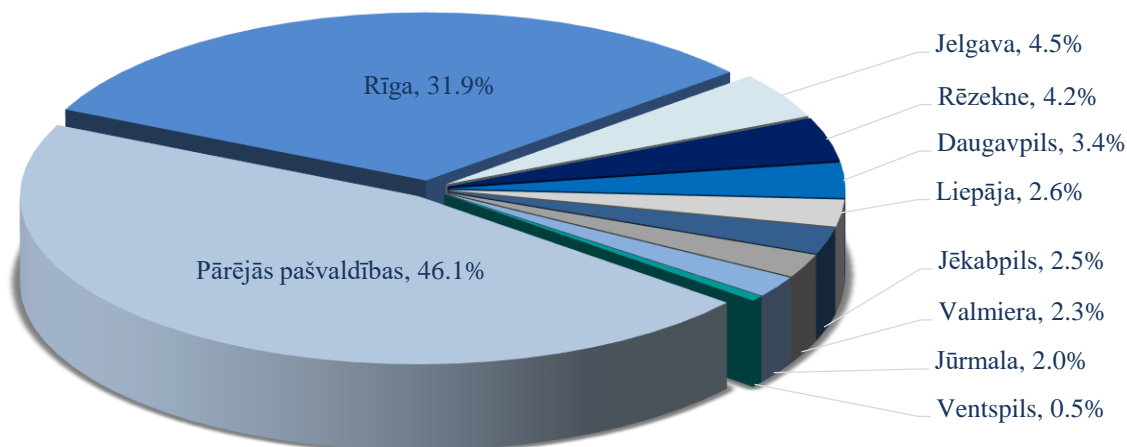
Saskaņā ar likuma “Par pašvaldību budžetiem” 22¹. pantu finanšu ministrs, ņemot vērā pašvaldību iesniegumus par konkrētu projektu īstenošanu, var apstiprināt arī citu aizdevēju, ja cita aizdevēja aizdevuma nosacījumi ir izdevīgāki nekā no valsts budžeta izsniedzamo aizdevumu nosacījumi. 2020. gadā pašvaldības šo iespēju nav izmantojušas.

No 110 novadu pašvaldībām (neskaitot republikas pilsētas) 21,9 % no kopējā aizņēmumu atlikuma 2020. gada 31. decembrī veidoja 15 novadu pašvaldību aizņēmumi, katra īpatsvaram kopējā aizņēmumu apjomā esot lielākam par vienu procentu (skatīt 6. attēlu). Starp novadu pašvaldībām ar lielāko parāda īpatsvaru kopējā pašvaldību aizņēmuma apjomā 2020. gadā ir Siguldas novads (44,7 milj. *euro*), Ogres novads (36,7 milj. *euro*) un Mārupes novads (34,0 milj. *euro*).

6. attēls. Pašvaldību aizņēmumu īpatsvars kopējā pašvaldību aizņēmuma apjomā sadalījumā pa novadiem (ieskaitot republikas pilsētas) 2020. gada 31. decembrī

Republikas pilsētu pašvaldību kopējais parāds 2020. gadā ir palielinājies par 33,5 milj. *euro*, 2020. gada 31. decembrī veidojot 953,0 milj. *euro* jeb 53,9 % no kopējā pašvaldību parāda apjoma (skatīt 7. attēlu).

7. attēls. Republikas pilsētu pašvaldību aizņēmumu īpatsvars kopējā pašvaldību aizņēmumu apjomā 2020. gada 31. decembrī

Pārējo pašvaldību kopējais parāds 2020. gada laikā ir palielinājies par 34,6 milj. *euro*, 2020. gada beigās veidojot 813,7 milj. *euro*. 2020. gadā saņemto aizņēmumu apjoms republikas pilsētu pašvaldībām kopā ir 126,8 milj. *euro*, bet novadu pašvaldībām kopā 137,6 milj. *euro*. Republikas pilsētu pašvaldību saņemto aizņēmumu apjoms 2020. gadā, salīdzinot ar 2019. gadu, ir samazinājies par 4,4 % jeb 5,9 milj. *euro* (2019. gadā republikas pilsētu pašvaldības papildu finansējumu aizņēmumu veidā piesaistīja 132,7 milj. *euro* apjomā).

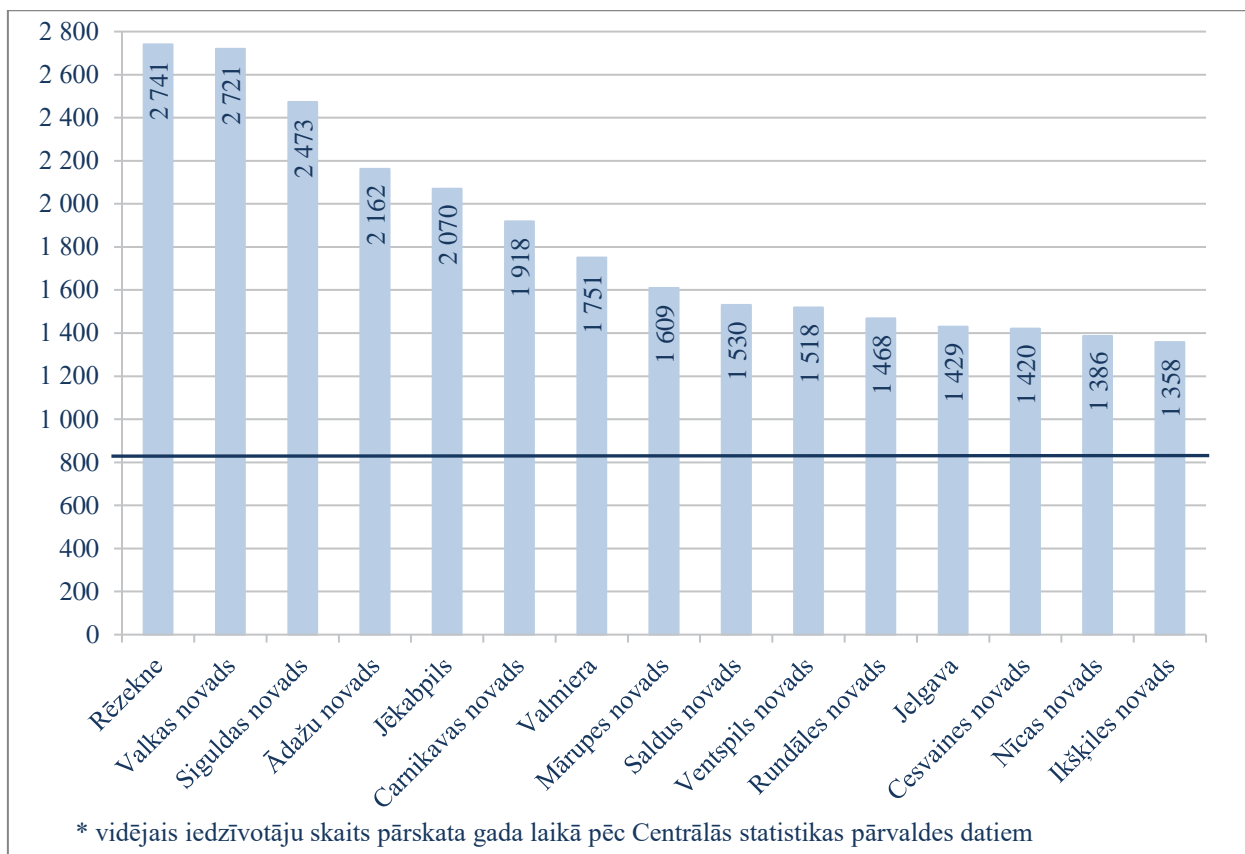
Pašvaldību parāds, salīdzinot pašvaldību kopējo parādu 2019. gada beigās un 2020. gada beigās, ir samazinājies 64 pašvaldībām, bet 55 pašvaldībām (tajā skaitā 6 republikas pilsētu pašvaldībām) parāds ir palielinājies.

2020. gada beigās visām novadu pašvaldībām bija parāds. Savukārt 10 pašvaldības 2020. gadā nav piesaistījušas finanšu līdzekļus, bet ir veikušas tikai iepriekšējos periodos saņemto aizņēmumu atmaksas.

Lielāko pašvaldību parāda summu 2020. gada 31. decembrī tāpat kā iepriekšējos pārskata gados veido Rīgas pilsētas pašvaldības aizņēmumi 563,7 milj. *euro* vērtībā, kas ir 31,9 % no kopējā pašvaldību parāda. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, Rīgas pilsētas pašvaldības aizņēmumu īpatsvars kopējā pašvaldību parādā ir samazinājies par 1,7 %.

Vidējais parāds uz vienu iedzīvotāju visās pašvaldībās kopā 2020. gada beigās ir 819 *euro* un pārskata gadā ir palielinājies par 27 *euro* uz vienu iedzīvotāju jeb par 3,4 %, kas skaidrojams gan ar kopējā pašvaldību aizņēmumu apjoma palielinājumu, gan iedzīvotāju skaita samazināšanos.

Lielākais parāds uz vienu iedzīvotāju 2020. gada beigās ir Rēzeknes pilsētas pašvaldībai (2 741 *euro* uz 1 iedzīvotāju) (skatīt 8. attēlu), kas ir 3 reizes lielāks par vidējo rādītāju visās pašvaldībās kopā. Tas izskaidrojams ar Rēzeknes pilsētas pašvaldības iedzīvotāju skaita samazinājumu un lielo aizņēmumu apjomu, kurā būtiskākais ir aizņēmums investīciju projektu īstenošanai (saistību pārjaunojums) ar parāda atlikumu 28,8 milj. *euro* 2020. gada 31. decembrī. Salīdzinājumā ar Rēzeknes pilsētas pašvaldības parādu 2019. gada beigās (2 171 *euro* uz 1 iedzīvotāju), rādītāja – parāds uz vienu iedzīvotāju – vērtība Rēzeknes pilsētas pašvaldībai ir palielinājusies par 570 *euro* uz vienu iedzīvotāju.

8. attēls. 15 pašvaldības ar lielāko parādu uz vienu iedzīvotāju³ 2020. gada 31. decembrī (euro)

Nākamais lielākais rādītājs 2020. gadā ir Valkas novada pašvaldībai, rādītājam sasniedzot 2 721 euro uz 1 iedzīvotāju. Pašvaldības parāda uz vienu iedzīvotāju rādītāja pieaugums ir veidojies gan iedzīvotāju skaita izmaiņu dēļ, gan aizņēnuma apjoma palielinājuma rezultātā. Valkas novada pašvaldībai 2020. gadā parāda apjoms ir palielinājies par 1,9 milj. euro.

Trešais lielākais rādītājs ir Siguldas novada pašvaldībai, kam rādītāja vērtība ir 2 473 euro uz 1 iedzīvotāju (palielinājies par 451 euro salīdzinājumā ar 2019. gada rādītāju).

Rīgas pilsētas pašvaldības, kurai no visām pašvaldībām ir lielākais parāds 2020. gada beigās, parāda uz vienu iedzīvotāju rādītājs ir 912 euro un 2020. gada laikā ir palielinājies par 5 euro.

Lielākais pieaugums parādam uz vienu iedzīvotāju salīdzinājumā ar 2019. gadu ir Mārupes novada pašvaldībai (2020. gada laikā palielinājies par 584 euro) un Jēkabpils pilsētas pašvaldībai (2020. gada laikā palielinājies par 582 euro).

Savukārt parāds uz vienu iedzīvotāju 2020. gada beigās visvairāk ir samazinājies Pārgaujas un Skrundas novados – attiecīgi par 240 un 224 euro 2020. gada laikā.

³ šajā skaidrojumā aprēķinos lietots vidējais iedzīvotāju skaits teritorijā pārskata gada laikā (2020. gada sākuma dati + 2021. gada sākuma dati / 2) pēc Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapā publicētiem datiem.